

ARBEIDERNES FAGLIGE
LANDSORGANISASJON

BERETNING
1946

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI - OSLO

1949

7817

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

REPORTING

1940

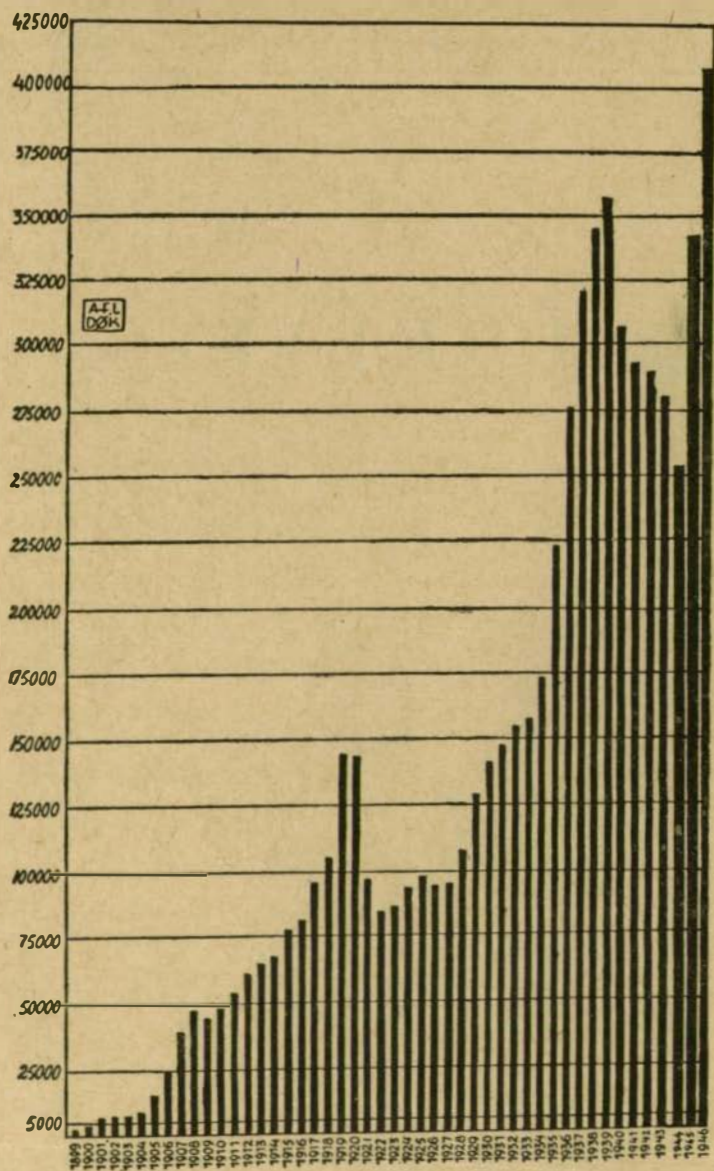
OFFICE OF THE SECRETARY OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

BERETNING
for 1946

ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI - OSLO 1947

Landsorganisasjonens medlemstall 1899—1946.

Register.

	Side
Innledning	1
Landsorganisasjonens 16. ordinære kongress	2
Sekretariatet	5
Representantskapet	6
Fellesmøter av forbundsstyrene og sekretariatet	8
Representasjon	8
Agitasjon	9
Samarbeidsnemnda mellom A.F.L. og D.N.A.	9
Granskingsnemnda	10
Ankenemnda	10
Nordisk samarbeid	10
Internasjonale forbindelser	11
Det internasjonale arbeidsbyrå	11
Tvistnemnda	11
Den kooperative tvistnemnd	12
Organisasjonskomiteen	12
Landsorganisasjonens økonomiske kontor	14
Landsorganisasjonens juridiske kontor	15
Presse- og informasjonskontoret	16
Rasjonaliseringskontoret	17
Landsorganisasjonens revisjonskontor	18
Folkets Hus Fond	20
Pensjonskassa	21
Arbeidernes justisfond	21
Landsorganisasjonens landsinnsamling til Nord-Troms og Finnmark	22
Landsorganisasjonens ferieutvalg	24
Landsorganisasjonens skole	26
Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen	28
Beretning for Wilsesgt. 1	32
Arbeiderbevegelsens arkiv	32
Offentlige komiteer	34

	Side
Nord-Norgeskontoret	35
Produksjonsutvalg	36
Hushjelpens landsutvalg	41
Landsorganisasjonens kvinnenemnd	44
Tariffrevisjon — lønnsregulering	45
Utdrag av beretningene for samorganisasjonene	70
Statistisk særutredning	85
Statistisk oversikt	100
Fagblader	107

Innledning.

Året 1946 er vel det rikeste arbeidsår i fagorganisasjonen hittil. Den utbygging og konsolidering av organisasjonen som ble foretatt i 1945 fra frigjøringen er ført videre. Landsorganisasjonen har i året økt sitt medlemstall med om lag 60 000. Den har fått tilslutning fra en rekke nye grupper og forbund som tidligere har stått utenfor. Fire nye forbund har sluttet seg til direkte, nemlig Fængselstjenestemannsforbundet, Losforbundet, Politiforbundet og Tolloppsynsmennenes Landsforbund. Telegraftjenestemannsforbundet er også kommet med, idet det har sluttet seg til Telegraf- og Telefonforbundet.

Med omsyn til organisering av produksjonsutvalg er det i året foretatt et omfattende arbeid. Det er således nå bygd opp 754 produksjonsutvalg i håndverk, industri og skogbruk.

Opplysnings- og skoleringsvirksomheten, som har vært drevet i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund, har også vært meget omfattende.

I samsvar med tidligere vedtak er Norsk Folkeferie bygd opp i dette året.

Men det arbeid som imidlertid har overskygget alt annet og som naturlig nok har måttet gå foran, er tariffrevisjonen. Årets tariffrevisjon er uten sammenligning den største og mest omfattende vi har hatt. Praktisk talt hver eneste overenskomst ble sagt opp. En kan derfor si at hele tariffkomplekset — som minst berører en 500 tusen mennesker — forelå til revisjon.

Fra Landsorganisasjonens side ble arbeidet lagt an slik at en fikk koblet ut ferispørsmålet samt kravet om et generelt dyrtidstillegg, og indeksregulering, til behandling separat.

Ved forhandling under Riksmeglingsmannens ledelse lyktes det å komme fram til et forslag vedrørende ferispørsmålet som ble vedtatt av begge parter. (Herom vises til særskilt avsnitt i beretningen.) Spørsmålet om generelt dyrtidstillegg ble ordnet ved Lønnsnemndas kjennelse av 7. juni. (Herom vises også til særskilt avsnitt i beretningen.)

Bestemmelsen om indeksreguleringer ble ordnet ved forhandlinger med Arbeidsgiverforeningen.

Utenom disse ting som ble behandlet enkeltvis ble så de forskjellige forbunds tariffavtaler tatt under fullstendig revisjon.

En hadde håpet å bli ferdig med det vesentligste innen årets utgang, men av forskjellige grunner har det dessverre ikke lyktes. Imidlertid er en kommet så langt at størsteparten er ferdig.

Neppe noen gang tidligere er hver enkelt tariff blitt så grundig gjennomgått som i år. I yrker og bransjer hvor det før forelå en rekke overenskomster, er disse i stor utstrekning blitt samarbeidet til en lands- eller distriktsomfattende avtale.

Alle forhold tatt i betraktning, har en stort sett grunn til å være tilfreds med årets tariffrevisjon. Den har tilført arbeiderne store økonomiske fordeler. Særlig har det lyktes å høyne de lavest lønnede grupper, så som tekstilindustrien, hermetikkindustrien, papirindustrien m. v., og dertil har en fått høynet kvinnelønningene, slik at forskjellen mellom manns- og kvinnelønninger er blitt en del utjamnet. Det har likeledes lyktes å få høyne lønningene for læregutter og unge arbeidere. En hel rekke tariffavtaler er blitt ordnet ved forhandlinger og meglinger, men en stor del ved kjennelse av Lønnsnemnda, og alle ordninger som er blitt gjennomført er stort sett oppgjort på samme nivå, uansett hvilken behandlingsmåte som har vært nyttet.

I dette året har L.O. hatt kongress. Forberedelsen og avviklingen av den førte også med seg et ganske stort arbeid. Alt i alt kan en derfor si at året har vært preget av en intens virksomhet. Arbeidsoppgavene har vært store, mangeartede og omfattende, men takket være utmerket samarbeid innen administrasjonen og mellom administrasjonen, sekretariatet og forbundene så vel som de øvrige organisasjonsinstanser, har det lyktes å løse oppgavene noenlunde tilfredsstillende.

Landsorganisasjonens 16. ordinære kongress.

Kongressen ble åpnet i Folkets Hus' festsal i Oslo, mandag den 6. mai 1946 og varte til mandag 13. mai.

Det var møtt 240 representanter fra forbundene og 60 fra samorganisasjonene, tilsammen 300 representanter. Dessuten deltok sekretariatets 15 medlemmer og de 4 faste varamenn,

sekretæren i Nord-Norge, lederne for det juridiske kontor og det økonomiske kontor, lederen for presse- og informasjonskontoret, revisjonskontoret og revisjonsutvalget, samt kontorsjefen, sekretæren for produksjonsutvalgene og Gunnar Ousland.

Videre møtte som innbudte fra forbund: K. Bjøro fra Norsk Losforbund, Øivind Engebretsen fra Norsk Fængselstjenestemannsforbund, Hans Hegg fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Øistein Marthinsen fra Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund, Johs. M. P. Ødegård fra Norsk Arbeidsmandsforbund, J. M. Trana fra Norsk Jernbaneforbund, Oscar Røine fra Norsk Postforbund, Andreas Torp fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Fra Samarbeidskomitéen mellom L.O. og D.N.A. møtte Trygve Bratteli.

Fra L.O.s kvinnenemnd: Anna Nilsen og Astrid Rasmussen og fra Hushjelpenes Landsutvalg: Thyra Hansen.

Fra L.O.s granskningskomité: Hjalmar Larsen, Kristian Nilsen, Hans Karlsen, Olav Skramstad, Johan Didriksen og Leif E. A. Michelsen.

I kongressen deltok dessuten disse gjester:

Regjeringen: Statsminister Einar Gerhardsen, statsråd Torp og statsråd Sven Oftedal.

Oslo Kommune: Ordfører Arnfinn Vik.

Den faglige verdensorganisasjon (W.F.T.U.): Generalsekretær Louis Saillant, Frankrike.

Internasjonale Arbeidsbyrå: Byråsjef Sture Thorsson, Sverige.

American Federation of Labour (A.F. of L.): Mr. Irwin Brown, Washington.

Congress of Industrial Organizations: Mr. Anthony Luchek, Washington.

Sovjet-Samveldets faglige Landsorganisasjon: (Ingen anmeldt. I stedet innløp hilsningstelegram.)

British Trade Union Congress: Mr. Fawcett.

De Samvirkende Fagforbund i Danmark: Nestformannen Einar Nilsen.

Finnlands Fackföreningers Centralförbund: Ordförande Eerikki Härmä. Ombudsmann Uno Hiironen og redaktør Gunnar Henriksson.

Landsorganisasjonen i Sverige: Hovedkasserer Axel

Strand, ombudsmann Gösta Eriksson og redaktør Ragnar Kasparsson.

Islands Alpydusamband: Tryggvi Helgason og Ingvar Hallgrímsson, Island.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Sveits: Ernst Bircher, Bern.

Tsjekkoslovakia: (Ingen anmeldt, men hilsningstelegram).

Svenska Folkets-Hus-Föreningers Riksorganisation: Direktør K. Kilbom, Sverige.

Arbeidernes Opplysningsforbund: Sekretær Arne Johnsen, Oslo, og sekretær Anders Mørk, Oslo.

Norsk Folkeferie: Sekretær Arne Johnsen, Oslo.

Norsk Folkehjelp: Generalsekretær Rolf Hofmo, Oslo.

Norges Kooperative Landsforening: Direktør Andreas Juell, Oslo, og Jens Teigen, Oslo.

Norges Fiskarlag: Formannen Jens Steffensen og sekretær K. Sunnanå.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag: Småbruksskolebestyrer Sigv. Gulbrandsen og generalsekretær H. Egeberg, Oslo.

Sørmarka Folkehøgskole: Bestyrer Hjalmar Helgesen.

Som ordstyrere fungerte: Torbjørn Henriksen, Oslo, Olaf Bjerke, Oslo, B. Berntsen, Bergen, og Karl Rosenløv, Kristiansand.

Som sekretærer: Alf Olsen, Tromsø, Hans Bjerkholt, Sarpsborg, Bjarne Dahlberg, Oslo, og Ørnulf Norøy, Trondheim.

Til kongressen var satt opp en meget omfattende dagsorden, hvorav bl. a. nevnes: Innstillingen fra den av representantskapet nedsatte granskningsnemnd, lovendringer (herunder kontingentordningen til L.O. og samorganisasjonene), organisasjonsspørsmål omfattende ymse organisasjonsproblemer (herunder også samarbeidsavtaler mellom L.O., Norges Fiskarlag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag), tariffspørsmål og den faglige taktikk (herunder spørsmål om sikring av arbeidsfreden). Videre kan nevnes: Produksjonsutvalgene, rasjonaliseringsspørsmål, sosiale og samfunnsmessige spørsmål (herunder hjemmevernet, skolestellet og yrkesopplæringen m. v.), dessuten Folkets Hus-spørsmål, fagorganisasjonens arbeidsprogram og opplysningsarbeid. For øvrig forelå administrative spørsmål og en rekke andre saker til behandling.

Med omsyn til vedtakene fra kongressen vises til den utsendte protokoll.

Sekretariatet

har inntil kongressen bestått av følgende: Formann Konrad Nordahl, nestformann Lars Evensen, kasserer I. B. Aase, første-sekretær Gunnar Bråthen og sekretær Elias Volan.

Øvrige medlemmer av sekretariatet:

Hans Fladeby, Norsk Transportarbeiderforbund, Chr. Henriksen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Olaf Bjerke, Norsk Jernbaneforbund, Josef Larsson, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Torbjørn Henriksen, Norsk Kommuneforbund, Alfred Ljøner, Norsk Skog- og Landsarbeiderforbund, Rasmus Rasmussen, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Martin Tranmæl, Samorganisasjonene, Edv. Stenklev, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Martin Strandli, Norsk Bygningsarbeiderforbund, Ingvald Haugen, Norsk Sjømannsforbund.

Varamenn for sekretariatet:

Karsten Torkildsen, Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund, Johan Moksnes, Norges Handels- og Kontorfunksjonæ-rers Forbund, Emil Torkildsen, Norsk Centralforening for Boktrykkere, Alf Andersen, Norsk Tekstilarbeiderforbund, Arthur Ruud, Norsk Telegraf- og Telefonforbund, Nils Heggland, Norsk Gullsmedarbeiderforbund, John Wivegh, Norsk Høvleri-arbeiderforbund, Thorleif Andresen, Norsk Murerforbund.

Etter kongressen:

Formann Konrad Nordahl, nestformann Gunnar Bråthen, kasserer I. B. Aase, førstesekretær Elias Volan, sekretær P. Mentsen.

Øvrige medlemmer av sekretariatet:

Malfred Bergseth, Norsk Bygningsarbeiderforbund, Hans Hegg, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Karsten Torkildsen, Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund, Torbjørn Henriksen, Norsk Kommuneforbund, Rasmus Rasmussen, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund, Ingvald Haugen, Norsk Sjømannsforbund, Alfred Ljøner, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Leif S. Olsen, Norsk Transportarbeiderforbund, Chr. Henriksen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Arthur Ruud, Norsk Telegraf- og Telefonarbeiderforbund, Lars Evensen, Samorganisasjonene.

Varamenn for sekretariatet:

Alfred Nilsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonæ-rers Forbund, Edv. Stenklev, Norsk Papirindustriarbeiderforbund,

Emil Torkildsen, Norsk Centralforening for Boktrykkere, Alf Andersen, Norsk Tekstilarbeiderforbund, M. Trana, Norsk Jernbaneforbund, John Wivegh, Norsk Høvleriarbeiderforbund, Polmar Aasvestad, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund, Bjarne Dahlberg, Norsk Baker- og Konditorforbund, Lucie Andresen, Norsk Bekledningsarbeiderforbund.

Sekretariatet har i året holdt — møter og behandlet — saker.

Representantskapet

har i 1946 bestått av følgende:

Arbeiderpartiets Presseforbund: Oddvar Aas, Oslo.

Arbeidsmannsforbundet: Johs. M. P. Ødegård, Oslo, Peder O. Moan, Øvre Namskogen, Olav Sletten, Mysen, Ole Halden, Rør, Ås.

Bakerforbundet: Bjarne Dahlberg, Oslo, Nils Hovland, Bergen.

Bekledningsarbeiderforbundet: Witalis Andersen, Oslo, Lucie Andresen, Oslo, Rudolf Eriksen, Oslo.

Bokbinderforbundet: Birger Arnesen, Oslo, Øistein Marthinsen, Oslo.

Bygningsarbeiderforbundet: Malfred Bergseth, Oslo, Petter Årsand, Trondheim, Malvin Knutsen, Bergen, O. Olsen, Kristiansand S.

Centralforeningen for boktrykkere: Emil Torkildsen, Oslo, Halvdan Wigård, Oslo.

Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet: Andreas Torp, Oslo, Bjarne Klafstad, Oslo.

Fengselstjenestemannsforbundet: Øivind Engebretsen, Oslo.

Formerforbundet: Emil Nyhus, Oslo.

Gullsmedarbeiderforbundet: Nils Heggland, Oslo.

Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund: Alfred Nilsen, Oslo, Johan Moksnes, Oslo, Knut Næss, Drammen, Annanias Iversen, Bergen.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: P. Åsvestad, Oslo, Nils Madsen, Oslo.

Høvleriarbeiderforbundet: John Wivegh, Oslo, Magne A. Schei, Steinkjer.

Jern- og Metallarbeiderforbundet: Birger Hansen, Fredrikstad, Bernhard Foss, Kongsberg, Alf Pettersen, Bergen, Ole Hauan, Tromsø.

Jernbaneforbundet: M. Trana, Oslo, Erling Kiil, Oslo, Axel Nilsen, Trondheim, E. K. Hansen, Drammen.

Kjemisk Industriarbeiderforbund: Karl Hammerstedt, Oslo, Anker Nordtvedt, Aker, Olav Varberg, Hardanger, Kristoffer Jacobsen, Sauda.

Kjøttindustriarbeiderforbundet: Helmer Karlsson, Oslo.

Kommuneforbundet: K. Furuskjegg, Oslo, Hans Karlsen, Grorud, Sverre Eggen, Trondheim, Bjarne Vatne, Bergen.

Litografisk Forbund: Eivind Nilsen, Oslo.

Lokomotivmannsforbundet: Th. Narvestad.

Losforbundet: Ragnar Johansen, Bodø.

Murerforbundet: Thorleif Andresen, Oslo, Eugen Wiik, Oslo.

Musikerforbundet: Rolf Gamleng, Oslo.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Erling Frogner, Oslo, Nils Nilsen, Oslo, Thorvald Egeland, Stavanger, Ansgar Johannessen, Bergen.

Papirindustriarbeiderforbundet: Johan Karlsen, Sarpsborg, John Carlsen, Drammen, Paulus Andersen, Skien, Ludvig Johansen, Rena.

Politiforbundet: H. K. Bakkane, Oslo.

Postforbundet: Idar Nordstrand, Oslo.

Sjømannsforbundet: Bendik Øyan, Oslo, Idar Hamsås, Trondheim, Gunvald Hauge, Oslo, Joachim Dahl, Bergen.

Skin- og Lærarbeiderforbundet: Axel Eriksen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet: Alfred Ljøner, Oslo, Otto Gundersen, Harran, Klaus Kjelsrud, Oslo, P. H. Vestad, Oslo.

Skotøyarbeiderforbundet: Anton Andresen, Oslo, J. Helle, Bergen.

Stenindustriarbeiderforbundet: Valter Broe, Oslo.

Tekstilarbeiderforbundet: Alf Andersen, Oslo, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Agnes Simensen, Berger i Vestfold.

Telegraf- og Telefonforbundet: Arthur Ruud, Oslo, Bernhard Andresen, Oslo.

Tollopssynsmenneskes Forbund: G. Larsen, Aker.

Transportarbeiderforbundet: Josef Collier, Skien, Lauritz Johansen, Bergen, Birger Aspås, Trondheim, Einar Helmersen, Svolveær.

Treindustriarbeiderforbundet: P. Ødegård, Oslo, Daniel Abrahamsen, Gafjell, Ø. Fyllinger, Bergen.

Tobakkarbeiderforbundet: Otter Boberg, Oslo.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon: Oscar Olsen, Arendal.

Bergen og fylkenes faglige Samorganisasjon: Bernhard Berntsen, Bergen.

Hedmark faglige Samorganisasjon: Kr. Gundersen, Hamar.

Sørlandets faglige Samorganisasjon: Severin Kristensen, Kristiansand.

Trøndelag faglige Samorganisasjon: Arne Forseth, Trondheim.

Vestfold faglige Samorganisasjon: Ole Andersen Kiste, Tønsberg.

Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon: Gunnar Disen-åen, Oslo.

Østfold faglige Samorganisasjon: Oscar Lauritzen, Sarpsborg.

Opland faglige Samorganisasjon: Martin Haugen, Gjøvik.

Buskerud faglige Samorganisasjon (fylke): Ivar Lie, Drammen.

Telemark faglige Samorganisasjon: Godtfred Lundin, Skien.

Rogaland faglige Samorganisasjon: Olav Ådnesen, Stavanger.

Møre fylke, Sunnmøre faglige Samorganisasjon: Anker Johansen, Alesund.

Namdal og Helgeland faglige Samorganisasjon: Per Johansen, Namsos.

Nordland faglige Samorganisasjon: Konrad Karlsen, Bodø.

Troms faglige Samorganisasjon: Alf Olsen, Tromsø.

Finnmark faglige Samorganisasjon: Thoralf Albrigtsen, Hammerfest.

Det har i 1946 ikke vært holdt representantskapsmøte.

Fellesmøter av fagforbundsstyrene og sekretariatet.

Den 23. april ble det holdt tillitsmannsmøte, hvor de generelle kravene i samband med tariffrevisjonen ble behandlet.

Den 21. mai ble det holdt felles forbundsstyremøte, hvor forslaget angående den nye ferieordningen ble behandlet.

Den 18. desember ble det holdt felles forbundsstyremøte, hvor prisloven ble behandlet.

Representasjon.

L.O. har vært representert ved disse forbunds landsmøter:

Norsk Losforbund, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Norsk Murerforbund, Norsk Bygningsarbeiderforbund, Norsk

Sjømannsforbund, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Arbeiderpartiets Presseforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Transportarbeiderforbund, Norsk Fengselstjenestemannsforbund, Norsk Sangerforbund.

L.O. har vært representert ved følgende samorganisasjoners årsmøter:

Rogaland faglige Samorganisasjon, Opland faglige Samorganisasjon, Romsdal faglige Samorganisasjon, Nordmøre faglige Samorganisasjon, Nordland faglige Samorganisasjon, Troms faglige Samorganisasjon, Finnmark faglige Samorganisasjon, Hedmark faglige Samorganisasjon (styremøte).

L.O. har også vært representert på Norges Kooperative Landsforenings kongress, Norsk Bonde- og Småbrukarlags årsmøte og Arbeidernes Avholdslandslags årsmøte.

L.O. har vært representert på følgende utenlandske kongresser:

De Samvirkende Fagforbunds kongress, Kjøbenhavn.

Den Nederlandske Fagkongress, Amsterdam.

Den Svenske L.O.'s kongress, Stockholm.

Den Islandske L.O.'s kongress, Reykjavik.

Den Engelske L.O.'s kongress, London.

Minearbeiderforbundet i Durham (årsfest).

Den Tsjekkoslovakiske L.O.'s kongress i Praha.

Agitasjon.

Agitasjon er blitt drevet vesentlig av forbundene og samorganisasjonene. Med hensyn til samorganisasjonenes virksomhet, vises til beretningen — utdraget av beretningene fra de enkelte samorganisasjoner.

Samarbeidsnemnda mellom A.F.L. og D.N.A.

Samarbeidsnemnda 1946 har bestått av: Einar Gerhardsen, Martin Tranmæl og Trygve Bratteli fra *D. N. A.*, Konrad Nordahl, Thorbjørn Henriksen og Gunnar Bråthen fra *Landsorganisasjonen*.

Samarbeidskomitéen har holdt 12 møter og har drøftet en rekke saker, hvorav særlig nevnes: Den provisoriske anordning om lønns- og arbeidsvilkår av 15. sept. 1944. — Komitéen til å bearbeide formene for offentlige bedrifter. — Spania-spørsmålet. — Nordisk samarbeid. — Arbeiderpressen. — Lov om

ulykkestrygd. — Oppgjøret med parolebrytere og unasjonalt forhold under okkupasjonstiden. — Arbeidernes Opplysningsforbund. — Inntakelse av utenlandske arbeidere i arbeidslivet. — Veiarbeidernes lønninger. — «Tiden» Norsk Forlag A/S. — Sosial-attasjéer i andre land. — Pris- og lønnspolitikken. — Tariffoppjøret for sjøfolk i utenriksfart. — Produksjons-effektivisering. — Helse-konferanse. — Folkeskolen. — Arbeideres pensjonering. — Demokratisering av forsvaret. — Arbeiderbevegelsens monument. — Foredragsvirkomheten. — Fengselsbetjeningens lønnsforhold. — Revisjon av Sjømannsloven. — Det internasjonale arbeidsbyrå. — Krigspensjoneringen. — Lensmannsbetjeningens ansettelses- og organisasjonsforhold. — Skattespørsmålet og kontroll med skattesnyteriet.

Granskningsnemnda

har bestått av: Hjalmar Larsen, formann, Kr. Nielsen, Hans Karlsen, Olav Skramstad og Joh. Didriksen.

Granskningsnemndas innstilling ble behandlet på kongressen, og en viser til kongressens protokoll.

Ankenemnda

har bestått av: Gunnar Bråthen, formann, Emil Torkildsen, Chr. Henriksen, Alfred Ljøner og Alf Andersen.

Ankenemnda har i 1946 behandlet i alt 46 saker.

Nordisk samarbeid.

Den nordiske samarbeidskomité har i 1946 holdt 2 møter, nemlig i Kjøbenhavn den 5. og 6. januar, hvor det ble behandlet rapporter om den faglige og politiske situasjon, internasjonalt samarbeid, herunder Spania-spørsmålet, kvinnes nordiske samarbeid og 1. mai 1946, og møtet i Kjøbenhavn den 18. og 19. juli hvor en behandlet: Norden og UNO. — Det internasjonale arbeidsbyrå. — Den faglige verdensorganisasjon. — Sosialistisk internasjonalt samarbeid, og Spørsmålet om utvidet nordisk samarbeid.

Fra Norge deltok i møtene: Landsorganisasjonen: Konrad Nordahl, Thorbjørn Henriksen og Gunnar Bråthen.

D. N. A.: Møtte i januar: Martin Tranmæl, Trygve Bratteli og Trygve Lie. I juli: Martin Tranmæl, Trygve Bratteli og Halvard M. Lange.

Internasjonale forbindelser.

L.O.'s kongress tiltrådte enstemmig representantskapets vedtak og sekretariatets disposisjoner vedrørende de internasjonale forbindelser.

I samsvar med forannevnte vedtak er L.O. medlem av den nye Faginternasjonale. De skandinaviske land er representert i Faginternasjonalens eksekutivkomité ved formannen for de samvirkende fagforbund i Danmark, Ejler Jensen.

L.O. har vært representert ved fagkongressene i følgende land: Danmark, Sverige, Island, England, Holland og Tsjekkoslovakia. Dessuten sendte L.O. en spesiell representant i mars til Paris for å konferere med Faginternasjonalen om Franco-Spania-spørsmålet.

Det internasjonale arbeidsbyrå.

På møte i Det internasjonale arbeidsbyrå i Montreal, oktober—november, møtte Konrad Nordahl, Gustav Sjøstad og Einar Johansen.

Konrad Nordahl, som er en av de faste varamenn til styret i Det internasjonale arbeidsbyrå, kan møte på alle styremøter.

Tvistnemnda

har inntil kongressen bestått av: Elias Volan, formann, Hans Hegg, Johs. Johannessen, Paul Engstad og Halvdan Wigård. Varamenn: Jens Berg, Peder Vestad, Erling Kiil, Anton Andresen, Peder Birkeland, Arthur Karlsen og Peder Ødegaard.

Etter kongressen har den bestått av: Elias Volan, formann, Arthur Karlsen, Rolf Olsen, Astrid Rasmussen og Egil Halvorsen. Varamenn: Personlig varamann for formannen: P. Mentzen. Peder Vestad, Aron Ask, Anton Andresen, Peder Ødegaard, Fritz Fridholm og Gunvald Hauge.

Nemnda har behandlet følgende saker:

1. Norsk Arbeidsmandsforbund — Norsk Kommuneforbund angående tarifforholdet for ekstraordinært arbeid som settes i gang ved bykommunene.
2. Norsk Høvleriarbeiderforbund — Norsk Skog- og Landarbeiderforbund — Norsk Bygningsarbeiderforbund angående organisasjons- og tariffspørsmål ved mindre sagbruk m. v. på landsbygda.

3. Norsk Transportarbeiderforbund — Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund angående organisasjonsforholdene ved L.K.A.B. kraftstasjon, Narvik.
4. Norsk Bekledningsarbeiderforbund — Norsk Tekstilarbeiderforbund — Norsk Treindustriarbeiderforbund — Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund angående organisasjonsforholdene ved Helly J. Hansens bedrifter, Moss.
5. Norsk Høvleriarbeiderforbund — Norsk Bygningsarbeiderforbund angående organiseringen av arbeiderne ved Hilleren Fabrikker.
6. Norsk Papirindustriarbeiderforbund — Norsk Murerforbund angående organisasjonsforholdene ved Tofte Cellulosefabrikk, Hurum.
7. Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds organisasjonsområde.
8. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund — Norsk Formerforbund angående organisasjonsforholdene ved Bjørneruds Maskinfabrikk og Moelv Jernstøperi.

Den kooperative tvistenemnda

har i 1946 bestått av: Formann: Kontorsjef Kai Knutsen, oppnevnt av Riksmeglingsmannen. Johs. M. P. Ødegård, oppnevnt av Arb. faglige Landsorganisasjon, og Hilmar Fjellheim, oppnevnt av Norges Koop. Landsforening.

Tvistenemnda har i 1946 behandlet følgende saker:

1. Det kooperative Kaffebrenneri — Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund om gjeninntakelse av en arbeider i sin gamle stilling ved Kaffebrenneriet.
2. Norges Kooperative Landsforening — Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund — en del tvister om lønns- og arbeidsvilkår som er oppstått under revisjon av overenskomstene for 68 kooperative forretninger.

Organisasjonskomiteen.

Fagkongressen i 1946 valgte følgende organisasjonskomité med oppdrag å utrede alle foreliggende organisasjonsproblemer:

1. Chr. Henriksen, Arbeidsmannsforbundet.
2. Kr. Nilsen, Bygningsarbeiderforbundet.
3. Johan Moksnes, Handel- og Kontorfunksjonærers Forbund.

4. John Wivegh, Høvleriarbeiderforbundet.
5. Hans Hegg, Jern- og Metallarbeiderforbundet.
6. Karl Furuskjegg, Kommuneforbundet.
7. Erling Frogner, N. N. N.
8. Arthur Ruud, Telegraf- og Telefonforbundet.
9. Alf Andersen, Tekstilarbeiderforbundet.
10. Hans Fladeby, Transportarbeiderforbundet.
11. A. Narvesen, Drammen, Samorganisasjonene.
12. B. Berntsen, Bergen —«—
13. Arne Forseth, Trondheim —«—
14. Elias Volan, Landsorganisasjonen.
15. P. Mentsen, —«—

Den 9. og 10. november hadde komitéen sitt første møte, hvor den konstituerte seg med Elias Volan som formann og P. Mentsen som sekretær.

Komitéen fattet en del prinsipielle vedtak, men overlot for øvrig til et arbeidsutvalg å utarbeide utkast til innstilling i de forskjellige spørsmål. Som arbeidsutvalg ble valgt: Volan, Mentsen, Hegg, Ruud og Moksnes, med Frogner som varamann.

Komitéen har delt opp de foreliggende spørsmål i følgende hovedgrupper:

1. *Forbundenes oppbygging.* Herunder sammenslutning av flere forbund.
2. *De enkelte forbunds organisasjonsområde.*
3. *Behandling av grensetvister mellom forbundene.*
4. *Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler m. v.* Herunder spørsmålet om karteller mellom beslektede forbund.
5. *Oppbyggingen av forbundenes avdelinger.*
6. *Organisasjonsformene for funksjonærene i private og offentlige virksomheter.*
7. *Organiseringen av nye arbeidsgrupper.* Herunder hushjelpens organisasjonsforhold.
8. *De faglige distriktsorganisasjoners områder og oppgaver innenfor fagorganisasjonen.*
9. *Den lokale eller distriktsvise administrasjon av fagorganisasjonen.*
10. *Fagorganisasjonens stilling og oppgaver i forbindelse med de problemer som reiser seg ved arbeiderbevegelsens overtakelse av samfunnsmakten.*

Som følge av at komitéens formann og sekretær har vært sterkt belastet med arbeid i forbindelse med tariffrevisjonene, har en i dette året ikke rukket å komme så langt med utredningen i komitéen.

Landsorganisasjonens økonomiske kontor.

Det økonomiske kontor har i 1946 fortsatt de statistiske undersøkelser som ble innledet med L.O.'s store levekostnadsundersøkelse i november 1945. Formålet med disse undersøkelser er å få en oversikt over de faktiske forbruksutgifter som forskjellige familietyper har på forskjellige steder i landet, — for derved om mulig å få et vurderingsgrunnlag av den offisielle levekostnadsindeks' utskriftskraft.

Novemberundersøkelsene av 1945 ble som kjent overlatt til Universitetets sosialøkonomiske institutt under professor Frisch' ledelse til nærmere bearbeiding. Denne bearbeiding har trukket i langdrag, dels p. gr. a. materialets omfang og dels fordi planen med undersøkelsen ble endret ut fra den betraktning at denne undersøkelse skulle forberede en omfattende revisjon av hele det arbeid som gjøres her i landet med leveomkostningsberegninger. Det har derfor ikke vært mulig for Det økonomiske kontor før i februar 1947 å kunne legge fram de første resultater fra denne novemberundersøkelse av 1945.

I november 1946 har Det økonomiske kontor foretatt en ny levekostnadsundersøkelse. Denne undersøkelse er av et mindre omfang enn undersøkelsen av 1945.

Den omfatter 93 familier med 2 barn eller flere, fordelt på Oslo, Bergen og Trondheim. Denne nye undersøkelse foretas i sin helhet av Det økonomiske kontor, og en regner med at resultatene vil foreligge i løpet av våren 1947. En mener at denne siste undersøkelse kan bli et verdifullt supplement til levekostnadsundersøkelsen for 1945, og den vil framfor alt gi aktuelle tall. Det er videre meningen å foreta en lignende undersøkelse i november 1947, for å kunne få et inntrykk av utviklingen gjennom de tre første år etter krigen.

Høsten 1946 ble det fra Det økonomiske kontor sendt ut 20 800 spørreskjemaer for å belyse ferieforholdene blant de fagorganiserte, bl. a. for å skaffe en del materiell for den ferie-lovkomité som da var oppnevnt, og hvor L.O. var representert. Også Norsk Folkeferie hadde uttalt ønske om en slik undersøkelse. Det kom inn i alt ca. 3 400 skjemaer. Resultatene av denne ferieundersøkelse mener en kan være ferdig i mars 1947.

Ved siden av disse store statistiske undersøkelser har Det økonomiske kontor foretatt en rekke mindre undersøkelser. Således har det foretatt en undersøkelse over inntekts- og formuesutviklingen for aksjeselskaper under krigen på grunnlag av ligningsboken for Oslo og Aker.

Det økonomiske kontor har i 1946 hatt en rekke betydelig løpende oppgaver i forbindelse med administrasjonens arbeid. Dessuten har representanter for kontoret deltatt i en rekke offentlige komitéer. I forbindelse med planleggingen av den nye offisielle lønnsstatistikk har Det økonomiske kontor vært Statistisk Sentralbyrå behjelpelig med å legge opp en omfattende yrkesfordeling i samsvar med tariffenes gruppering.

Månedlig sender Det økonomiske kontor oversikter over den økonomiske utvikling for Norge og for de viktigste land. Kontoret har så langt det har vært mulig, også deltatt i den faglige opplysningsvirksomhet.

Det har vært en del skifte ved personalet ved Det økonomiske kontor i 1946. I februar ble Ole Kjørstad ansatt som fullmektig. I juni sluttet cand. økon. Stein Johnsen for å tiltre sin stilling ved Forente Nasjoners økonomiske avdeling. I august ble cand. økon. Odd Gøthe ansatt og ved nyåret sluttet cand. økon. Hans Luhn for å tiltre sin stilling som sosialattaché i Øst-Europa.

Kontorets nåværende fulle arbeidsstokk er: En økonom, en fullmektig, 4 kvinnelige funksjonærer. Cand. økon. Odd Gøthe har fra 1. januar 1947 den ansvarlige ledelse av kontoret.

Landsorganisasjonens juridiske kontor.

Kontoret har i det forløpne år innbrakt for Arbeidsretten i Oslo 10 arbeidsrettssaker, som fordeler seg slik: Norsk Bygningsarbeiderforbund 4 (2 pådømt, 1 forlikt), Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund 1, Norsk Murerforbund 1 (forlikt), Norsk Papirindustriarbeiderforbund 2 (1 forlikt), Norsk Treindustriarbeiderforbund 1 og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund 1.

For lokale arbeidsretter er innbrakt 17 saker for forbundene, som fordeler seg slik: Norsk Arbeidsmannsforbund 1, Norsk Bygningsarbeiderforbund 1, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund 2, Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund 3, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund 1, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund 1, Norsk Kommuneforbund 2,

Norsk Treindustriarbeiderforbund 4, Norsk Murerforbund 1, og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund 1.

Dessuten er det ferdigbehandlet 5 gjenstående arbeidsrettsaker fra forrige år. Disse saker har medført reiser til Drammen, Fredrikstad, Ås, Greaker, Sandnessjøen m. v.

4 saker er prosedert som voldgiftssaker og 6 som sivile saker for forskjellige forbund.

Kontoret har i alt registrert 141 saker og oppdrag som har vært under behandling foruten den daglige konsultasjonsvirksomhet.

1379 skriv er utsendt fra kontoret, foruten betenknninger til administrasjonen, forbundene og offentlige instanser.

Kontorets leder, h.r.advokat Gustav Sjaastad, har representert Landsorganisasjonen på internasjonale konferanser og møter på Momark i Danmark, i Prag og i Montreal. Han har dessuten deltatt i arbeidet med Feriekomiteén, Arbeidstvistikomiteén og komitéen til omorganisering av militære bedrifter.

O.r.sakfører Dagfinn Bech har deltatt som medlem av Utvalget for Sentralpasskontoret og i Verdaukskattkomitéen samt i arbeidsutvalget for Folkets Hus Landsforbund. Begge kontorets jurister har forelest på forskjellige kurser som har vært avholdt, deltatt i forskjellige forhandlinger og skrevet diverse orienterende artikler om faglige emner.

Presse- og Informasjonskontoret.

Beretning for 1946.

Kontorets personale besto ved årets begynnelse av John Sanness, Magnus Bratten og Jenny Hurwitz. I juli måned fratrådte frøken Hurwitz, og John Sanness gikk over til Arbeiderbladet som utenriksredaktør. Fra 22. august tiltrådte Alfred Skar som leder av kontoret, og som ny kontordame ble ansatt frøken Mirjam Nordahl.

Kontorets virksomhet har vært konsentrert om utgivelse av «Fri Fagbevegelse», meldinger til pressen, formidling av stoff til fagbladene, informasjoner til forbundene, utenlandsk korrespondanse, oversettelsesarbeid for enkelte forbund, tolk-assistanse og opplegg av arkiv m. v. I tillegg hertil særlig pålagte oppgaver fra administrasjonen.

Fra september måned har kontoret utarbeidet en månedlig bulletin på engelsk, som sendes Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser, landets utenriksrepresentasjon m. fl.

Kontoret har videre i siste sesong utarbeidet en «Orientering for hvalfangere» for samtlige norske hvalfangere i Antarktis.

Under kongressen i mai ytet kontorets personale de utenlandske gjester assistanse som tolker og på annen måte.

John Sanness, foretok etter oppdrag fra Sekretariatet en informasjonsreise i mars til London og Paris i forbindelse med Spania-spørsmålet. Særlig beretning om dette ble utarbeidet.

I november deltok redaktør Alfred Skar som Landsorganisasjonens representant på den islandske landsorganisasjons kongress.

Rasjonaliseringskontoret.

Beretning for tiden 1. november—31. desember 1946.

I samsvar med innstillingen fra Rasjonaliseringskomitéen av 1945 fattet fagkongressen følgende vedtak:

«Til å arbeide med gjennomføringen av komitéens forslag oppretter Landsorganisasjonen et rasjonaliseringskontor (teknisk-økonomisk kontor) ledet av en teknisk kyndig mann med bedriftsøkonomisk innsikt og sosial forståelse, og utstyrt på en slik måte at kontoret kan drive opplysnings-, opplærings- og studievirksomhet om rasjonaliseringstekniske spørsmål og stå til produksjonsutvalgenes disposisjon ved rasjonaliseringsarbeiders gjennomføring i bedriftene, etter en av sekretariatet nærmere fastsatt instruks.»

I avtalen om produksjonsutvalgene står det at disse skal arbeide for en sunn og riktig rasjonalisering.

Etter hvert som produksjonsutvalgene kom i arbeid ble det derfor mer og mer aktuelt med et eget rasjonaliseringskontor i L.O., og fra 1. november 1946 er dette kommet i gang, med ingeniør Jens Østlie som den daglige leder. Fast kontorhjelp er ikke tilsatt, men er foreløpig utlånt av og til fra Det økonomiske kontor.

For å kunne gjennomføre de omfattende oppgaver som framgår av fagkongressens vedtak, så en det naturlig og nødvendig å få et nært samarbeid med Teknisk Forening av D.N.A., for å knytte forbindelse med spesialister på de forskjellige områder.

Styret i Teknisk Forening var enig i dette syn, og nevnte samarbeid er kommet i gang.

En av de første oppgaver rasjonaliseringskontoret måtte ta fatt på var å forsøke å utarbeide bestemte retningslinjer i de

forskjellige spørsmål. For grundig å gjennomdrøfte de forskjellige sider ved rasjonaliseringen, ble det satt i gang en studiesirkel, bestående av en del aktive ingeniører, representanter for fagforbundene og tillitsmenn fra arbeidsplassen samt fra Arbeidernes Opplysningsforbund. Denne studiesirkel har hatt ett møte pr. uke. Arbeidsmåten har vært at til hvert møte har en av gruppas medlemmer holdt en innledning. På grunnlag av innledningen og det etterfølgende ordskifte har så et utvalg på 3 medlemmer (valgt for hver gang) utarbeidet en innstilling. Innstillingene skal etter hvert forelegges sekretariatet og er ment som et forslag fra studiegruppa til fagorganisasjonens retningslinjer i de forskjellige spørsmål vedrørende rasjonaliseringen.

En har fram til årsskiftet behandlet følgende:

1. Produksjonsutvalgene, ved Jens Østlie.
2. Rasjonaliseringen, historikk, mål og midler, ved Reidar Danielsen.
3. Opplysningsarbeidet, ved Jens Østlie.
4. Opplæringskurser for arbeidsstudiemenn, ved Ingar Lund.
5. Rasjonaliseringen og arbeidsløsheten, ved Ragnar Blomvik.
6. Fordelingen av det økonomiske utbytte ved rasjonaliseringen, ved Tormod Sand.

Det har vært holdt noen konferanser mellom ingeniør Kåre Hansen, N.A.F., ingeniør Bonde, M.V.L., og Østlie i L.O. for spesielt å drøfte arbeids- og tidsstudier.

Samarbeidet med N.A.F. og M.V.L.'s representanter på dette område har vært meget bra.

Østlie har også bistått et par av forbundene ved forhandlinger i N.A.F., likeså forelest ved kurser og møter.

Landsorganisasjonens revisjonskontor.

Revisjonskontorets arbeidsområde omfattet ved årets utgang Landsorganisasjonen med tilhørende regnskaper, 35 forbund samt Arbeidernes Opplysningsforbund. Det er ved kontoret ansatt 8 revisorer hvorav en inspektør for Oslo-avdelingene. Inspektøren har i 1946 også vært benyttet til kontroll og revisjon av samorganisasjoner og utenbysavdelinger. Noen forandring i kontorets personale har ikke funnet sted i årets løp, og selve revisjonsarbeidet har foregått kontinuerlig og fortløpende etter de frister som lover, instruks og garantipoliser fastlegger. Revisjonens bemerkninger til de enkelte regnskaper

er avgitt i organisasjonenes revisjonsprotokoller. Funksjonstiden for hver revisor i en organisasjon er en landsmøteperiode. Vesentlig på grunn av stigning i lønningene er forbundenenes avgift til revisjonsavdelingen med sekretariatets godkjenning hevet fra kr. 0.15 til kr. 0.17 pr. år pr. medlem.

Foruten det ordinære revisjonsarbeid har revisjonskontoret også gjennomgått og avgitt innstilling om følgende regnskaper fra okkupasjonstiden vedrørende Landsorganisasjonen:

Regnskap for Landsorganisasjonens Londonkontor, regnskap for Landsorganisasjonens Stockholmskontor, samt regnskap for virksomheten i Nord-Norge våren 1940 og fra frigjøringen av denne landsdel i 1945.

Dessuten har også i dette regnskapsår avviklingen av de økonomiske forhold under naziregimet i fagorganisasjonen voldt vesentlig merarbeid for revisjonsavdelingen. Alle regnskaper fra nazitiden er nå behandlet på de forskjellige organisasjoners landsmøter og tatt til etterretning.

Revisjonskontoret har i dette år lagt stor vekt på undervisningsvirksomheten for fagorganisasjonens tillitsmenn og funksjonærer. Revisjonsinspektøren har i alt holdt 12 kurser med ca. 300 elever i avdelingsregnskaper, og kontoret begynte 10. oktober 1946 under Arbeidernes Opplysningsforbunds ledelse et ca. 100 timers kurs i Wilsesgt. 1, beregnet på Landsorganisasjonen og forbundenenes tillitsmenn og funksjonærer. Kursets plan omfatter følgende fag:

1. Regnskapslære.
2. Fagforeningsregnskaper.
3. Forbundsregnskaper ordinær og gjennomskrift.
4. Arkivsystem for brev og dokumenter.
5. Balanselære, kunsten å kunne lese et regnskap.
6. Avslutningsteknikk.
7. Regnskapslovgivning.
8. Skatteteori.

Kursdeltakernes antall har variert i de forskjellige fag fra ca. 50 til ca. 80. Kurset vil bli avsluttet våren 1947.

Pr. 1. januar 1947 var det tilsatt i alt 10 tilsynsrevisorer i følgende distrikter: Troms, Sør-Trøndelag, Bergen og fylkene, Rogaland, Telemark, Opland, Nord-Hedemark, Sør-Hedemark, Østfold og Vest-Agder. Ordningen viser seg formålstjenlig og arbeidsbesparende, men er i sterk grad avhengig av at man kan få ansatt tilsynsrevisorer som har den nødvendige kontakt med den øvrige fagbevegelse.

Som revisjonsutvalg fungerte inntil kongressen: A. E. Gundersen, Johan Nygaard og Ambrosius Olsen, og etter kongressens avholdelse: Peder Birkeland, Johan Didriksen og Halfdan Wi-gaard.

Folkets Hus Fond.

Folkets Hus-komitéen har i 1946 bestått av I. B. Aase, Thorbjørn Henriksen og Martin Strandli. Strandli trakk seg tilbake som medlem av komitéen fra 30. mars, og Sigurd Stålesen ble valgt som medlem i hans sted.

I årets løp er behandlet 28 andragender om lån, ettergivelse av renter og nedsettelse av gjelden.

I samme tidsrom er utbetalt følgende lån:

Folkets Hus, Bodø	kr. 34 000.00	
—«— Ytterøy	« 5 000.00	
—«— Ullern	« 2 000.00	
—«— Råbygda	« 10 000.00	
—«— Dokka	« 5 000.00	
—«— Fellingsnes	« 6 000.00	
—«— Buvika	« 15 000.00	
—«— Fustvatnet	« 1 800.00	
—«— Nannestad	« 1 000.00	
		kr. 79 800.00

og følgende lån som var avskrevet, er ført tilbake:

Folkets Hus, Bjørnevatn	kr. 8 000.00	
—«— Åsnes	« 172.75	
—«— Kristiansund N.	« 7 500.00	
—«— Kongsvinger	« 500.00	
—«— Notodden	« 10 000.00	
		« 26 172.75
		kr. 105 972.75

I avdrag er betalt

kr. 82 378.32

I renter er betalt

kr. 22 873.50

Pr. 31. des. 1946 var fondets lånekontor

kr. 606 782.19

« — 1945 « « «

kr. 583 187.76

For øvrig henvises til fondets regnskap og status.

Pensjonskassa.

I 1946 har nemnda for Pensjonskassa bestått av følgende:

I. B. Aase, Hans Hegg, Erling Kiil, Dagfinn Bech og som representant for funksjonærene: Ragna Karlsen med B. O. Borgå og G. Gundersen som varamenn.

Det er i årets løp drøftet 10 saker.

Følgende antall pensjonister har i årets løp hevet pensjon:

Ordinære pensjonister 26.

Enkepensionister 21.

Invalidepensjonister 7.

Ekstraordinære pensjonister 9.

Medlemstallet i pensjonskassa var pr. 31. des. 1946 592.

Arbeidernes Justisfond.

A/S Truls, som i henhold til kontrakt med Justisfondet har fremleiet eiendommen Engene til Trevarefabrikken Truls ved Henrik Hamm m. fl., er besluttet oppløst for å forenkle administrasjonen under de nåværende forhold. De resterende midler, ca. *kr. 1 500.00*, er senere overført til Justisfondet ved Landsorganisasjonens kassakontor.

Som avviklingsstyre er valgt: Dagfinn Bech, Jon Fjalestad, Rolf Olsen.

Trevarefabrikken Truls har fått sin leie stipulert med forbehold om kontroll når eiendommen er satt i forsvarlig stand.

I løpet av året er det lagt nye golver og trapper i hovedbygningen, likesom brannmurer og ovner m. v. er reparert. Dette vedlikeholdsarbeid har beløpet seg til *kr. 4 260.00*. Det resterende nødvendige reparasjonsarbeid vil beløpe seg til ca. *kr. 1 700.00*. Arbeidet med innleggelse av telefonledning som ble ødelagt under krigen, har det ikke lyktes å få påskyndet.

Det har nå pågått forhandlinger med Tyristrand formannskap om pris på grus til veifyll av eiendommens slagghauger. Da enighet ikke er oppnådd, har kommunen begjært ekspropriasjonsskjønn som er avholdt den 30. oktober 1946. Pris på det avståtte kvantum ble satt til *kr. 2 000.00*. Denne avgjørelse er av Justisfondet innbrakt for overskjønn, som imidlertid først kan holdes når terrenget er snebart. Ved en foreløpig oppmåling er slagghaugene anslått til 15 000—20 000 m³.

Skytterlaget på stedet har krevd vannstanden i tjernet på eiendommen senket for å skaffe plass til skytebane. Drøftelser av mulige alternative projekter pågår.

De krisebetonte leieforhold som ble påtvunget under okkupasjonstiden er etterhånden avviklet.

På grunn av likvidasjonsvanskeligheter har Trevarefabrikken Truls bedt om hjelp til å skaffe driftskapital på *kr. 10 000.00*.

Justisfondet har på grunnlag av denne situasjon tatt hele leieforholdet opp til prinsipiell behandling. Resultatet er blitt at Trevarefabrikken Truls har besluttet å avvikle bedriften på Engene. Etter vedtak i Landsorganisasjonens sekretariat er det senere bevilget som lån *kr. 10 000.00* til en ordnet avvikling av driften på Engene. Det er satt opp kontrakt med sikkerhet for lånets tilbakebetaling. Verdien av det verktøy og maskiner som Truls A/S fremdeles har i eiendommen beløper seg til ca. *kr. 3 700.00*. Trevarefabrikken Truls har maskiner og verktøy for tilsvarende beløp.

Justisfondet har anmodet kommunen om pristakst og leiekontroll på eiendommen med henblikk på eventuelt fremtidig salg.

Justisfondets styre har bestått av følgende: Dagfinn Bech, formann og Rolf Olsen, sekretær, samt Jon Fjalestad, I. B. Aase og Jens Berg.

L.O.s landsinnsamling til Nord-Troms og Finnmark.

Arbeidsutvalgets beretning for 1946.

I henhold til vedtak av Sekretariatet ble det i november 1945 besluttet å igangsette en innsamling blant de fagorganiserte arbeidere og deres organisasjoner til fordel for befolkningen i Nord-Troms og Finnmark. Det første sirkulære ble sendt ut i november 1945, undertegnet av samtlige sekretariatsmedlemmer.

Som arbeidsutvalg ble oppnevnt:

Sekretær Gunnar Bråthen.

Ordfører Th. Albrigtsen.

Sekretær P. Mentsen.

Stortingsmann Jens Steffensen.

Journalist Alfred Skar.

Redaktør P. Holt.

Kontorsjef Jens Berg, sekretær.

Der ble utsendt til alle avdelinger et særskilt merke, som kostet *kr. 1.00* pr. stk., og oppfordringen gikk ut på å yte et bidrag svarende til minst en halv dags fortjeneste. Fra hovedorganisasjonene — L.O. og forbundene — ble det utliknet *kr.*

300 000.00. I rundskriv nr. 64 for 1946 ble innsamlingen meddelt avsluttet. Salget og kontrollen av merkene var overlatt til samorganisasjonene, og tidspunktet for sluttoppgjøret ble satt til 30. september 1946. Pr. 31. desember 1946 var det kommet inn i alt *kr.* 1 213 287.24, som fordeler seg slik:

Direkte bidrag fra L.O. (utliknet)	kr.	25 000.00
Direkte bidrag fra forbundene (utliknet)	«	254 228.00
Innbetalt gjennom samorganisasjonenes merkesalg	«	891 096.70
Andre innbetalinger	«	42 962.54

Kr. 1 213 287.24

Arbeidsutvalget holdt møte den 13. desember 1946 og innstilte på at midlene ble fordelt på følgende hovedposter:

1. Til fiskersamvirkelag	kr.	500 000.00
2. « traktorlag	«	200 000.00
3. « grunnfond for opprettelse av folkehøgskole for Nord-Norge	«	150 000.00
4. « bidrag til Norsk Folkehjelp for oppførelse av badstuer i Troms og Finnmark	«	50 000.00
5. « støtte mulig småindustri	«	50 000.00
6. « disposisjon for komitèen for senere fordeling etter særskilt forslag i hvert enkelt tilfelle	«	263 287.24

Kr. 1 213 287.24

Arbeidsutvalgets innstilling er senere tiltrådt av Sekretariatet.

Innsamlingen har ikke brakt det resultat som en fra først av regnet med. Dette skyldes forskjellige årsaker. For det første har vi ikke ønsket å øve noe særlig påtrykk på medlemmene og heller ikke lagt an på å propagandere for innsamlingen i konkurranse med andre innsamlinger, f. eks. «Nasjonalhjelpens Landsinnsamling for krigens ofre».

Vi har basert hele vår innsamling på at den skulle være en regulær fagforeningssak, men også med den uttrykkelige forutsetning at det var en frivillig sak om den enkelte ville yte bidrag eller ikke.

Dertil kom at mange foreninger allerede hadde pålagt sine medlemmer ekstrakontingent til gjenreisningen av bestemte krigsrammede steder (adopsjon osv.).

Når en likevel, på tross av dette, er noe skuffet over resultatet, er det fordi en hadde regnet med et større beløp, idet behovet for hjelp til selvhjelp der nord er så overmåte stort.

Særlig har en grunn til å være utilfreds med resultatet av innsamlingen fra Troms og Nordland fylker.

— — —

Det er forutsetningen at der til fiskersamvirkelag, traktorlag og annen ervervsmessig virksomhet skal ytes 2. og 3. prioritets lån som er rente- og avdragsfrie et visst antall år.

Det er kommet inn flere søknader om støtte, men da disse ikke har passert landbrukskassene og fiskerikonsulentene, er det ved årets utgang ikke ytet lån eller sluttbehandlet søknader som er kommet inn.

Beretning fra L.O.'s ferieutvalg 1946.

Ferieutvalget har i 1946 hatt følgende sammensetning:

Jens Berg, Karsten Torkildsen, Sverre Bolstad.

Utvalgets formann har vært Jens Berg og som sekretær har fungert Bjørn Longva.

— — —

I og med reorganiseringen av Norsk Folkeferie, som fant sted ved innkallelse til representantskapsmøte 15. februar 1946, har virksomheten i ferieutvalget i år vært av en annen karakter enn tidligere. Etter avtale med Norsk Arbeidsgiverforening ble det besluttet å avvikle det felles feriekontor som var opprettet av N.A.F. og L.O.

En fastsatte tidspunktet for Feriekontorets opphør til 31. mars 1946, og aktiva ble fordelt mellom L.O. og N.A.F. De midler som etter denne deling tilfalt L.O. samt gjenstående beløp av Feriefondets midler ble innlevert til L.O. og bokført i L.O.s regnskaper. Beløpet utgjør tilsammen kr. 84 732.81.

Som følge av at Norsk Folkeferie allerede for vintersesongen 1946 var kommet i funksjon og i og med Feriekontorets opphør, var det således ikke lenger noe grunnlag for fortsatt å ha et spesielt ferieutvalg. Ferieutvalget ble i stedet tilsynsuttvalg for eiendommen Grimstad Pensjonat, Tjømmø, som i 1942 ble innkjøpt av Feriefondets midler.

Grimestad Pensjonat, Tjømpø.

De midler som etter forslag fra tilsynsutvalget i 1945 og 1946 ble stilt til rådighet for ombyggings- og reparasjonsarbeider ved pensjonatet er brukt etter formålet. Etter hvert som reparasjonsarbeidene skred fram ble det flere ting som måtte rettes på for å få bygningen i orden. Det er nå satt opp helt nytt kjøkken med fullt moderne utstyr. Golvet under store deler av pensjonatet er løftet opp og reparert. Det er lagt nytt tak over pensjonatets store solveranda, foruten at det er rettet på en hel del mindre ting. Utvendig er malt og en har lagt ned ledningsrør for kloakkavløpet. Dette arbeid var ferdig slik at en ved pensjonatet kunne ta imot sine første gjester i de siste dager av mai 1946. For reparasjons- og ombyggingsarbeidet foreligger det fra bestyrelsen særskilt beretning samt spesifisert regnskap. Omkostningene ved disse arbeider dreier seg om ca. kr. 32 000.00. Det som ennå står uløst er vannspørsmålet. En har hatt spesialister dernede som har foretatt undersøkelser, og det ser ut til at der må foretas boring i fjellet ovenfor pensjonatet for å skaffe tilstrekkelig vann. I løpet av vinteren og våren 1947 håper en å få arbeidet unnagjort, slik at det til sesongens åpning 1947 kan skaffes tilstrekkelig vann til pensjonatet. Pensjonatet har vært benyttet til et 14 dagers kurs i mai måned, arrangert av Opplysningskomiteen for Vestfold fylke. Kurset var vellykket og deltakerne meget fornøyd med oppholdet der ute.

I tiden 9. juni til 1. september var pensjonatet bortleid til Norsk Folkeferie, som drev stedet for egen regning i sommer-sesongen. Leien var fastsatt til kr. 1 000.00 pr. måned.

Fra 4. september har Opplysningskomiteen for Oslo i samarbeid med Opplysningskomiteen for gjenreisingsarbeidet holdt et 14 dagers kurs. Likeledes har Norsk Skotøyarbeiderforbund holdt et 8 dagers kurs der ute.

I denne forbindelse vil en nevne at det ikke har vært beregnet leie for kursene. Arrangørene har bare vært forpliktet til å dekke alle utgifter.

Tilsynsutvalget er av den oppfatning at før og etter den egentlige sommersesong må pensjonatet i større utstrekning enn hittil kunne brukes i forbindelse med opplysningsarbeidet.

Flere av utvalgets medlemmer har i årets løp besøkt stedet og på den måte satt seg inn i forholdene ved pensjonatet.

Det har i 1946 vært holdt 6 møter i utvalget.

Landsorganisasjonens skole.

Kurser og møter.

Folkehøgskolekurset kom ikke i gang før 8. januar 1946. Over 100 søkte om opptaking. Elevtallet ble 41. De kom fra alle deler av landet, og fra forskjellige yrker. Det var en svenske og en dansk jente med på kurset. I alt var det 11 kvinnelige elever. En rekke av elevene var svært flinke og aktive mens det neppe var noen som falt helt utenfor. På den annen side hadde en inntrykk av at den gjennomsnittlige interessen ikke var så god som den kunne ha vært, og at utvalget av elever delvis var blitt tilfeldig. En hadde inntrykk av en viss tretthet som en ettervirkning etter krigen. Alt i alt må det sies at kurset var vellykket, og elevene sjøl meget godt fornøyde.

I 1946 ble det ikke holdt noen L.O.-skole. Hele tida fra 15. juni til 15. oktober ble brukt til korte kurser og møter. Disse kursene ble holdt på skolen:

- 16/6—22/6 Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
- 23/6— 6/7 Norsk Formerforbund.
- 7/7—13/7 Norsk Kommuneforbund.
- 14/7—27/7 Britisk—nordisk kurs.
- 28/7—10/8 Norges Handels- og Kontorfunksjonærers forb.
- 11/8—24/8 Norsk Jernbaneforbund.
- 25/8—31/8 Norsk Tekstilarbeiderforbund.
- 1/9—14/9 Norsk Arbeidsmandsforbund.
- 29/9—12/10 Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Skolens lærere holdt en del forelesninger på kursene, men ellers ble disse ledet av de enkelte forbund direkte. Derimot var lærerne med som deltakere på det britisk—nordiske kurset. Det ble her bl. a. holdt foredrag av flere av regjeringens medlemmer, og kurset var svært vellykket og interessant.

Når det gjelder de faglige kursene, tror vi det er noe tvilsomt hvor mye utbytte deltakerne har av et opphold på en uke. Spørsmålet er om det ikke gir mer igjen å la færre folk gå gjennom lengre kurser.

Vi fikk inntrykk av at deltakerne på kursene var vel fornøyd med stellet på skolen. De ga stadig uttrykk for dette, og så vidt vi forstår er det stor interesse blant forbundene for å bruke skolen til kursene.

I løpet av sommeren ble det også holdt en del møter på skolen. Bl. a. kan nevnes:

- 10/3 Østbanernes Forbruksforening, skirenn.
- 17/3 Sørmarka, skoleskirenn.
- 10/5 Noen av deltakerne på Fagkongressen.
- 25/5 Sørmarka Folkehøgskole, elevstevne.
- 25/7 Skotøyarbeiderforbundet, møte.
- 28/7 Transportarbeiderforbundet, møte.
- 12/8 Nordisk kvinnekongress.
- 2/11 Ski Herredsstyre.

Dessuten:

L.O.s kvinnenemnd, Bibliotekskolen, 4 kurser fra Malmøya, flere A.U.F.-lag osv.

Ut fra erfaringene forrige gang ble det lagt stor vekt på å få med aktive medlemmer av de forskjellige organisasjoner på folkehøgskolekurset 1946/47. Det var færre søknader enn forrige år, vel bl. a. fordi det nå var lett å få arbeid. Men det kom likevel inn omtrent 80 søknader alt i alt. Av disse falt noen fra etter hvert. Det ble tatt opp 42 elever, av disse en svenske og en danske. Av elevene er det sju jenter.

Kort etter at kurset tok til, skjedde det en tragisk hending. Den 8. november døde en av elevene, Martinus Lande, av polie-myliitt på Bærum Sjukehus etter få dagers sengeleie. Det inntraff ingen flere tilfelle av sjukdommen.

Vi er særs vel fornøyd med elevutvalget denne gangen. De er ualmannelige aktive og interesserte, og en kan godt si at gjennomsnittsnivået nå er på høyde med de beste vi tidligere har hatt.

Utbedringer.

I løpet av året har det vært mye arbeid på anlegget. Først og fremst er det lagt inn vannklosetter, noe som selvsagt betyr en økning av verdien. Arbeidet tok lengre tid enn beregnet, og ble ikke helt ferdig før i oktober. På slutten var tempoet dårlig, og regningene ble satt opp på en helt uforsvarlig måte. Regningen kom på tilsammen ca. kr. 58 000.00. Av dette er det betalt kr. 51 000.00. Allerede dette er sikkert noe for mye. Ellers er hele skolen malt, og det er lagt ned mye arbeid på hageanlegget. Arbeidet på idrettsplassen pågår.

Regnskapet.

Vi viser til det samlede foreløpige regnskapet. Utgiftene til folkehøgskolen vårkurset 1946 ble holdt innenfor budsjettets ramme. Når det gjelder L.O.-skolen, var de samlede kapital-

utgiftene omtrent kr. 100 000.00. Driftsregnskapet viser en netto utgift på kr. 46 000.00. For neste år er det regnet med en samlet netto utgift på Landsorganisasjonens skole og Sørmarka folkehøgskole på kr. 47 000.00. For å bringe nettoutgiftene nedover, kan vi peke på disse utveiene:

1. Bygging av bolig for styrer og betjening, for å nytte ut internatet bedre.
2. Innlegging av oljefyring.
3. Å legge på pensjonsprisen om sommeren.
4. Hvis mulig å få større statstilskott til Sørmarka.

Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen.

Etter Representantskapets beslutning i juni 1945 ble en faglig avdeling i Opplysningsforbundet opprettet 15. august 1945. Avdelingens oppgave er i første rekke å bistå fagforbundene i planlegging av studie- og opplysningsvirksomheten etter de retningslinjer som Representantskapet trakk opp.

En har således deltatt i oppsetting av studieplaner for kursene som har vært avholdt, og dessuten skaffet forelesere til de emner som ble oppsatt. De første kursene som ble arrangert måtte bli forelesningskurs grunnet mangel på materiell. Etter hvert har dette bedret seg slik at en mere har gått over til arbeidskurser som erfaringsmessig gir bedre utbytte.

For å holde og opprettholde den best mulig kontakt med de enkelte fagforbund har en jevnlig innkalt til konferanser for å drøfte aktuelle spørsmål i forbindelse med opplysningsarbeidet. En har også på annen måte stått i kontakt med opplysningssekretærene i de enkelte forbund. For å fremme samarbeidet og lære av hverandres erfaring er det også avholdt et 8 dagers kurs med deltakelse fra de fleste forbund, representert av opplysningssekretæren eller den som vanlig steller med opplysningsvirksomheten innen forbundet. Til dette kurs var også innbudt forelesere fra England, Sverige og Danmark som innledet om det faglige opplysningsarbeid i sine hjemland. Kurset ble overmåte vellykket og vil sikkert få betydning for det framtidige arbeid i fagorganisasjonen hos oss.

I forståelsen av opplysningsarbeidets betydning har fagforbundene mere enn noensinne gått inn for oppgaven å skolere medlemmer og tillitsmenn i organisasjonen. Landsmøtene som er avholdt, har vedtatt for de flestes vedkommende en betyde-

lig utvidelse sett i forhold til tidligere. Dette har ført til at der er avholdt flere faglige kurs innenfor en forholdsvis kort periode enn noen gang før. Selv om det ennå gjenstår mye kan en trygt slå fast at en er kommet godt i gang.

OVERSIKT.

Materiell.

Ved starten igjen i 1945 fantes det ikke noe av det gamle materiell hverken i forlaget eller i Opplysningsforbundet. En så det slik at det derfor først og fremst var nødvendig å få utgitt en praktisk rettleiing for tillitsmenn. Det lykkes da også ganske snart å få utgitt igjen «Tillitsmannen». Til forbundene og foreningene sendte en også straks ut «Framtidens Norge». Denne ble som kjent utgitt av L.O. under krigen. Etter hvert er nytt materiell utarbeidet om aktuelle problemer slik at en nå kan si at behovet er dekket.

Når det gjelder skoleringen av medlemmer av produksjonsutvalgene er det utgitt brosjyrer som behandler de problemer som kan reises i utvalgene, dessuten har en for disse i stor utstrekning benyttet seg av

Brevskoleundervisning.

På vegne av sekretariatet og med dettes godkjenning ble det sluttet avtale mellom Norsk Korrespondanseskole og Arbeidernes Opplysningsforbund. Avtalen var satt opp slik at der skulle forhandles om betingelser for hvert kurs vi måtte være interessert i og som vi kunne godkjenne. Slik avtale er inngått om to kurs, nemlig: Drifts- og Yrkesøkonomi og Bedriftsorganisasjon. Ved avtalen lyktes å oppnå en rimelig pris på kursene. De enkelte forbund har i regelen dekket medlemmenes utgifter i forbindelse med disse kursene, hvilket også har medvirket til den store deltakelse. Pr. 1. januar i år var innmeldt 167 grupper med tilsammen 1328 deltakere. Kurset i Bedriftsorganisasjon har 38 deltakere i 6 grupper. Grunnen til dette beskjedne deltakerantall er at kurset blir påbegynt etter at en først har gjennomgått kurset i Bedrifts- og Yrkesøkonomi. Ingeniør Einarsen, som er forfatter av kurset og lærer, uttaler om elevene at de er av de mest interesserte han har hatt den tid han har vært lærer ved Korrespondanseskolen.

Nå da Folkets Brevskole er startet og har begynt å gi ut kurser vil avtalen med Norsk Korrespondanseskole bli oppsagt

og samarbeidet avvirket etter hvert. Folkets Brevskole vil utbygd kunne fylle et stort opplæringsmessig behov både når det gjelder organisasjons- og yrkesmessig arbeid.

Kursvirksomheten.

Fram til 1. januar i år har de fleste forbund arrangert ett eller flere kurser for utdanning av tillitsmenn og studieledere. Tilsammen er det avvirket 126 slike kurs med 3590 deltakere. De fleste av disse kurs har vært avvirket som 8 dagers kurs. Dessuten er der avvirket 17 kveldsskoler med ca. 500 deltakere. I tillegg til disse kommer en rekke forelesninger om aktuelle faglige problemer som er arrangert av samorganisasjonene og foreningene.

Etter hvert som studienemndene ute i distriktene blir mere kjente organer vil arbeidet kunne drives mere rasjonelt og dermed gi større resultater. Med tilslutning og deltakelse fra forskjellige forbund er det distriktsvis satt i gang kurs. Disse blir vesentlig billigere enn de landsomfattende kursene og bør fortsatt komme i stand og i større utstrekning enn hittil.

Studiesirkler.

Bredden i vårt opplysningsarbeid må vi søke oppnådd i studiesirklene. Det har og rår fremdeles stor mangel på studieledere i foreningene og distriktene, hvilket igjen gir utslag i manglende organisering av studiesirklene. I den første studiesesong vinterhalvåret 1945/46 rådde også en utbredt mangel på materiell. Tross disse vansker er rapportert 253 sirkler med 3126 deltakere denne første sesongen. Emnevalget ble for de flestes vedkommende praktisk organisasjonsarbeid. Det var også rimelig at arbeidet ble lagt på det rent praktiske området grunnet nyorganiseringa og tilsetting av nye tillitsmenn rundt om i fagforeninger og klubber.

Nå er materialmangelen overvunnet slik at sirklene kan arbeide på et videre grunnlag. Mangelen på studieledere blir også etter hvert mindre merkbar, da en jo har basert kursvirksomheten på utdanning av studieledere innenfor de enkelte forbund.

Det er ennå for tidlig å kunne gi noen fyldestgjørende greie for hvor mange studiesirkler er i gang denne sesong 1946/47. Rapportene blir nemlig først innsendt etter at sirklen er ferdig med sitt arbeid. Slike rapporter er hittil innløpet

fra 176 grupper med tilsammen 2865 deltakere. Emnevalgene viser en forskyvning mot de alminnelige faglige problemer, så som: Rasjonaliseringa, produksjonsutvalgene, lønns- og pris-spørsmål m. m.

L.O.-kurs.

I alle ledd av fagorganisasjonen stilles nå større og større krav til tillitsmennenes kunnskaper. En kan derfor ikke vente at disse skal kunne utføre sitt arbeid helt tilfredsstillende uten en mere omfattende skolering. Utviklinga vil derfor naturlig peke mot en utvidelse av kursenes programmer og dermed varighet. Det naturlige vil derfor være minst 16 ukers kurs pr. år. Hittil har det imidlertid ikke vært plass for mere enn et slikt kurs som ble avviklet i november og desember 1945. Kurset hadde 45 deltakere fra forskjellige forbund. Det har senere vist seg at elevene ved dette kurs for de aller flestes vedkommende er kommet igjen som aktive tillitsmenn innen sine forbund.

Det vil bli avviklet et liknende kurs på forsommeren i år, og en får håpe med like god oppslutning og resultat som det første.

Kurser i Danmark og Sverige.

De forskjellige forbund og Opplysningsforbundet har mot-tatt innbydelser for deltakelse ved kurser arrangert i våre naboland. Som regel er disse arrangementer organisert med bytte av elever fra de respektive broderorganisasjoner. Den svenske Landsorganisation har også stilt plasser til disposisjon ved 6 ukers L.O.-kurs på Brunsvik. Facklig Central i Göteborg har gitt stipendier for 3 norske fagorganiserte ved 6 måneders kurs ved Viskadalen Folkehögskola. Det arbeides videre med utbytte av elever på denne måten slik at disse arrangementer vil komme til å gå inn som et fast ledd i vårt faglige opplysningsarbeid.

Alminnelige betraktninger.

Med den store oppslutning om opplysningsvirksomheten som nå vises av alle forbund viser mangelen på høvelige skoler for avvikling av kursene seg meget framtreddende. Foruten Sørmarka og Ringsaker har vi hittil også måttet bruke Utøya til faglige kurser. Utøya egner seg imidlertid mindre bra da den ikke er bygd for bruk som skole. Av plasshensyn måtte en likevel plassere en del forbundskurs der ute sommeren 1946.

I år blir det derimot bare spørsmål om plasing av et par forbundskurs der ute idet vi har fått leid Borregårdsarbeidernes Feriehjem som er vesentlig bedre egnet til bruken.

Det ville imidlertid være mere ideelt med utbygging av Sørmarka slik at vi kunne bruke denne til faglig kursvirksomhet året rundt. Dette vil føre til mere kontinuitet i arbeidet og igjen bedre foreleserspørsmålet i utpreget grad. Slik som forholdet er nå, hender det ofte at det arrangeres opp til fire forskjellige kurs i samme tidsrom. Det er innlysende at det å skaffe forelesere til disse kurs samtidig ofte blir meget vanskelig. Ved å fordele kursene over hele året vil en bedre kunne utnytte lærerkreftene og dermed lettere kunne tilfredsstille forbundenes krav.

Beretning for Wilsesgate 1 i 1946.

Styret har i året 1946 bestått av følgende:

Formann I. B. Aase, øvrige medlemmer Torbjørn Henriksen og Martin Strandli.

Av lokalene er «Aulaen» samt auditoriene nr. 2 og 3 bortleid til Arbeidernes Opplysningskomité for Oslo etter en pris av kr. 12 000.00 pr. år pluss rengjøring kr. 2 000.00. Rengjøringen er fra 1. september forhøyet til kr. 3 000.00.

De øvrige lokaler er opptatt av Arbeiderbevegelsens Arkiv. Disse består av biblioteket og 2 rom i bakbygningen og auditoriet nr. 1 samt kjelleren. Arkivet betaler kr. 7 600.00 pr. år inkludert renhold. Samlet husleie blir således kr. 22 600.00.

Driftsutgiftene i 1946 har vært ca. kr. 18 750.00 (heri er inkludert renter av egen kapital på kr. 227 000.00 med kr. 6 800.00).

I året 1946 er hele gården innvendig oppusset og reparert til et samlet beløp på kr. 10 000.00.

Der er i årets løp avholdt 3 styremøter med befaring av eiendommen.

Arbeiderbevegelsens arkiv 1946.

Arkivets styre har i 1946 bestått av Henrik Hjartøy (formann), I. B. Aase og Øistein Marthinsen fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, og Halvard M. Lange og Arnfinn Vik fra Det Norske Arbeiderparti.

Øivind Berntsen tiltrådte som arkivar i hel post fra 1. april. Max Strobl hjalp til ved overflytningen av arkivet til Wilsesgt. 1 og arbeidet der til 8. juni. Dessuten har Gerd Simble og Marit Olsen hatt en del ekstraarbeid i arkivet. Fra 15. oktober til 1. februar 1946 var Sølva Evensen midlertidig tilsatt som assistent.

Overføringen av arkivets samlinger fra Folkets Hus var ferdig i slutten av mars, slik at leieforholdet der opphørte fra 1. april. Dubletter av Arbeiderbladet ble overført til Arbeiderbladets arkiv, Deichmanske bibliotek og Universitetsbiblioteket, som også fikk et helt billass med eldre årganger av lokalaviser. J. Scheflo hjalp til med sortering og flytning. Fra Landsorganisasjonens kontorer og arkiv ble det overført mange eldre tidsskriftårganger, beretninger og liknende. Fra Deichmanske bibliotek og fra utenbys steder ble alt som var skjult under okkupasjonen hentet tilbake. Enkelte nazister hadde «lånt» nokså meget fra Folkets Hus, Wilsesgt. 1, Sørmarka folkehøgskole og fra andre steder. Det har vært mulig å skaffe meget av denne slags lånte eller stjalne trykksaker tilbake, til dels også til personlige eiere.

Alt som før krigen var klassifisert er nå på plass. Bosse's boksamling, Stockholms- og Londonkontorets samlinger er også ordnet inn. Hertil kommer arkivets egne innkjøp samt gaver fra flere forlag. Fra Amerika har arkivet mottatt en gave på 50 bind og 50 småskrifter, og mange gaver er kommet fra Kooperative förbundet i Sverige. Arkivet mottar daglig de fleste av partiets og også kommunistiske aviser, og det får tilsendt alle forbundenes fagblad og en rekke innen- og utenlandske tidsskrifter.

Arkivets lesesal har sitteplass til 30 personer. Den ble åpnet for publikum 1. oktober. Besøket er stigende, og det er mange organisasjonsfolk som ofte har nytte av arkivets samlinger.

Regnskapsoversikt 1946.

Husleie, lys og oppvarming i Folkets

	Hus	kr. 1 660.50	
Do.	i Wilsesgt. 1	« 7 655.69	
			kr. 9 316.19
Arkivar og ekstrahjelp			« 9 902.65
Renhold			« 398.07
	Overføres	kr. 19 616.91	

	Overføres kr. 19 616.91
Bøker, abonnement og innbinding	* 2 170.33
Inventar og innredning av nye lokaler (engangs- utgifter)	* 8 462.64
Transport (vesentlig i forbindelse med overflyt- ningen)	* 762.41
Kontorsaker og diverse	* 1 024.02

Kr. 32 036.31

Offentlige komiteer.

Landsorganisasjonen har bl. a. vært representert i disse offentlige komitéene:

Statens Eksportkredittkommisjon:

Konrad Nordahl. Varamann: Gunnar Bråthen.

Statens Ferieråd:

Arne Johnsen og Jens Berg.

Opplæringsfondet for praktisk arbeid:

Ragnvald Nygård. Varamann: Edv. Stenklev.

Chr. Aunevik. Varamann: Arne Forseth.

Opplysningskomité for gjenreisningen:

Gunnar Ousland og Alf Andersen. Varamann: J. Sannes.

Reformutvalget for Utenrikstjenesten:

Ingvald Haugen og Konrad Nordahl.

*Sosialdepartementets komité for Velferdsarbeidet i Finn-
mark:*

J. Sannes.

Ferielovkomitéen:

G. Sjaastad og H. L. Børsum.

Komité for omlegging av omsetningsavgiften:

Gunnar Bråthen.

Statens Samordningsråd:

Konrad Nordahl, Gunnar Bråthen og Alfred Ljøner.

Varamann: Karsten Torkildsen, Elias Volan, Edv. Stenklev.

Komité for verdaukskatt:

Dagfinn Bech.

Den norske nasjonalkomité for rasjonell organisasjon:

Paul Engstad, Rolf Olsen og Witalis Andersen.

Komité for lønnsstatistikken:

Hans Luihn og Arnfinn Olsen.

Handelsdepartementets tiltaksråd:

Konrad Nordahl. Varamann: Gunnar Bråthen.

Sosialdepartementets komité for kredittordningen:

H. L. Børsum.

Statens Arbeidsr d:

Hans Hegg. Varamann: Peder Birkeland.

Produksjonsutvalg i industrielle bedrifter:

Gunnar Bråthen og Paul Engstad.

Statens Arbeidsledighetsr d:

Konrad Nordahl. Varamann: Elias Volan.

Hovedutvalget for forsvaret og industrien:

Gunnar Myhre, Hans P. Haugli, Paul Engstad og Bjarne Klafstad.

Lønnsnemnda:

Elias Volan, Gunnar Bråthen, P. Mentsen, Hans Hegg og H. L. Børsum.

Teknisk Forskningskomit :

Anders Mørk.

Arbeidstvistkomit en:

Konrad Nordahl, Gustav Sjaastad.
Varamann: Gunnar Bråthen.

Nord-Norges-kontoret.

Beretning fra 1. januar til 31. august 1946.

På Landsorganisasjonens kongress i mai 1946 ble sekretær P. Mentsen ved Nord-Norges-kontoret valgt som sekretær i Landsorganisasjonen, sekretariatet, og det ble vedtatt   avvikle Nord-Norges-kontoret i løpet av året.

Kontoret var da i virksomhet til slutten av august da Mentsen reiste nedover og tiltrådte ved hovedkontoret.

Kontoret har mottatt 316 skrivelser og sendt 237.

Sekretæren har anvendt 134 reisedager til agitasjon, forhandling, representasjon m. v.

Sekretæren m tte som Landsorganisasjonens representant på årsmøtet i Nordland fagl. Samorganisasjon 2. og 3. februar 1946, og på årsmøtet i Troms fagl. Samorganisasjon den 15. og

16. juni 1946, samt på Finnmark fagl. Samorganisasjons årsmøte den 3. og 4. august 1946. Likeså møtte han på Landsorganisasjonens kongress 6.—13. mai 1946.

Agitasjons- og opplysningsarbeid.

Sekretæren har hjulpet til med reorganisering av foreninger, stiftet 4 nye fagforeninger og organisert enkelte grupper i tilslutning til bestående foreninger. Han har også vært til stede på møter i flere foreninger på forskjellige steder og holdt foredrag. Likeså bistått med planlegging av opplysningsarbeid og holdt flere forelesninger på opplysningskurser.

Tariffbevegelser og forhandlinger.

Sekretæren har ført flere forhandlinger angående revisjon av overenskomster samt opprettelse av nye. Han har også hjulpet til med forhandlinger om tvister, oppstått om forståelse av overenskomster. Dessuten har han ført en rekke forhandlinger med Gjenreisingsdirektoratets Finnmarkskontor.

I alt har sekretæren vært på 3 reiser i Finnmark på forskjellige steder, både i vest og øst, for å sette seg inn i de spesielle forhold i forbindelse med gjenoppbyggingen. På grunnlag av disse reiser har han så ført forhandlinger med Finnmarkskontoret og dessuten utarbeidet fullstendige rapporter om forholdene.

Kontorets driftsutgifter.

Til driften er gått med kr. 11 925.11.

Produksjonsutvalg.

Den 7. desember 1945 ble det inngått overenskomst mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om produksjonsutvalg ved industri- og håndverksbedrifter.

Denne avtale ble godkjent på Landsorganisasjonens kongress, som holdtes i dagene 6.—13. mai 1946.

Avtalen er inntatt i Landsorganisasjonens beretning for 1945.

Den 18. mars 1946 ble det inngått avtale med Papirindustriens Arbeidsgiverforening og samme dag med Norges Koperative Landsforening. Begge disse avtaler er av samme innhold som avtalen med Norsk Arbeidsgiverforening.

Mellom Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Skogbrukets Arbeidsgiverforening ble det den 14. mai 1946 undertegnet avtale om opprettelse av produksjonsutvalg for skogbruket. Denne avtale er noe avvikende fra den som gjelder for industri og håndverk, — bl. a. opprettes ikke produksjonsutvalg ved den enkelte bedrift — men omfatter et utvalg av bedrifter innen den enkelte kommune. Kommunen har også en representant i utvalget, som regel herredsskogmesteren, som fungerer som fast formann.

I bygder som ikke har herredsskogmester, oppnevnes formannen av Skogrådet.

Den inngåtte avtale om produksjonsutvalg i skogbruket.

1. Et produksjonsutvalgs område skal være **herredet**. Det skal bestå av 5 medlemmer, hvorav 2 med varamenn som utpekes av S.A. eller den denne bemyndiger, 2 med varamenn av N.S.L.F. eller den dette bemyndiger, samt herredsskogmesteren (oppsynsmannen), som er fast formann. I bygder som ikke har herredsskogmester, oppnevnes formannen av Skogrådet. De oppnevnte skal alle være bosatt innen vedkommende herred og ha fylt 21 år. De oppnevnes for 2 kalenderår ad gangen.
2. Produksjonsutvalget skal ikke behandle lønns- og arbeidsvilkår og heller ikke tvister som måtte oppstå om forståelsen eller praktiseringen av tariffavtalene.
3. Produksjonsutvalgene skal arbeide for:
 - A. Yrkesopplæring i samarbeid med de fylkesutvalg som er nedsatt for å behandle dette spørsmål.
 - B. At de mest høvelige redskaper blir prøvd og tilpasset forholdene på stedet, og at disse blir lett tilgjengelige.
 - C. Bedre husvær og boliger i skogen.
 - D. Tiltak som tar sikte på planmessig framdrift av tømmer og andre skogsprodukter, og sammenhengende beskjeftigelse for skogsarbeiderne.
 - E. Praktiske samvirketiltak, f. eks. planlegging av bygging av bilveier hvor flere skogeiere er interessert, samordning av skogsdrifter hvor skogen er sterkt oppstykket o. l.
 - F. Forståelse av skogens betydning for hele samfunnet.
4. Initiativ til dannelse av produksjonsutvalg i et herred kan tas av skogeierne eller arbeidernes organisasjoner ved henvendelse til S.A. eller N.S.L.F. Vedkommende hovedorga-

- nisasjon treffer deretter nødvendige foranstaltninger for å få representanter oppnevnt, jfr. pkt. 1.
5. Formannen sammenkaller produksjonsutvalget når han selv eller 2 av de øvrige medlemmer finner det nødvendig. Sakslista utsendes til medlemmene minst 3 dager før et møte holdes. Over utvalgets møter føres protokoll, og når henvendelse skjer til andre om saker som utvalget har behandlet, skal utskrift av protokollen for så vidt angår vedkommende sak vedlegges.
 6. Denne overenskomst gjelder i 2 år fra undertegnelsen og har fortsatt gyldighet i 2 år ad gangen, om den ikke av en av partene er sagt opp med 6 måneders varsel.

Oslo den 14. mai 1946.

SKOGBRUKETS ARBEIDSGIVERFORENING

Leif Braaten.

(sign.)

NORSK SKOG- OG LANDARBEIDERFORBUND

Alfred Ljøner.

(sign.)

Den 5. oktober 1946 inngikk Skogbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund følgende avtale om

«Retningslinjer for produksjonsutvalgene.

1. Produksjonsutvalget bør holde seg underrettet om planlagt driftskvantum i de enkelte deler av bygden. Har noen forutsatt avvirket et påfallende lite kvantum, bør utvalget stimulere vedkommende til øking av dette. I slike spørsmål samarbeides med Skogrådet.
2. Hvis det viser seg vanskelig å få arbeidere til et område eller en skogeiendom, bør utvalget være behjelpelig med å skaffe arbeidshjelp. Når arbeiderne på et sted er ferdig med hogst, må det sørges for at disse får anvist arbeid, eventuelt i samarbeid med arbeidsformidlingen. Produksjonsutvalget bør bringe på det rene om det innen bygden er veiarbeid eller andre anleggsarbeider som midlertidig kan innstilles til fordel for skogsdriften.
3. Utvalget bør medvirke til yrkesopplæring av skogsarbeidere. Arbeidere som har gått kurs søkes plasert slik at

deres kunnskaper kommer til nytte som veiledning for andre.

4. Utvalget bør undersøke muligheten av å anskaffe flyttbare koier til trakter hvor det er for få skogsstuer.
5. Produksjonsutvalget bør medvirke til at det hos bygdens handlende føres tjenlig skogsredskap og kokekar. Likeledes at skogsstuene utstyres med filkraker og slipestein.
6. Transport av proviant til avsidesliggende skogsdrifter bør søkes ordnet på en praktisk måte.

Likeledes bør utvalget medvirke til at det hvor det er bilveier blir adgang til bilskyss for arbeiderne.

7. Produksjonsutvalget bør, i den utstrekning anledning gis, på den mest tjenlige måte gi arbeidsgivere og arbeidere oversikt over forløpet av skogsdriften og ellers fra tid til annen gi meddelelse om spørsmål som er av interesse for årets skogsdrift. I noen bygder kan dette passende gjøres på fellesmøter av arbeidsgivere og arbeidere.

Oslo den 5. oktober 1946.

SKOGBRUKETS ARBEIDSGIVERFORENING

Leif Braaten.

(sign.)

NORSK SKOG- OG LANDARBEIDERFORBUND

Alfred Ljøner.

(sign.)

Den 31. mai 1946 godkjente Regjeringen ved kgl. resolusjon det utkast som forelå utarbeidet av en komité som prinsipiell avtale med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om retningslinjer for driftsutvalg (produksjonsutvalg) ved statens virksomheter.

Avtalen har samme prinsipielle innhold som avtalen av 7. desember 1945 mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Den 27. juni s. å. ble Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Forsvarsdepartementet enig om opprettelse av produksjonsutvalg ved forswarets bedrifter med produktiv karakter, dvs. Marinens hovedverft, Raufoss Ammunisjonsfabrikker og Kongsberg Våpenfabrikk.

Samme år ble det den 5. november inngått avtale mellom forbundene i jernbaneetaten og Norges Statsbaner om opprettelse av driftsutvalg ved Statsbanene. Norsk Arbeidsmandsfor-

bund og Norges Statsbaner har inngått en liknende avtale om driftsutvalg for jernbaneanleggene.

Den 27. november s. å. ble det inngått avtale mellom Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Forsvarsdepartementet om driftsutvalg for forsvarrets ikke produktive bedrifter. (Bygnings-tilsynet, M.K.Ø., Horten.)

For fyr- og merkevesenet er det ført forhandlinger, og utkast til avtale foreligger, uten at denne ennå er godkjent av partene. For postetaten er det under forberedelse avtale. For veivesenet vil det bli opptatt forhandlinger umiddelbart over nyttår.

Det er til den 31. desember 1946 innrapportert til Landsorganisasjonen 613 produksjonsutvalg innenfor industri og håndverk.

For Statens vedkommende er bare innrapportert opprettelse av produksjonsutvalg ved de produktive bedrifter. For driftsutvalgenes vedkommende pågår det for tiden valg, og resultatet vil foreligge over nyttår.

De forbund som har de fleste utvalg er:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	142
« Kjemisk Industriarbeiderforbund	80
« Høvlериarbeiderforbund	53
« Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund	53
« Papirindustriarbeiderforbund	44
« Tekstilarbeiderforbund	41
« Bekledningsarbeiderforbund	38
« Skotøyarbeiderforbund	36

I skogbruket er det innrapportert valgt 144 utvalg pr. 31. desember 1946. Disse fordeler seg således:

Akershus fylke	22 utvalg
Hedmark fylke	20 «
Nord-Trøndelag fylke	19 «
Opland fylke	15 «
Telemark fylke	15 «
Østfold fylke	13 «
Buskerud fylke	11 «
Vestfold fylke	9 «
Nordland fylke	7 «
Sør-Trøndelag fylke	6 «
Aust-Agder fylke	5 «
Vest-Agder fylke	2 «

Samlet antall produksjonsutvalg pr. 31. desember 1946 er 754.

Det er i årets løp arrangert en rekke møter rundt omkring i landet hvor produksjonsutvalgene og deres arbeid har vært oppe til drøftelse.

Sekretær Engstad har, foruten å ha deltatt på en rekke møter i Oslo, holdt foredrag om produksjonsutvalgene på følgende steder: Sarpsborg, Trondheim, Molde, Ålesund, Kristiansund N., Krokstadelven, Stavanger, Moss, Fredrikstad, Halden, Drammen, Kristiansand S., Flekkefjord, Ålgård, Haugesund, Sauda, Jørpeland, Sandnes, Egersund, Bergen, Salhus, Ytre Arna, Dale, Skien, Notodden, Porsgrunn, Brevik, Ulefoss, Tønsberg og Arendal.

Sekretær Anders Mørk i Arbeidernes Opplysningsforbund har holdt en rekke foredrag på forskjellige steder rundt i landet om produksjonsutvalgene.

Dessuten har Arbeidernes Opplysningsforbund formidlet en rekke foredrag hvor de har benyttet forskjellige talere.

Gjennom Norsk Korrespondanseskole har det vært i gang et korrespondanskurs i drifts- og yrkesøkonomi, spesielt beregnet på medlemmer av produksjonsutvalg. Antallet deltakere pr. 1. januar 1947 er 1 400.

Et nytt kurs i «Bedriftsorganisasjon» ble startet omkring midten av desember måned.

Hushjelpens landsutvalg.

Utvalget har i 1946 bestått av: Thyra Hansen, formann, Elias Volan, Gunnar Disenåen, Elisabeth Kolsrud, sekretær, og Gunvor Eiddal. Raket Seweriin møtte i utvalget fra A.U.F. inntil 1946 da hun trakk seg tilbake på grunn av for mange gjøremål. Hun har anmodet A.U.F. om å velge en ny representant.

Utvalgsmøter.

Det har i året vært holdt 6 utvalgsmøter. Mange saker er avgjort ved konferanser med styrets medlemmer, da flere av medlemmene er sterkt opptatt med annet organisasjonsarbeid og av den grunn har vanskelig for å møte.

Møter.

Det har i året vært holdt en rekke utenbys møter. På Hamar 20. februar, hvor det ble stiftet forening med 30 medlemmer. Kongsberg 28. februar, hvor foreningen ble gjenopptatt. Spyde-

berg 6. mars. Gjøvik 5. april, stiftet forening. Tønsberg 5. juni, møte med samorganisasjonens kvinnenemnd. Stange 18. juni. Sarpsborg 1. september, møte med Østfold faglige Samorganisasjons kvinnenemnder, foredrag om hushjelpens organisasjon og hushjelpen. Gjøvik 1. oktober, forhandlingsmøte mellom foreningen på Gjøvik og husmødre, hvor sekretæren i samorganisasjonen og Thyra Hansen var til stede. Skien 11. oktober. Trondheim 16. og 17. oktober. Namsos 18. oktober.

Til alle disse møter, unntatt møtet på Gjøvik 5. april, hvor Marie Bjørge holdt foredrag, har formannen holdt foredrag.

Agitasjonsmaterieell.

Utvalget fikk i oktober gjennom Opplysningsforbundet trykt en folder, «Hushjelp — ditt problem er vårt!» som ble sendt rundt til foreninger og samorganisasjoner med sikte på å brukes ved siden av en innbydelse til agitasjonsmøter for hushjelp.

Forslag til fagkongressen.

Det ble sendt følgende 2 forslag til fagkongressen:

1. Hushjelpens Landsutvalg tillater seg herved å søke Landsorganisasjonen om kr. 10 000.00 i året til vårt arbeid.

Fagkongressen bevilget etter forslag fra sekretariatet kr. 15 000.00.

2. Hushjelpens Landsutvalg behandlet på sitt møte 5. februar spørsmålet om tilslutning til våre fagforeninger rundt om i landet av de hushjelp som er ansatt på gamlehjem, pleiehjem, barnehjem, internatskoler o. l. som ikke er kommunale.

Vi har til stadighet henvendelser fra disse forskjellige hjemspersonaler, da de fleste tror de kommer inn under våre fagforeninger.

Ved å knytte disse grupper av hushjelp til våre fagforeninger ikke bare i Oslo, men også utover landet, vil våre foreninger her få en ryggrad å bygge sitt arbeid på.

Det er også en kjensgjerning at vår organisasjon lettere kan ivareta disse gruppers krav da vårt kjennskap til lønninger og arbeidsforhold for hushjelp i sin alminnelighet også kan overføres til disse grupper.

Husassistentenes Forbund i Danmark har alle sykehus, gamlehjem osv. tilsluttet sin organisasjon, også de kommu-

nale. Av den grunn har de hatt lettere for å bygge opp sin organisasjon, da det til å begynne med var nettopp disse grupper som dannet ryggraden i forbundet.

Forslaget ble oversendt 15-mannskomiteen.

Skriv.

Det er sendt skriv til Norges Husmorforbund med anmodning om å gå inn i et forhandlingsutvalg som sammen med vår organisasjon kunne forhandle om lønns- og arbeidsvilkår for hushjelpen.

Det er sendt en henstilling til formannskapet om å få gjenvalgt utvalget for planleggelse av fagskole for hushjelpen.

Det er sendt en henstilling til Regjeringen om å få vedtatt hushjelploven i 1946.

Representasjon.

Formannen har møtt i Yrkesutvalget for Hushjelpskolen ved Oslo Yrkeskoler.

Formannen er av Kirke- og Undervisningsdepartementet oppnevnt til rådgivende medlem av et utvalg som i samband med Yrkesopplæringsrådet skal trekke opp linjene for hushjelpkurs og kurs for husmorvikarer.

Fagkongressen.

Landsutvalget var etter innbydelse av Landsorganisasjonen representert på fagkongressen ved formannen.

Instruksjonskurs i Danmark.

Formannen deltok i august i et instruksjonskurs som ble holdt i Helsingør, og innledet der om hushjelpenes organisasjon i Norge.

Twistesaker.

Kontoret har i året som gikk behandlet mange tvistesaker, hvorav 3 saker er oversendt Fri Rettshjelp til videre behandling.

Formidling av husposter.

Det har gjennom kontoret vært formidlet husposter og en har inntrykk av at husmødrene nå etter hvert søker den organiserte hushjelp.

Organiseringen av hushjelpen.

Organiseringen av hushjelpen har ikke den farten en kunne ønske, men ved gjennomføringen av hushjelploven vil hushjelpen sikkert etter hvert bli organisert. Det vil vise seg her som overalt ellers at bare en utbygget organisasjon er i stand til å sikre lønnsmottakerne forsvarlige arbeidsvilkår og kontrollere vernelovens gjennomføring.

L.O.'s Kvinnenemnd 1946.

Nemnda har i året 1946 holdt 13 møter og behandlet 79 saker. Arbeidsutvalget har hatt 16 møter. Det er holdt ett studiemøte for Kvinnenemndas medlemmer på L.O.-skolen, søndag 13. oktober, med foredrag av Einar Nilsen om Arbeidsnemndas oppgaver, og av Jens Berg om gjenoppbyggingen av Nord-Norge.

Det har lyktes nemnda å komme i forbindelse med en del av samorganisasjonenes kvinnenemnder, men dette arbeid står enda en del tilbake. En håper imidlertid at man ved det studiekurs som L.O.s sekretariat nå har gitt sin tilslutning til skal holdes for medlemmene av disse nemnder i den nærmeste framtid, vil kunne rette på dette forhold, så en kan få det rette samarbeid i gang her.

Det nordiske studiekurs for fagorganiserte kvinner ble i år holdt i Kjøbenhavn. Fra Norge møtte 35 representanter.

Kvinnenemnda satte i desember måned i gang en innsamling av kjøkkenutstyr o. l. til de krigsherjede i Nord-Norge. Skriv er sendt samorganisasjoner og forbund om saken. Da innsamlingen på grunn av den korte tiden ikke kunne avsluttes før jul, fortsetter innsamlingen.

Representasjon:

Stockholm faglige Centralorganisasjons Kvinneseksjon 14.—15. januar, representanter: Thora Johansen, Konstanse Johansen, varamenn: Astrid Rasmussen, Solveig Knudsen.

Fagkongressen 6. mai, representanter: Anna Nilsen, Astrid Rasmussen, varamenn: Selma Holmquist, Ester Samuelsson.

Komiteen for utredning av spørsmålet om kvinnenes arbeid innen forsvaret, representanter: Thora Johansen, Thyra Hansen, varamenn: Selma Holmquist, Ester Samuelsson.

Studieuken i Kjøbenhavn 26.—31. mai: Thora Johansen,

Thyra Hansen, Klara Skoglund, Solveig Larsen, Hildur Evensen, Konstanse Johansen.

Det er nedsatt et utvalg til å planlegge det nordiske studie-kurs for fagorganiserte kvinner i 1947.

Kurset skal holdes i Norge. Komiteen består av: Thora Johansen, Lucie Andresen og Thyra Hansen.

Norske Kvinneorganisasjoners Samarbeidsnemnd: Thora Johansen, Thyra Hansen, Lucie Andresen.

Etter anmodning fra Østfold faglige Samorganisasjon møtte Thora Johansen og Thyra Hansen på konstituerende møte for kvinnenemnda i Østfold.

Thora Johansen deltok i et møte med Vestfold faglige Samorganisasjons Kvinnenemnd den 21. april, hvor hun redegjorde for kvinnenemndenes oppgaver.

Thyra Hansen deltok i et møte med Trøndelag faglige Samorganisasjons Kvinnenemnd den 17. oktober og redegjorde for kvinnenemndenes oppgaver.

Arbeidsutvalget har bestått av: Thora Johansen, formann, Anna Nilsen, sekretær, Thyra Hansen, Astrid Rasmussen, Lucie Andresen. Varamann: Selma Holmquist.

Tariffrevisjon — lønnsregulering.

Som nevnt i innledningen ble ferispørsmålet samt krav om generelt dyrtidstillegg og indeksregulering behandlet separat.

Ved forhandling og megling, under Riksmeglingsmannens ledelse, kom en fram til sådanne bestemmelser om ferie samt indeksregulering som er blitt tatt inn i de fleste forbunds tariff-avtaler:

Ferie.

- a) Enhver bedrift skal gi sine arbeidere en sammenhengende ferie på 12 arbeidsdager.

Arbeideren må godtgjøre at han ikke tidligere i kalenderåret har hatt ferie. Ferien gis innenfor tidsrommet 15. mai —15. september, da ferietiden er ute. Er bedriftsmessige hensyn til hinder herfor, blir ferietiden å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en felles-ferie tilligger bedriftens leder. Bedriften skal, hvis ikke særlige grunner hindrer det, gi beskjed om ferien minst 14 dager i forveien.

- b) Enhver arbeider, som har vært ansatt ved en bedrift i et sammenhengende tidsrom av 4 uker, godskrives feriegodtgjørelse fra tiltredelsesdagen. Feriegodtgjørelsen godskrives uten hensyn til tidsrom, dersom arbeiderens fratredelse skyldes oppsigelse fra arbeidsgiverens side. Feriegodtgjørelse beregnes for ferieåret, som regnes fra 15. mai det foregående år til 15. mai i det år ferie gis.
- c) Feriegodtgjørelsen beregnes med 45 pst. av vedkommendes utbetalte arbeidsfortjeneste i ferieåret. Har arbeideren i ferieåret hatt sykdomsfravær legitimert av trygdekassen, skal fortjenesten tillegges et beløp svarende til hans timelønn på fraværstiden multiplisert med antall timer sykdomsfravær begrenset til 3 måneder.

Dog skal enhver arbeider være sikret en minimumsgodtgjørelse etter følgende beregning:

4.5 pst. av den timelønn (eventuelt omregnet fra ukelønn) som 15. mai i det år ferie gis gjelder for hans vanlige arbeid, multipliseres med antallet av hans lønnede timer i bedriften. Til dette beløp legges 20 pst. Har arbeideren i ferieåret hatt sykdomsfravær legitimert av trygdekassen, økes antallet av lønnede timer med antall timer sykdomsfravær, begrenset til 3 måneder.

- d) Den bedrift hvor arbeideren er ansatt ved feriens inntreden utbetaler ham kontant dagen dagen forut de av ham i ferieåret opptjente feriepenger.

Hvis en arbeider slutter etter lovlig oppsigelse, beregner bedriften hans feriegodtgjørelse inntil fratredelsen og utleverer ham en anvisning lydende på feriepengenes beløp. 14 dager før feriens inntreden kan arbeideren forlange dette anvisningsbeløp utbetalt mot legitimasjon fra hans daværende arbeidsgiver. Kan sådan legitimasjon ikke skaffes fordi arbeideren ikke lenger er ansatt ved noen bedrift, kan han kreve anvisningsbeløpene utbetalt den 1. juli.

- e) I tilfelle av at arbeideren dør uten å ha fått utbetalt feriegodtgjørelse, tilfaller denne hans hustru eller livsarvinger.
- f) Det er organisasjonenes gjensidige forutsetning at ferien ytes og benyttes som ferie.

Protokolltilførsler:

1. Partene er enige om at ferien fortrinsvis skal gis i tidsrommet 1. juni—1. september.

2. I enkelte bedrifter eller bedriftsbransjer, hvor en lengere ferie enn foran bestemt er innført, er det intet til hinder for at denne lengere ferie tariffest.
3. Foranstående feriebestemmelser skal ikke være til hinder for, at der, hvor særlige forhold (som sunnhetsskadelige eller særlig anstrengende arbeid eller lignende) tilsier det, gis enkelte arbeidere lengere ferie.

Hvis Det Statistiske Sentralbyrås indekstall for de samlede leveomkostninger (med 1938 som utgangspunkt) pr. 15. august 1946 viser en stigning eller et fall på 5 points eller mere i forhold til indekstallet pr. 15. juli 1945 (155.8), skal alle dyrtidstilleggene reguleres med følgende tillegg eller fradrag:

1. voksne mannlige og kvinnelige arbeidere 1.5 øre pr. point.
2. unge arbeidere og lærlinger prosentvis tillegg eller fradrag tilsvarende den prosentvise stigning eller fall i indekstallet.

Reguleringen gjennomføres så snart indekstallet for nevnte dato foreligger offentliggjort og blir gjort gjeldende fra 1. september 1946, — selv om indekstallet først blir offentliggjort noen dager etter denne dato.

Tilsvarende regulering etter stigning eller fall på 5 points eller mere i ovennevnte leveomkostningsindeks gjennomføres på basis av indekstallet pr. 15. februar 1947 sammenlignet med indekstallet for august 1946. Denne regulering gjøres gjeldende fra 1. mars 1947. Hvis betingelsene for regulering pr. 1. september 1946 ikke har foreligget, reguleres i forhold til indekstallet pr. 15. juli 1945 (155.8), hvis stigning eller fall fra dette er 5 points eller mere.

På samme måte foretas regulering på basis av indekstallet pr. 15. august 1947 sammenlignet med indekstallet for februar 1947 eller med det indekstall som har vært utgangspunktet for siste regulering, eventuelt 155.8, alt under forutsetning av at stigning eller fall i indekstallet er 5 points eller mere i forhold til det indekstall som dannet grunnlaget for sist stedfunne regulering.

På samme måte foretas regulering pr. 15. desember 1947 sammenlignet med indekstallet for august 1947 eller med det indekstall som har vært utgangspunktet for siste regulering, eventuelt 155.8, alt under forutsetning av at stigning eller fall i indekstallet er 5 points eller mere i forhold til det indekstall som dannet grunnlaget for sist stedfunne regulering.

På samme måte foretas indeksregulering hver 6. måned så lenge tariffavtalen består.

Reguleringsbeløpet avrundes til nærmeste hele øre opp eller ned og således at halv øre avrundes opp. Det innregnes i det løpende dyrtidstillegg, som fortsatt i henhold til Riksmeglingsmannens forslag av 4. januar 1940 skal medtas i lønnsoppgjøret som særskilt samlet post.

Lønnsnemndas behandling av det generelle dyrtidstillegg.

Forhandlingene og meglingen vedrørende et generelt dyrtidstillegg førte ikke fram og ble derfor brakt inn for Lønnsnemnda.

Vi gjengir nedenfor formannens foredrag for Lønnsnemnda og den påstand som ble lagt fram for Landsorganisasjonen. Vi gjengir også kjennelsen som Lønnsnemnda avsa den 7. juni 1946:

Konrad Nordahls foredrag i Lønnsnemnda den 4. juni 1946.

Da vi møtte foran den ærede Lønnsnemnd i slutten av august f. å. hadde vi et lønnlig håp om at vi den neste store korsvei skulle klare å komme gjennom de mange og store vansker som tariffrevisjonen fører med seg, uten å forelegge sakene til avgjørelse for Lønnsnemnda. Vi er prinsipielt av den oppfatning at den heldigste måte å ordne tvistigheter mellom L.O. og N.A.F. på er ved forhandlinger og meglinger. Dessverre lyktes det heller ikke denne gang, og det er derfor vi møter foran den ærede nemnd i dag.

Tillat meg først ganske kort å gi en redegjørelse for det som er gått foran, og som gjør Lønnsnemndas behandling nødvendig.

Den siste store tariffrevisjon hadde vi i slutten av desember 1939 og i begynnelsen av 1940, og den førte til det nå så kjente Riksmeglingsmannens forslag av 4. januar 1940, som ble godtatt av begge parter. Siden den gang har det ikke vært noen tariffrevisjon. Det har bare vært revisjon av lønningene, og i henhold til provisorisk anordning av 15. september 1944 var det ikke adgang til å oppta tariffavtalenes ulike bestemmelser til forhandling.

Etter så mange år var det ganske klart at tariffavtalene trengte en grundig gjennomgåelse. Det var både N.A.F. og L.O.s

representanter enige om. I fellesskap ble det derfor gjort henvendelse til Sosialdepartementet om å få en endring i den provisoriske anordning, slik at det var mulig å revidere tariffavtalene utenom lønnsbestemmelsene. Vi fikk en slik endring av den provisoriske anordning og dette førte til at L.O. og de interesserte forbund har sagt opp alle tariffavtaler som hadde utløpstid fra 31. desember 1945. Unntatt herfra er transportfagene i Nord-Norge, hvis tariffavtaler løper videre, men som kan opptas til antecipert forhandling med N.A.F. ut på sommeren.

Vår arbeidslinje under disse store revisjoner har vært at de enkelte forbund som er part i tariffavtalene, utarbeidet sine spesielle krav, som det er forhandlet om direkte mellom forbundene og N.A.F. I den utstrekning det ikke er oppnådd enighet under forhandlingene har sakene vært henvist til meglings- og disse meglinger pågår framdeles.

Det var imidlertid noen få tariffkrav som L.O. besluttet at det skulle forhandles og megles generelt om under L.O.s ledelse. (Bilag 1.)

De punktene det her dreiet seg om var:

1. Dyrtidstillegg.
2. Feriegodtgjørelse.
3. Akkordbestemmelser.
4. Indeksreguleringsbestemmelser.
5. Reguleringsbestemmelser i samsvar med produksjonsøkning.
6. Tariffavtalenes varighet.

Om disse ting har det vært forhandlet direkte med N.A.F., og vi har likeledes hatt atskillige meglingsmøter. Når det gjelder spørsmålet om dyrtidstillegg er vi ikke kommet noen vei, idet N.A.F. har avvist kravet om et øket dyrtidstillegg. Derimot er vi blitt enige om en endring i ferielønnen for inneværende års ferier. En har vel rett til å anta, at når en er blitt enig for inneværende år må det også lykkes partene å komme til enighet om neste års ferielønn, slik at vi slipper å bry den ærede Lønnsnemnd med denne sak.

Spørsmålet om akkordbestemmelser drøftes for tiden av en komité sammensatt av representanter fra N.A.F. og L.O.

Reguleringsbestemmelser i samsvar med produksjonsøkning er et nytt og interessant spørsmål, men det byr jo på visse vansker å løse det, og etter N.A.F.s foreløpige standpunkt er det vel ingen annen utvei enn å få også denne sak utredet av

en felleskomité, selv om det vil føre til at en da ikke kan få det med i de nye tariffavtaler, som forhåpentlig om ikke så lenge blir undertegnet av de 2 hovedorganisasjoner.

Indeksreguleringsbestemmelsene og tariffavtalenes varighet går jeg også ut fra at vi blir enige om. Det er imidlertid en ting vi ikke er blitt enige om, og som derfor Sosialdepartementet etter henstilling fra Riksmeglingsmannen har besluttet å avgjøre ved Lønnsnemnda, og det er dyrtidstillegget. I denne forbindelse må jeg få lov å gjøre merksam på at vi anser den nåværende form for dyrtidstillegg for lite tilfredsstillende. Den ble gjennomført som en kriseforanstaltning i 1940, og jeg håper at dette er den siste revisjon vi har av dyrtidstillegget i den nåværende form.

Da vi utformet våre tariffkrav tidlig dette år hadde vi under overveielse om hvorvidt det ikke var riktig å kreve dyrtidstillegget tillagt de regulære lønnssetninger i de ulike tariffgrupper. På denne måte ville en kunne vurdere lønningene i de enkelte industrier og fag på en grundigere måte enn en kan gjøre når dyrtidstilleggene er de samme, uansett fag eller industri, eller uansett lønnsnivået i vedkommende tariffområde. Vi trodde og håpet at det skulle gjøre arbeidet lettere å benytte den gamle metode, men det har ikke holdt stikk. Det er nå for sent å gjøre noen endring, men neste gang det blir revisjon må lønnskravene sees i forbindelse med de enkelte tariffavtaler, og det går jeg ut fra at også N.A.F. er enig i.

Under forhandlingene i Lønnsnemnda høsten 1945 stilte L.O. som sitt krav full lønnskompensasjon for prisstigningen. Vi var den gang merksam på de økonomiske vansker som var til stede for å få dette krav gjennomført, men det ville ha vært uriktig av oss ikke å stille kravet, da det var nødvendig å presisere det som vi både da og i dag anser for vår viktigste oppgave, nemlig å heve reallønnen så hurtig som mulig til det nivå den var på da Norge ble okkupert den 9. april 1940.

Som det vil erindres fra forrige lønnsnemnds behandling, gikk Riksmeglingsmannens forslag av 1940 ut på at prisindekstigning fra indekstallet var 171 skulle dekkes ved at det gas 1 øre timen i tillegg pr. poeng som pristallet steg. Den 15. desember 1939 var indekstallet steget fra 171 til 183. Resultatet var derfor at alle voksne arbeidere etter dette fikk 12 øre pr. time i tillegg. Når utregningen var 1 øre pr. poeng kom det av at vi gikk ut fra en gjennomsnittsførtjeneste for alle voksne mannlige arbeidere på kr. 1.71 pr. time. Dette bygget vi på N.A.F.s

lønnsstatistikk. Utgangspunktet for priser og timefortjeneste var derfor likt. I april 1940 kom et nytt tillegg på 8 øre. For begge satser gjelder det her voksne mannlige arbeidere. For kvinner og for gutter og lærlinger var dyrtidstilleggene mindre.

I juni 1940 mistet lønnsmottagerne tillegget på 12 øre. Disse 12 ørene er senere blitt berømt. I mitt innlegg for Lønnsnemnda i fjor sa jeg at jeg ikke var sikker på hvilke krefter som sto bak denne lønnsreduksjon. Det ble sagt at det var tyskerne som ønsket lønningene redusert. Dette var en nokså sannsynlig forklaring, men jeg la til at jeg ikke var riktig sikker på om det ikke også sto norske krefter bak, som understøttet tyskerne i disse bestrebelse. Jeg endte med å si at det kunne bli interessant å få en historisk belysning og granskning også av disse ting en gang. Denne belysning har vi nå fått ved at saken angående de 12 ørene har vært til behandling i Arbeidsretten. Dokumentasjonen her viste tydelig at det *vesentlig* var norske krefter som sto bak, og at derfor propagandaen om at det var tyskernes skyld, som vi alle understøttet så sterkt under okkupasjonen, ikke stemte med de faktiske forhold. Jeg skal for øvrig ikke komme nærmere inn på denne sak nå, men jeg vil gjerne nevne at jeg ikke helt kan være enig med dem som hevder at det hadde vært likegyldig om arbeiderne hadde fått beholde de 12 ørene eller ikke. Jeg tror nemlig ikke at vi hadde fått noen sterkere prisstigning hvis dyrtidstillegget på de 12 ørene fortsatt var blitt utbetalt. Den store fortjeneste som industrien i sin alminnelighet hadde under krigen viser at det hadde vært stor nok margin til stede uten øket prisstigning. Under krigen hadde en generelt sett lønnsstopp på den ene side og en ganske stor prisstigning på den annen. Riktignok fant det sted en mindre stigning i gjennomsnittsfortjenesten i en rekke fag, men denne stigning var ubetydelig i forhold til den sterke prisstigning.

Den ærede Lønnsnemnd kjenner til de forhandlinger som ble ført både ute og hjemme, og hvor det var enighet om at det måtte skje en øyeblikkelig lønnsforhøyelse når krigen var slutt. Det ble også sluttet en avtale, og som resultat av denne ble det etter frigjøringen utbetalt et dyrtidstillegg som var på 30 øre for voksne mannlige arbeidere og 20 øre for voksne kvinnelige arbeidere.

Ved Lønnsnemndas kjennelse i september i fjor fikk en i tillegg til dette et nytt dyrtidstillegg på 20 øre for voksne mannlige arbeidere, og 14 øre for voksne kvinnelige arbeidere. I alt er det altså etter krigen gitt et dyrtidstillegg på 50 øre for

voksne menn. Med tillegget for april 1940 blir det samlede dyrtidstillegg 58 øre for menn, og for voksne kvinner blir det 39 øre.

De som har fått regulert dyrtidstillegget i prosent har i alt fått 37 pst., men Lønnsnemndas kjennelse av i fjor om at 15 pst.-tillegget for unge arbeidere og lærlinger dog ikke skulle være over 14 øre pr. arbeidet time, har ført til at de av denne gruppe som lå på de høyeste skalalønninger ikke har fått 37 pst. i dyrtidstillegg. Hadde L.O. vært konsekvent i sine krav ville vi også ved denne tariffrevisjon ha stilt krav om full lønnskompensasjon. Når vi ikke denne gang har gjort det, skyldes det at vi har tatt hensyn til den stabiliseringspolitikk som den norske regjering følger, og som tar sikte på å holde prisnivået mest mulig stabilt.

Hvis vi tar den samlede prisstigning fra indekstallet var 171, er dette steget til 271 poeng pr. 15. april 1946, altså med 100 poeng, og fra juli i fjor er indekstallet steget fra 268 til 271, altså med 1.3 pst. (Bilag 2.)

Full kompensasjon for prisstigning vil si at voksne mannlige arbeidere skulle ha et samlet dyrtidstillegg av kr. 1.00 pr. time. Dyrtidstillegget er i dag 58 øre pr. time. Vi har stillet det beskjedne krav at dyrtidstillegget skal økes med 15 øre pr. time. Vi vil da ennå ha tilgode 5 øre pr. time før vi kommer opp i $\frac{3}{4}$ kompensasjon. (Bilag.)

Jeg vil gjerne gjøre merksam på at de 12 ørene som ble gitt i januar 1940 var dekning for den hele prisstigning inntil 15. desember 1939, da indekstallet var steget med 12 poeng og var kommet opp i 183. $\frac{3}{4}$ kompensasjon skulle gis på den prisstigning som fant sted fra 15. desember 1939. I alt vil $\frac{3}{4}$ kompensasjon på prisstigningen fra denne dato utgjøre 66 øre pr. time. Tillagt de 12 ørene blir dette 78 øre pr. time. Vi har fått 58 øre i dyrtidstillegg. Altså er det 20 øre pr. time som er udekket for å få $\frac{3}{4}$ kompensasjon. Vi har bare gjort krav på 15 øre pr. time i dyrtidstillegg og det vil da ennå stå 5 øre igjen.

Jeg er merksam på at dette ikke stemmer helt overens med den ærede Lønnsnemnds betraktning av i fjor, men dette er de faktiske tall slik de foreligger når en ser bort fra det som enkelte i budsjettspørket kaller en skjult margin. Jeg antar at den ærede motpart vil kjøre fram med sitt sterkeste skyts når det gjelder denne margin, men jeg vil da bare få lov å understreke at i tider med stor arbeidsvirksomhet og mangel på arbeidskraft har alltid de utbetalte lønninger hatt en tendens til å stige i tariffperioden, uten at dette har fått noen større konse-

kvenser når en ved forhandlingsbordet eller mekling gjør opp de tarifferte satser. Det har iallfall aldri vært tatt noe hensyn til forskyvninger i tariffperioden i nedgangstider, når lønnsutbetalingene synker. Arbeidsgiverne har da alltid holdt seg til prisindeksen og tarifferte satser.

Lønsspørsmålet i dag bygger på 3 selvstendige vurderinger. For det første behovet for øking av reallønnen.

For det andre næringenenes evne til å betale høyere reallønn.

For det tredje den alminnelige økonomiske politikk som Norge i dag samler seg om. Jeg skal knytte noen betraktninger til hvert av disse punkter.

For det første behovet.

Jeg vil gjerne med det samme si at når en i sin alminnelighet vurderer levetforholdene i landet i dag så har vi all grunn til å erkjenne at vi er kommet langt dette ene året som er gått siden landet igjen ble fritt. Da vi i de knugende årene under krigen så fram til frigjøringen var de fleste av oss av den oppfatning at krigen kom til å bringe så store ødeleggelser over landet vårt, at det ville ta lang tid før en fikk noenlunde levedige vilkår igjen. Iallfall for de store masser av landets borgere som bare fikk sin knappe arbeidslønn til å betale forbruket med. Når vi i dag er kommet dit vi er, så skyldes det at vi er sloppet lettere fra krigen enn de fleste andre land som var okkupert, og at det relativt hurtig har lyktes å få vår produksjon i gang igjen. Jeg mener at også arbeiderne skal ha sin del av æren for dette sammen med bedriftsledelsen i de ulike bedrifter. Den store import av varer fra utlandet er selvsagt også en vesentlig årsak til bedringen i levestandarden. Men selv om en erkjenner bedringen i alle forhold etter frigjøringen svekker dette på ingen måte kravet om en ytterligere forbedring.

Etter Lønnsnemndas kjennelse i fjor skulle lønningene være så høye at de ga $\frac{3}{4}$ kompensasjon for prisstigningen. Omregnet vil dette si at reallønnen i forhold til før krigen skulle ligge på vel 90 pst. Etter min mening er den gjennomsnittlige reallønn langt lavere. Men hvis en nå godtok at reallønnen bare var sunket med 10 pst. fra før krigen, hva betyr ikke dette for tusener av familier. Selv om en i de siste årene før krigen hadde en viss øking i levestandarden, så var det ikke akkurat noen luksustilværelse den alminnelige lønnsinntaker førte. For de fleste rakk inntekten bare til å dekke de daglige utgifter. Noe til overs ble det sjelden. En senking av reallønnen, selv om den ikke er større enn 10 pst., vil derfor for de fleste føles

meget tungt. Det betyr en nedskjæring i forbruket på de fleste områder, og særlig for store familier er forholdet meget vanskelig. Det var for disse det økonomiske presset var størst før krigen, og i en langt vanskeligere stilling er disse familier kommet i dag. Særlig gjelder dette i de fag hvor lønningene ligger under det gjennomsnittlige inntektsnivå.

Jeg vil også peke på at den gjennomsnittlige senking av reallønnen i dag har vært mer enn de 10 pst. som den offentlige statistikk gir uttrykk for. Sannsynligvis ligger reallønnen for lønsmottakerne i industrien, transporten, handels- og bygningsfagene neppe høyere enn 85 pst. av nivået i 1939. Det har riktignok skjedd en relativ forbedring av reallønnen for enkelte grupper vedkommende. Det gjelder mest minstelønnsfagene som f. eks. jern- og metallindustrien og typografene. Men totalt ligger reallønnen neppe over 85 pst. av førkrignivået.

Som en begrunnelse vil jeg nevne at en alminnelig vurdering sier at prisnivået er steget *mer* enn 55 pst. som Statistisk Sentralbyrås leveomkostningsindeks gir uttrykk for. Jeg nevnte dette forhold i mitt foredrag for Lønnsnemnda i fjor, og jeg vil understreke det samme i dag. Den offisielle leveomkostningsindeks var foreldet allerede før krigen. I dag er den ennå mer upålitelig. Det kan også reises kritikk ved å si at indeksen ikke gir tilstrekkelig uttrykk for den kvalitetsforringelse, som ved siden av prisforhøyelse er skjedd med de alminnelige forbruksvarer. Når det gjelder lønnsbevegelsen utenom de alminnelige gitte tillegg, så erkjennes det at det er skjedd en viss forrykning oppover i noen fag. Etter Lønnsnemndas kjennelse i fjor skulle denne stigning være 14 øre for voksne mannlige arbeidere. I den anledning må jeg få framheve at det er store grupper av arbeidere som arbeider under tariffavtaler som er sluttet med N.A.F., som aldri har akkordarbeid, og som ikke har fått noe lønnstillegg utover de 58 øre pr. time. Det gjelder f. eks. grupper innenfor N.N.N. og andre industrier som har normallønn. Grupper som før krigen ble regnet for å være av de best betalte arbeidere og som nå er sunket ned til en lav levestandard.

Det gjelder i stor utstrekning dem som kommer inn under funksjonærtariffene.

Det gjelder også store grupper av arbeidere og funksjonærer hvis tarifforhold ikke direkte ordnes gjennom N.A.F., men som faktisk får sine lønnsforhold fastsatt etter de samme prinsipper og med samme satser som de som arbeider i bedrifter

med medlemskap i N.A.F. Jeg kan f. eks. nevne en så stor industri som treforedlingsindustrien, som ikke har fått en øre i dyrtidstillegg utover de tariffmessige, når jeg unntar de 5 øre papirindustriarbeiderne fikk ved Lønnsnemndas kjennelse i fjor.

Vi har videre de mange tusen kommunale arbeidere og funksjonærer, samt statens arbeidere og funksjonærer, som ikke har fått noen større lønnsinntekt ved akkorder eller skjulte dyrtidstillegg. Dessverre er det ikke mulig, så lenge en ikke har en bedre lønnsstatistikk enn den nåværende, å komme fram til nøyaktige tall. Et vesentlig moment er også at vi ennå i dag ikke har lønnsstatistikkens tall for lønnsnivået etter at lønnsforholdene har stabilisert seg etter de delvis unormale forhold under krigen. Statistisk Sentralbyrås lønnsstatistikk foreligger bare ferdig for første halvdel av 1945. 3½ måned av denne perioden faller altså på et tidspunkt hvor Norge ennå var okkupert. Bare 1½ måned gjelder lønnsforholdene etter frigjøringen. Etter disse oppgaver var gjennomsnittslønnen for voksne menn i industrien kr. 1.92 i 1944. Første halvår 1945 viser samme statistikk en gjennomsnittslønn på kr. 1.99. I betraktning av at en i mai 1945 fikk et tillegg på 30 øre, viser en enkel beregning at det i virkeligheten er skjedd en svak tilbakegang i selve grunnlønnen i det første halvår 1945. Om dette betyr at den alminnelige senere stigning som er skjedd under krigen vil elimineres kan ikke jeg si med bestemthet, men det er vel sannsynlig at en del av lønnsstigningen som skjedde under krigen, etter hvert faller bort.

For fagarbeiderne i håndverket er det de samme tendenser. For voksne menn var gjennomsnittslønnen i 1944 kr. 2.22 pr. time. Første halvår 1945 var gjennomsnittslønnen kr. 2.29. Stigningen her på 7 øre kompenserer ikke hele det dyrtidstillegg på 30 øre som ble gitt.

For fagarbeiderne i bygningsfagene er det til og med en tilbakegang. Fra kr. 2.27 i 1944 til kr. 2.25 i første halvdel av 1945.

For hjelpearbeiderne i håndverket var gjennomsnittslønnen i 1944 kr. 1.92. Første halvår 1945 var det en tilbakegang til kr. 1.91.

Det er naturligvis en lite gunstig posisjon arbeiderne står i under lønnsforhandlingene, når en på den ene side har den lave omkostningsindeks, som sannsynligvis viser en for svak stigning, og på den annen side en offentlig lønnsstatistikk, som

er lite tilfredsstillende, og som sannsynligvis viser en sterkere lønnsstigning enn hva som faktisk er tilfellet.

For L.O. har det vært av vesentlig betydning å få en oversikt over de forhold *familiene* lever under. I november i fjor foretok L.O. en bredt anlagt husholdningsundersøkelse ved 3500 familier fra hele landet, hvor alle inntekts- og familiegrupper deltok. Det var meningen her å skape et sosialstatistisk materiale til å kunne bedømme de faktiske leveforhold som var til stede. Den statistiske bearbeidelse ble overlatt til Universitetets sosialøkonomiske institutt, og forutsetningen var at resultatet av denne undersøkelse skulle ha vært ferdig allerede i slutten av februar i år. Dessverre har bearbeidelsen tatt lengre tid enn beregnet, og resultatet av undersøkelsen er ennå ikke overlevert L.O. Materialet vil nå bli noe foreldet, men vi tror likevel at undersøkelsen vil bidra til å gi bedre kunnskaper om fordelingen av byrdene, og at den kan gi støtet til en bedre statistikk fra myndighetenes side om leveforhold, og til en bedre leveomkostningsindeks.

Når en skal vurdere behovet som er til stede for en ytterligere øking av lønnen, skal en ta i betraktning at arbeiderne vel hører til den gruppe i befolkningen som er rammet hardest under krigen. Arbeiderne har også hatt kapitalslit og de trenger nye investeringer — hvis en vil bruke et slikt uttrykk. For det første er det skjedd en sterkere nedsliting av arbeidskraften enn i andre befolkningsgrupper. For det annet har lønnsforholdene vært slik at en ikke har hatt anledning til å erstatte klær og bohøve i den utstrekning det har vært høve til det.

Nasjonalinntekten skal disponeres på en annen måte enn før. En skal benytte en mindre andel av den samlede inntekt til forbruksvarer, og en større andel til nyinvesteringer enn før krigen. Men arbeiderne skal også ha erstattet det som er slitt, og derfor vil en alminnelig familie framover, når varene kommer, behøve og bruke en relativt større andel av inntekten til nye klær, til skotøy og til alle de andre alminnelige gjenstander som et hjem trenger.

I dag stiller spørsmålet seg slik: Hvor skal en ta pengene fra når skotøy og klær igjen kommer i butikkene? Med de lønnsforhold som er i dag har de fleste liten anledning til å kjøpe noe nytt. Jeg kan summere forholdene slik at det i dag er et sterkt krav blant lønnsinntakerne om at lønnsforholdene må bedres. Den store majoritet er riktignok klar over at levestandard en tid framover må ligge under nivået fra før kri-

gen, men en må finne former som kan lette en del av det tunge økonomiske trykket.

Den annen side av lønsspørsmålet er næringenes evne til å betale høyere lønninger. Det vesentligste for en øking av levestandarden er at det foreligger varer å få kjøpt for penge-lønnen. De lønnstillegg som er gitt etter frigjøringen er beregnet til ca. 400 millioner kroner, men samtidig har vi tross alt en stor øking av varetilgangen. Uten at lønnstillegget var blitt gitt hadde en alminnelig lønnsinntaker hatt liten anledning til å kjøpe disse nye varer.

Varestrømmen kommer til å øke ytterligere, og selv om varemengden ikke er så stor at den vil gi den samme levestandard som før krigen, så vil det foreligge varer til en øking av levestandarden utover det nivå den er på i dag. Fra høsten av har en vel lov til å tro at forsyningssituasjonen vil være på et høyere nivå enn i øyeblikket, og ut i 1947 antar jeg at varetilgangen vil nærme seg det normale. En kan i dag vise til den alminnelige produksjonsindeks i konsumpsjonsindustrien. For 1945 viser denne indeks en produksjon av 70 pst. av nivået i 1938. I januar i år var indeksen 84 pst., i februar 109 pst. og i mars 107 pst. En viss sesongmessig oppgang gjør seg gjeldende i de siste måneder, men indekstallet viser at konsumpsjonsindustrien ligger på samme nivå som i 1938 og vel så det. En skal naturligvis vise stor forsiktighet ved vurderingen av disse indekstall, men de sier tross alt at vi er kommet langt på vei oppover mot normale forhold.

Det sies at reallønnen må begrenses for derved å begrense kjøpekraften. Derved skulle en for det første hindre inflasjonsartede forhold, og for det annet skulle en kunne frigjøre en større del av nasjonalinntekten til kapitalinvesteringer. Men en kan ikke sette likhetstegn mellom levestandarden og real-lønnen. Jeg vil slutte meg til den uttalelse som ble gitt av Det økonomiske samordningsråd til statsministeren den 3. september 1945. Det heter her bl. a.:

«Rådet vil innledningsvis peke på at det må sondres mellom en befolkningsgruppes *levestandard* (dens faktiske forbruk av varer) og dens realinntekt (målt ved forholdet mellom pengeinntekten og en leviekostnadsindeks).

Realinntekten gir intet direkte mål for levestandarden, bl. a. på grunn av mengdereguleringen (rasjoneringen m. v.) og fordi en større eller mindre del av realinntekten

kan spares. I ekstraordinære tider spiller dessuten varekvaliteten inn, idet samme mengde realkroner anvendt til forbruk gir lavere levestandard jo dårligere varene er.»

En annen side er om den økonomiske stilling innenfor industrien, transporten, handelen og håndverket er slik at det i dag kan gis økte lønninger. Jeg tviler ikke på riktigheten når det hevdes at fortjenesten for bedriftene i øyeblikket er knapp. Iallfall ut fra bedriftenes egne vurderinger. Det er også sikkert at fortjenesten i 1945 for en stor del av bedriftene har vist nedgang sammenlignet med tidligere år. Men forholdene for de fleste bedrifter vil antagelig være atskillig bedre i 1946 enn i 1945.

Etter den offisielle produksjonsindeks lå den gjennomsnittlige produksjon i 1945 på 69 pst. av nivået i 1938. Produksjonsindeksen de 3 første måneder i år har vært følgende:

Januar 84, februar 97, mars 99.

Også disse tall har et visst sesongmessig utslag, men jeg tror ikke jeg kommer til å ta meget feil når jeg sier at produksjonen i år kommer til å ligge omtrent på samme nivå som i 1938, og at produksjonen i år derfor vil ligge vel 30 pst. over fjorårets.

Når det gjelder bedriftenes lønningsevne bør en også ta i betraktning at de fleste bedrifter har hatt en sterk øking av formuen under krigen. En øking som når utover hva bedriftene burde ha lagt opp for å ha anledning til å erstatte slitasjen på anlegg og maskiner, og kjøpe nye lagre. Jeg beklager at det i dag ikke finnes noen *lønnsomhets-statistikk* for industrien. En ville da hatt et reelt grunnlag til å vurdere bedriftenes lønnssevne på. I dag har en det inntrykk at det er atskillig lettere å overbevise utenforstående om hvor dårlig lønnsomheten er, enn det er for utenforstående å bevise at det i grunnen slett ikke står så dårlig til.

Det er riktig at en produksjon i år som er like stor som produksjonen i 1938 ikke er direkte sammenlignbar, idet arbeids-effektiviteten har sunket noe. Nedgangen i arbeidseffektiviteten er vurdert fra 10—15 pst. Nedgangen skyldes bl. a. at det i dag er et relativt mindre antall faglærte arbeidere. Arbeids-effektiviteten har sunket under krigen. Den har økt noe etterpå, men var også ved årsskiftet lavere enn det normale. At arbeids-effektiviteten går ned etter en krig er forresten ikke noe nytt.

Det samme skjedde etter forrige verdenskrig, og studerer en situasjonen i Europa etter Napoleonskrigene, så vil en finne akkurat det samme. Etter hvert vil imidlertid disse forhold jenke seg. Arbeidseffektiviteten er forresten nokså ulik, både når det gjelder bedrifter og landsdeler. Noen steder er arbeidstempoet normalt. Andre steder under det normale. Forhåpentlig vil dette rette seg etter hvert, og jeg antar at når produksjonssutvalgene kommer i gang, så vil de uten tvil bidra til at effektiviteten økes, ikke bare når det gjelder arbeidstempoet, men også at selve bedriftens effektivitet økes. Jeg tror ikke at en beskjedne øking av lønningene behøver å bety at bedriftene velter de nye lønnsutgifter over på prisene. Hvor ikke kalkylen holder får bedriftene vurdere om ikke en del av fortjenesten under krigen også kan overføres til lønningskontoen. Det er ikke så store beløp det dreier seg om, og en må gå ut fra at stigningen i bedriftenes fortjeneste vil foregå så hurtig at en ikke skulle være redd for at slik overføring blir noen varig foreteelse.

Et vesentlig moment bør nevnes i denne sammenheng. I tiden framover vil bedriftene i sin helhet øke sin kapital. Arbeiderne vil på sin side ha en senket reallønn. Men skal ikke også lønsmottakerne ha sin andel i de nye verdier som skapes?

Den tredje side ved spørsmålet er den alminnelige økonomiske politikk som føres. Regjeringen fører i dag en økonomisk politikk som i korthet kan summeres slik:

Så hurtig som mulig å reise landet etter krigens ødelegelser. Som et ledd i denne politikk har regjeringen valgt å forsøke å holde det nåværende prisnivå så lenge som mulig. Det er unødvendig å si at fagbevegelsen uten forbehold går inn for gjenoppbyggingsarbeidet. Den stabiliseringspolitikk som følges har også fagbevegelsens fulle støtte. Skulle vi i dag komme inn i forhold som betydde inflasjon, ville dette erfaringsmessig gå ut over lønsmottakerne. Men kan produksjonsresultatet øke bl. a. ved at arbeidseffektiviteten økes, kan prisnivået holdes selv om lønningene går oppover. En behøver her ikke nødvendigvis å sette arbeidsytelsen i årene før krigen som en absolutt norm. Jeg tør påstå at den norske arbeiders arbeidseffektivitet var og er høy sammenlignet med mange andre land, men i den periode vi i dag er inne i, føler jeg meg overbevist om at mange av lønsmottakerne er villig til å ta et tak utover det som en under normale forhold kan forlange.

Men forutsetningen er at det gis rimelige levevilkår så

langt råd er, og at lønsmottakerne vet at de også får sin andel av det økte resultat som skapes. Jeg kan ikke skjønne annet enn at det skulle være i bedriftenes interesse i dag å strekke seg så langt som mulig når det gjelder lønsspørsmålet. På den annen side er det vel neppe tvil om at et negativt svar på de krav vi i dag stiller, vil møte en sterk skuffelse på arbeidsplassene.

Den påstand L.O. i dag fremmer for den ærede Lønnsnemnd går i korthet ut på at det nåværende dyrtidstillegg for samtlige voksne menn, kvinner og læregutter samt unge arbeidere forhøyes med 15 øre pr. time, og at års-, måneds- og ukelønte arbeidere gis et tilsvarende dyrtidstillegg. (Bilag 4.)

Som jeg sa til å begynne med dekker ikke disse 15 øre den $\frac{3}{4}$ kompensasjon som var forutsetningen i 1940 da vi sluttet avtale med N.A.F. Til gjengjeld mener vi at lønnstillegget må være likt for alle som skal ha sine lønninger revidert, enten det nå er menn, kvinner eller unge arbeidere.

Når det gjelder kvinnene reiser vi det samme krav som forrige gang spørsmålet var til behandling i Lønnsnemnda. Det er ikke tvil om at kvinnene i industrien her i landet er underbetalt. I 1940 da N.A.F. la fram sin lønnsstatistikk, viste den en fortjeneste for menn stor kr. 1.71 pr. time. For kvinner lå fortjenesten på 94 øre pr. time. Selv N.A.F.'s representanter syntes at denne fortjeneste var i laveste laget, og forhøyet den derfor som beregningsgrunnlag til kr. 1.06 pr. time, og på dette grunnlag er så dyrtidstillegget senere utregnet.

Det er klart at en forskjell på 77 øre pr. time mellom menns og kvinners gjennomsnittsfortjeneste i 1939 var altfor stor. Det var derfor et rimelig krav, og det er fremdeles et rimelig krav når vi ønsker at dyrtidstillegget skal være likt for kvinner som for menn. I det lange løp straffer det seg å underbetale folk. Vi har sett det nå etter krigen. Det har vært nesten umulig å få kvinnelig arbeidskraft til industrien. Iallfall i de industrigrener som har de laveste lønninger, og en må regne med at slik som arbeidsforholdene kommer til å ligge an her i landet i de første år framover, vil det ikke være mulig å få nok kvinnelig arbeidskraft uten at det blir rettet på lønningene. Av avisene ser jeg at Arbeidsdirektoratet regner med at det ventes minsket tilgang av kvinnelig arbeidskraft de første 10 år framover. Samtidig kan en vente en forskyvning yrkene imellom, slik at yrker som byr de beste arbeidsvilkår vil trekke til seg arbeidskraft fra de andre.

Det vil være meget beklagelig hvis vi ikke, på grunn av lave lønninger, skal få nok kvinnelig arbeidskraft i de industrier hvor kvinnene kan gjøre mest nytte for seg. Det vil sinke gjenreisningen og dermed koste samfunnet som helhet meget mer enn om Lønnsnemnda tar hensyn til vårt beskjedne krav og lar kvinnene få samme dyrtidstillegg som menn. Av hensyn til arbeidslivet håper jeg at Lønnsnemnda denne gang vil se annerledes på dette spørsmål enn forrige gang saka var oppe til behandling.

Også når det gjelder unge arbeidere og læregutter krever vi det samme lønnstillegg som for voksne menn. Den dyrtidsordning vi har hatt har ført med seg at unge arbeidere og læregutter har fått prosenttillegg i stedet for øretillegg. Men prosenttillegg på disse lave lønninger gir ikke stor øking i inntekten. Som bilag i spørsmålet legger jeg fram en oversikt over lønnsutviklingen for læregutter i jernindustrien. (Bilag 5.) Denne taler sitt eget språk. Læregutter i siste halvår har fått et dyrtidstillegg på i alt 36 øre pr. time. Tillegget skulle egentlig ha vært 37 øre, men på grunn av begrensningen ved forrige lønnsnemnds kjennelse, som er omtalt tidligere, mistet de her 1 øre. Dessverre har jeg ikke hatt anledning til å få regnet ut dyrtidstillegget for andre fag som har læregutter, men jeg antar at situasjonen for disse fag er noenlunde den samme.

En kan naturligvis si at unge mennesker som dette gjelder ikke skal ha dyrtidstillegg som voksne folk. På den annen side er det urettferdig med en dyrtidsordning som gjør kløften mellom disse grupperes betaling og voksne arbeideres betaling større enn den var tidligere, og det vil den bli så lenge denne dyrtidsordning fortsetter, hvis ikke disse unge arbeidere nå får samme lønnstillegg som voksne menn. Det vil til en viss grad bedre forholdet.

Resultatet av den førte lønnspolitikk har vi gode beviser for i den senere tid. Det er i stor utstrekning umulig å skaffe læregutter til de ulike fag. Istedetfor å søke hen til de praktiske yrker, hvor det i dag er så stor bruk for ungdom, tar de seg tilfeldige jobber hvor inntekten er høy, eller de begynner på handelsskole. Den statistikk som ble kjent for en tid siden viste, at mens det var 5000 som søkte hen til yrkeskursene, så var det 20 000 på de forskjellige handelsskoler og kurser. Det var ikke noe oppbyggelig tall. Jeg er naturligvis klar over at det er mange flere som lærer de praktiske yrker

enn tallene fra yrkeskursene viser, men det må jo være noe galt, når det i dag er stor mangel på tilgang av læregutter.

Jeg antar at lønsspørsmålet er en av de viktigste faktorer når det gjelder tilgangen, og av hensyn til vårt framtidige produksjonsliv er det derfor nødvendig i noen grad å få rettet på dette forhold. Det er naturligvis ikke sikkert at stillingen vil bedres noe selv om de unge arbeidere i dag får det samme beskjedne tillegg som det vi krever for voksne arbeidere, men jeg tror det er et forsøk verd, og må derfor be om at Lønnsnemnda tar hensyn til dette når den avsier sin kjennelse.

Jeg sa at lønnskravet var beskjedent, og det er det også. Våre medlemmer ville sikkert hevde enstemmig, hvis de ble spurt, at kravet er *altfor* beskjedent. Når vi ikke har stilt større krav denne gang er det, som jeg har sagt tidligere, fordi vi ikke ønsker noen inflasjon. Vi ønsker et stabilt prisnivå, og i den utstrekning det er mulig vil L.O. medvirke hertil.

Det er likevel visse kjensgjerninger som vi ikke kan komme fra og som skaper vansker. Det er ikke bare læregutter og kvinner som det i dag er mangel på. Det er i øyeblikket et skrikende behov for kvalifisert arbeidskraft i de fleste yrker, og vi vet at enhver vare som det er mangel på, har en tendens til å stige i pris, selv med de strengeste prisforskrifter. Dette er i dag tilfelle med den faglærte arbeidskraft. Etterspørselen er ofte så stor at arbeidsgiverne betaler langt over tariffene for å få tak i folk, og de bedrifter som holder seg strengt til tariffene er i fare for å bli avfolket. Vi har eksempler på dette forhold fra jernindustrien og byggingindustrien, for å ta de største og mest toneangivende industrier i landet vårt. Jeg tror vi skal se den sannhet i øynene at det er meget vanskelig å holde et stramt lønnsnivå så lenge situasjonen er slik som den er i dag. Erfaringen fra tidligere tider, både her i landet og i andre land, viser det samme. Selv i Hitlertidens Tyskland, hvor det ble truet med dødsstraff hvis det ble gitt lønnstillegg, unngikk en ikke den samme utvikling. Lønningene steg på tross av alle forbud og trusler.

Jeg tror at den beste måte til å komme vekk fra den svartebørstrafikk som i dag til dels drives med arbeidskraften, er å imøtekomme vårt moderate krav om lønnsforbedring. Det vil ikke føre til inflasjon, og skulle frykten for denne være altfor stor i den ærede Lønnsnemnd, så går det jo an å spre tillegget noe.

Ved en øking av dyrtidstillegget kan vi med større hell motvirke de tendenser som er til stede ved at mange søker vekk fra de gamle arbeidsplasser og tar jobb hos småmestre og outsiders, som i dag tilbyr høyere lønninger for å få folk.

Fagorganisasjonen er ikke interessert i en slik utvikling. De fleste av disse konjunkturforetak har ikke livets rett og vil derfor synke hen når forholdene blir mer normalisert igjen. I mellomtiden kan de ha skadet utviklingen av de bedrifter som vi regner for fundamentet i vårt arbeidsliv.

L.O.s krav om dyrtidstillegg kan i noen grad stoppe denne utglidning, hvis kravet blir akseptert. Av hensyn til lønns-mottakerne, og jeg kan si i hele samfunnets interesse, tør jeg derfor anbefale L.O.s påstand om øking av dyrtidstillegget på det beste.

Bilag nr. 4.

*Landsorganisasjonens påstand for Lønnsnemnda
den 4. juni 1946.*

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon nedlegger sådan påstand for de fag og industrier som er under megling:

- I. Det nåværende dyrtidstillegg forhøyes med 15 øre — femten øre — pr. time for samtlige voksne menn, kvinner, læregutter og unge arbeidere.
- Års-, måneds- og ukelønte arbeidere gis et tilsvarende tillegg.
- II. De nye lønninger gjøres gjeldende fra og med første lønningsuke fra den dato kjennelsen er falt.
- III. Dyrtidstillegget gjelder i de enkelte tariffers varighetstid.

L Ø N N S N E M N D A

Sak nr. 12.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
mot

Norsk Arbeidsgiverforening
angående generelt dyrtidstillegg.

Etter konferanser for lukkede dører avsa Lønnsnemnda sådan

K j e n n e l s e :

Ved provisorisk anordning av 21. desember 1945 ble det foretatt endringer i provisorisk anordning av 15. september 1944 om midlertidig ordning av lønns- og arbeidsvilkår. I hen-

hold til anordningen av 21. desember 1945 har Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og de tilsluttede forbund sagt opp alle tariffavtaler som hadde utløpstid fra 31. desember 1945, unntatt transportfagene i Nord-Norge. Under forhandlingene og meglingen har man særskilt behandlet en rekke generelle krav, nemlig dyrtidstillegg, feriegodtgjørelse, akkordbestemmelse, indeksregulering, reguleringsbestemmelser i samsvar med produksjonsøkning, samt tariffavtalenes varighet. Under meglingen er partene blitt enige om å forhøye ferielønnen for inneværende års ferier med en samlet stigning som arbeidsgiverne anslagsvis beregner til over 9 millioner kroner for Arbeidsgiverforeningens medlemmer. De øvrige generelle punkter er det enda ikke oppnådd enighet om.

Om det generelle dyrtidstillegg meddelte Riksmeglingsmannen i møte med partene 28. mai 1946 at han ikke fant grunnlag for å fremsette noe meglingsforslag, og derfor ville henstille til Sosialdepartementet å forelegge dette spørsmål for Lønnsnemnda. Riksmeglingsmannen forutsatte at Lønnsnemndas avgjørelse bare skal omfatte tariffavtalene for de fag som nå er under megling, men han gikk ut fra at Lønnsnemndas avgjørelse ville bli vedtatt av begge parter som gjeldende for alle de tariffavtaler som er eller måtte bli sagt opp innen 1. juli 1946. Riksmeglingsmannen forutsatte videre at meglingen skulle fortsette for de øvrige generelle krav og for de særkrav som hvert enkelt forbund eller landssammenslutning hadde reist. Det var enighet om at Lønnsnemndas kjennelse skulle ha samme varighetstid som de nye tariffavtaler.

Ved skrivelse til Lønnsnemnda av 29. mai 1946 har Sosialdepartementet bestemt at saken om et nytt alminnelig dyrtidstillegg skal bringes inn for Lønnsnemnda.

For Lønnsnemnda har *Arbeidernes faglige Landsorganisasjon* nedlagt sådan

P å s t a n d :

- I. Det nåværende dyrtidstillegg forhøyes med 15 øre — femten øre — pr. time for samtlige voksne menn, kvinner, læregutter og unge arbeidere.
Års-, måneds- og ukelønte arbeidere gis et tilsvarende tillegg.
- II. De nye lønninger gjøres gjeldende fra og med første lønningsuke fra den dato kjennelsen er falt.
- III. Dyrtidstillegget gjelder i de enkelte tariffers varighetstid.

Norsk Arbeidsgiverforening har nedlagt sådan

Påstand:

Krav fra Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om en øking i dyrtidstillegget eller av et lønnstillegg omfattende samtlige fag tas ikke tilfølg.

Arbeiderne anfører til begrunnelse for sin påstand bl. a.: Etter Lønnsnemndas kjennelse av 12. september 1945 skulle de nye lønninger gi $\frac{3}{4}$ kompensasjon for prisstigningen, dvs. at reallønnen skulle ligge på vel 90 pst. av reallønnen før krigen. Reallønnen ligger imidlertid etter arbeidernes mening av forskjellige grunner lavere. Derneft anfører arbeiderne at nærningenes evne til å betale høyere lønninger er steget siden høsten 1945. De henviser til produksjonsindeksen, som nå ligger på førkrignivå. Arbeiderne gir sin fulle støtte til regjeringens stabiliseringsprogram, og er klar over at en inflasjon erfaringsmessig går ut over lønsmottakerne. Men de mener at den nåværende økte produksjon bør kunne danne grunnlag for et nytt tillegg.

Arbeidsgiverne hevder at den økte produksjon ikke gir noe reelt grunnlag for å øke lønningene i dag. Den økte produksjon siden frigjøringen skyldes ikke først og fremst stigning i effektiviteten, men øking i antall sysselsatte personer. Derneft må man være oppmerksom på at en større del av produksjonen enn tidligere må gå til produksjonsformål. Denne forskyvning i produksjonen må nødvendigvis bety at det blir mindre igjen til konsumsjonsformål. Så lenge gjenoppbyggingen pågår nytter det ikke å presse levestandarden for høyt. Forhøyelse av de nåværende lønninger vil bare øke kjøpekraftoverskuddet og inflasjonsfaren, og skape ytterligere vansker for stabiliseringsprogrammet, uten å øke produksjonen.

Nemndas flertall, *Einar Sunde, Emil Stang og Thomas Sinding* stemmer for det dyrtidstillegg som fremgår av kjennelsens slutning. De anfører:

I sin generelle kjennelse av 12. september 1945 fremhevet Lønnsnemnda landets svekkede stilling. Nemnda gikk likevel til et dyrtidstillegg som sammen med de tidligere gitte dyrtidstillegg og den tariffmessige lønnsforhøyelse under krigen skulle bety $\frac{3}{4}$ kompensasjon for prisstigningen. (I enkelte etterfølgende saker ga Nemnda full kompensasjon eller mer for å heve særlig lave lønninger.) Nemnda gikk den gang ut fra at produktiviteten etter hvert ville stige, og dessuten forelå

tilsagn fra regjeringen om økt tilskott for å holde prisene nede. Når derfor arbeiderne henviser til den stigning i produksjonsindeksen som har funnet sted siden høsten 1945, er denne stigning for en stor del allerede diskontert i dyrtidstillegget fra høsten 1945. Hertil kommer at totalindeksen dekker over store forskjelligheter innen de enkelte produksjonsgrener. I flere av de produksjonsgrener som går inn i den generelle produksjonsindeks er det langt igjen før en har nådd førkrignivået. Den økte sysselsetting er ikke i alle industrigrener ensbetydende med økt betalingsevne. Etter de uttalelser som foreligger fra regjeringshold, kan man i dag ikke regne med vesentlige stats-tilskott utover de nåværende for å holde prisene nede. Situasjonen i dag er derfor etter flertallets oppfatning at en øyeblikkelig generell lønnsheving etter all sannsynlighet vil slå ut i en tilsvarende prisstigning. Følgen blir da ingen bedring av levestandarden, men vil øke faren for inflasjon.

Imidlertid finner Nemndas flertall grunn til å regne med en ytterligere økt vareproduksjon hvis arbeidseffektiviteten og bedriftseffektiviteten etter hvert kan bringes i været. Ordnete arbeidsforhold vil her få en vesentlig betydning. Under disse forutsetninger er det mulighet for å øke lønningene noe. Et tilsagn om en fremtidig lønnsheving vil kunne fremskynne den ønskede utvikling. I tillit til dette har flertallet funnet å kunne innrømme et nytt dyrtidstillegg fra høsten 1946 av, og fordelt over et tidsrom på to år. Nemnda har derfor godtatt kravet om et tillegg på 15 øre, men fordelt det på 3 terminer, nemlig pr. 1. september 1946, 1. mars 1947 og 1. september 1947.

Nemndas flertall finner det rimelig at tillegget gis likt for kvinner og menn, blant annet i betraktning av den store mangel på kvinnelig arbeidskraft og denne arbeidskrafts betydning på spesielle områder.

Også for unge arbeidere og lærlinger finner flertallet grunn til å gi det samme dyrtidstillegg, både for ikke å utdype kløften mellom aldersklassene og for å stimulere tilgangen til produksjonslivet.

Ved spredningen av dyrtidstillegget er Nemndas flertall gått ut fra at partene blir enige om en toårs tariffperiode. Skulle tariffperioden bli et år, bortfaller den eller de deler av dyrtidstillegget som ville tre i kraft etter tariffavtalens utløp.

Elias Volan vil anføre:

Den økonomiske stilling blant lønnsinntakerne er slik at

en bedring av reallønnen må ansees å være helt nødvendig. Særlig gjelder dette de lavest lønte.

Fra alle sakkyndiges hold er det hevdet at en øyeblikkelig lønnsforhøyelse vil medføre prisforhøyelse, og derfor ikke resultere i det som en tilsikter, nemlig en forhøyelse av reallønnen. Jeg kan ikke dele denne oppfatning. Jeg mener at de aller fleste bedrifter er i stand til straks å gi et lønnstillegg, uten at dette nødvendiggjør et pristillegg. Det er imidlertid grunn til å tro at et øyeblikkelig tillegg av 15 øre pr. time vil medføre en viss prisstigning og derved delvis eliminere tilleggets reelle verdi. Dette moment taler for at en spredning av dette dyrtidstillegg vil være å foretrekke under den bestemte forutsetning at prisene da ikke vil stige.

Under sakens behandling for Lønnsnemnda har arbeidsgiverne erklært å ville medvirke til at lønningene blir noe forhøyet for de lavest lønte grupper. I tillit til at dette vil skje, at det blir adgang til nødvendige justeringer og med de reservasjoner som her er tatt, finner jeg å måtte stemme for Nemndas kjennelse.

Christian Erlandsen bemerker:

Flertallet tar sitt utgangspunkt i nemndskjennelse av 12. september 1945 og fremholder at denne kjennelse gir arbeiderne $\frac{3}{4}$ kompensasjon for prisstigningen gjennom det 20-øres tillegg som da ble fastsatt. Dette 20-øres tillegg medførte i virkeligheten mere enn $\frac{3}{4}$ kompensasjon. Dette gir også nemnsmedlem dr. Ræstad uttrykk for i sitt særvotum.

Nærværende nemnds flertall finner i optimistisk tillit til en fremtidig gunstig utvikling av vårt produksjonsliv å ville gå inn for et nytt dyrtidstillegg som i virkeligheten vil bringe de mannlige arbeideres reallønn opp til førkrignivået og de kvinnelige arbeideres langt over dette nivå, dersom man regner med at det også blir en fortsatt stigning i lønningene overensstemmende med en eventuell stigning i prisindeksen. Flertallet har samlet seg om et tillegg på 15 øre pr. time fordelt på 3 terminer.

Etter den eneste fullstendige lønnsstatistikk som foreligger, nemlig Norsk Arbeidsgiverforenings, er den gjennomsnittlige timefortjeneste for voksne mannlige arbeidere i dag kr. 2.51 Tillegges denne fortjeneste det nye tillegg « 0.15

får man en gjennomsnittlig timefortjeneste på kr. 2.66

Siden 1939 har timefortjenesten steget fra kr. 1.71 til kr. 2.66 = kr. 0.95 eller 55.5 % av kr. 1.71. Samtidig er prisindeksen steget 57.8. Voksne mannlige arbeidere vil således bare mangle 2.3 % på å ha fått sin reallønn hevet opp til førkrignivået.

For kvinnelige arbeidere er det tilsvarende forhold følgende:
 Gjennomsnittlig timefortjeneste i dag kr. 1.49
 tillegges så det nye tillegg * 0.15

får man en gjennomsnittlig timefortjeneste på kr. 1.64

Siden 1939 har timefortjenesten steget fra kr. 0.94 til kr. 1.64 = kr. 0.70, eller 74.5 % av kr. 0.94. Samtidig er prisindeksen steget bare 57.8 %, altså har de fått en lønnsøkning på 16.7 % utover full kompensasjon i reallønnen.

For unge arbeidere vil forholdet stille seg ennå gunstigere. Han ser en stor fare i en sådan lønnsøkning som den flertallet har slått inn på. Det er heller ikke Lønnsnemnda ukjent at der, uavhengig av det generelle krav, under meglingen for de enkelte fags tariffavtaler er stilt krav om betydelige reguleringer oppover. Han henviser for øvrig til de uttalelser som fremkom fra Arbeidsgiverforeningens side under prosedyren, hvilke også er oppsummert foran i denne kjennelse. Han vil videre henviser til de alvorlige advarsler som fra fremtredende regjeringshold og fra andre kompetente myndigheter er rettet mot å gå til generell lønnsøkning i disse tider, da så lite skal til for å velte regjeringens stabiliseringsplaner og åpne veien for inflasjonens alvorlige farer. For eksportindustriens vedkommende vil et økt dyrtidstillegg som det av flertallet foreslåtte virke som en latent bremse på utviklingen.

Han stemmer derfor for at den av Norsk Arbeidsgiverforening nedlagte påstand tas tilfølge.

Slutning:

For de tariffavtaler som pr. 28. mai 1946 var under megling og for de tariffavtaler som er eller måtte bli oppsagt innen 1. juli i år, med unntak av utenriksfarten, forhøyes det nåværende dyrtidstillegg med 15 øre pr. time for samtlige voksne menn, kvinner, unge arbeidere og lærlinger. Tillegget regnes med 5 øre pr. time fra 1. september 1946 eller fra vedkommende tariffavtales utløpstid, hvis denne faller etter 1. september, med

ytterligere 5 øre pr. time fra 1. mars 1947 og ytterligere 5 øre
pr. time fra 1. september 1947.

Års-, måneds- og ukelønninger gis tilsvarende tillegg.

Oslo, den 7. juni 1946.

Einar Sunde.

Emil Stang.

Th. Sinding.

Elias Volan.

Christian Erlandsen.

Utdrag av beretning for samorganisasjonene 1946.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 102 foreninger med et samlet medlemstall av 4 400 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 120 foreninger og det samlede medlemstall var 6 000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Amlie Veiarbeiderforening, Bykle Veiarbeiderforening, Flosta Veiarbeiderforening, Fyresdal Skog og Land, Dypvåg Skog og Land, Risør Handel og Kontor, Egelandts Verk Arbeiderforening, Risør Baker- og Konditorforening, Frisørsvennes Forening, Kommunearbeiderne på Hisøyen, Tvedestrands komm. Arbeiderforening, Tobakkarbeiderne i Arendal, Grimstad og Omegn Gartneriarbeiderforening, Tolloppsynsmennenes Forening, Skreddersvennes Forening, Tvedestrand Formerforening, Politifunksjonærenes Forening, Arbeiderskene ved Saltrød Papirfabrikk.

Disse har et samlet medlemsantall av 446. I året er uttrådt følgende forening: Tvedestrand Kartonnasjeforening, Bokbinderforbundet. Religiøse grunner.

Så å si alle lønnsforhandlinger i Aust-Agder fylke har vært ført av Samorganisasjonen. Våre protokoller viser tilsammen 68 forhandlings- og meglingsmøter samt en del mindre forhandlinger, særlig om tvister om arbeidsforhold direkte for avdelingene i fylket.

Av styremøter har vært avholdt 7, 15 medlemsmøter og 22 agitasjonsmøter.

Bergen og Fylkenes faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 286 foreninger med et samlet medlemsantall av ca. 33 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 336 foreninger og det samlede medlemsantall var ca. 36 403.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Bergen Tolloppsynsmenns Forening, Tolloppsynsm. Landsforbund. Sporveiens Administrasjonspers. Forening, N.K.F. Alvøen Kjem. Arbeiderforening, N.K.I.F. Birkenes Fabrikkarbeiderlag, N.B.F. Bogø Bøkkerarbeiderlag, N.T.F. Fitjar Anleggs- og Veiarbeiderforening, N.A.F. Fotlandsvåg Møbelarbeiderlag, N.T.F. Hilleren Arbeiderforening, N.H.F. Hordabø Veiarbeiderforening, N.A.F. Laksevåg Veiarbeiderforening, N.A.F. Manger Hermetikkarbeiderlag, N.N.N. Modalen Sandgrubearbeiderforening, N.B.F. Nordhordland Sjøførlag, N.T.F. Odda Bilmekanikerens Forening, N.J.&M.F. Odda og Omegn Veiarbeiderforening, N.A.F. Rong Jernarbeiderlag, N.J.&M.F. Rubbestadneset Jernarbeiderforening, N.J.&M.F. Stord Hermetikkarbeiderforening, N.N.N. Stord Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Sæbø Veiarbeiderforening, N.A.F. Trikotasjearbeidernes Forening, Salhus, N.B.F. Aurland Bygnings-

arbeiderlag, N.B.F. Bakersvennes Forening i Sogn og Fjordane, N.B.&K.F. Eid Treindustriarbeiderlag, N.T.F. Eikefjord Bøkker- og Tønnearb. Forening, N.T.F. Florø Møbelarbeiderforening, N.T.F. Førde Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Førde Tekstilarbeiderforening, N.T.F. Førde Trearbeiderlag, N.T.F. Holmedal Jernarbeiderlag, N.J.&M.F. Høyanger Konfeksjonsarbeiderforening, N.B.F. Leikanger off. Funksjonærforening, N.K.F. Måløy Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Måløy Havnearbeiderforening, N.A.F. Måløy Sildoljearbeiderforening, N.K.I.F. Måløy Verkstedsarbeiderforening, N.J.&M.F. Nedre Ardals Arbeiderforening, N.A.F. Selje Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Statlandets Vegarbeiderlag, N.A.F. Stryn Bygningsarbeiderlag, N.B.F. Stryn Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Vik Trearbeiderlag, N.T.F. Ardals Handels- og Kontorfunk. Forening, N.H.&K.F. Ardal Maskinist- og Elektrikerforening, N.E.&K.F.

Gjenopptatte foreninger 1946: Bergen og Omegn Gartnerarbeiderforening, N.S.&L.F. Knappearbeidernes Forening, N.T.F. Voss Transportarbeiderforening, N.T.F. Askvoll Hermetikkarbeiderforening, N.N.N. Gaular Vegarbeiderlag, N.A.F. Gløppen Veiarbeiderforening, N.A.F. Kyrkjebø Vegarbeiderforening, N.A.F. Leikanger Vegarbeiderlag, N.A.F. Måløy Fangst- og Fiskerforening, N.S.F. Sogndal Veiarbeiderforening, N.A.F. Syrstrond Møbelsnikkarlag, N.T.F.

Disse har et samlet medlemsantall av 1408. I året er uttrådt følgende foreninger: Bergens Fruktforening, Torvet, tilsluttet Samorganisasjonen. Bergens Kystloslag, Norsk Kystloslag, ut av L.O. da Norsk Losforbund ble opptatt som forbund. Fløybanefunk. Forening, Norsk Kommuneforbund, sammensl. med Sporv.funk. Forening. Bygstad Bøkkerarbeiderlag, Norsk Treindustriarbeiderforbund. Lærdal Veg- og Anleggsarbeiderforening, Norsk Arbeidsmandsforbund, arbeidets opphør.

Samorganisasjonen har på forbundenes vegne ført en rekke forhandlinger om revisjon av overenskomster og opprettelse av nye. Det forløpne år har vært et meget rolig arbeidsår, og bortsett fra 2 tilfelle, nemlig Bergens Dampvaskeri A/S og Elektrisk Vask A/S, som har samme eier, hvor konflikt brøt ut, har man ingen regulære lønnskonflikter hatt.

I forbindelse med tariffbevegelsen innen Jern- og Metall utbrøt konflikt innen bilmekanikerfaget, idet arbeidsgiverne krevde prisøkning for å gå med på Oslo-tariffen. Innen transporten utbrøt konflikt idet slepebåt-mannskapene i D.B.S. krevde overtidsprosjenter til timelønnen for overtidsarbeid i likhet med mannskapene på de øvrige slepebåter på havnen. Begge disse irregulære konflikter ble løst tilfredsstillende med forbundenes hjelp. Av styremøter har vært avholdt 31.

Buskerud faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 191 foreninger med et samlet medlemsantall av 16 à 17000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 200 foreninger og det samlede medlemsantall var 21 518.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Gulskogen Fængselstj.manns Forening, Norsk Fængselstj.forbund. Svelvik Handel- og Kontorfunksjonærs Forening, N.H.K.F. Avisbudenes Forening, Drammen, Buskerud faglige Samorganisasjon. Kongsberg Hotell- og Restaurantforening, N.H.R.F. Kongsberg Konfeksjonsarbeiderforening N.B.F. Hushjelpenes Fagforening, Kongsberg, Hushj. Landsforbund. Vedkappernes Forening, Drammen, N.H.F. Palm Trikotasjearbeideres Forening N.B.F. Berger Trikotasjearbeideres Forening, N.B.F. Skoger Kommunale Forening, N.K.F.

Disse har et samlet medlemsantall av 348. I året er uttrådt følgende forening: Eikerveiens Arbeidsmandsforening, N.A.F. Disse medlemmene er overført til andre forbund.

Av styremøter og forretningsutvalgsmøter har i årets løp vært avholdt 23.

Som en ser av medlemsbevegelsen er det ikke noe å si på tilslutningen til organisasjonen. Foruten de nye foreningene som er stiftet er det blitt en kolossal tilslutning av medlemmer etter hvert som arbeidslivet er økt. Når det gjelder fagforeningsarbeidet, er de meldingene vi får, meget nedslående. På mange steder er det praktisk talt bare styrene som møter fram på møtene. De fellesmøter vi har hatt av styrene har hatt en meget god tilslutning. Til slutt vil vi bemerke at det synes som interessen i det siste er stigende.

Finnmark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 21 foreninger med et samlet medlemsantall av 1100 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 55 foreninger og det samlede medlemsantall var ca. 3500.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Båtsfjord Bryggearbeiderforening, N.T.F. Vadsø Yrkesbileierforening, N.T.F. Vardø Yrkesbileierforening, N.T.F. Hammerfest Yrkesbileierforening, N.T.F. Tana Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Vadsø Handels- og Kontorfunksjonærers Forening, N.H.K.F.

Disse har et samlet medlemsantall av 185.

En gjør merksam på at det oppgitte medlemstall ikke er nøyaktig da vi ikke har kunnet få inn oppgaver fra alle foreninger.

I årets løp har vært avholdt 13 styremøter.

Hedmark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 363 foreninger med et samlet medlemsantall av medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 379 foreninger og det samlede medlemsantall var 18000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Rena Hotell- og Restaurantarbeiderforening, N.H.&R.F. Rena Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Hushjelpenes Fagforening i Hamar og omegn. Stange Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Hamar og omegn Gartneriarbeiderforening, N.S.&L.F. Eidskog Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Kongsvinger Bekledningsarbeiderforening, N.B.F. Ringsaker Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Stange Bekledningsarbeiderforening, N.B.F. Ilseng Fengselsbetjenters Forening, N.F.F. Tynset Kommunale Funksjonærforening, N.K.F. Valard Skog- og Landarbeiderforening, N.S.&L.F. Kirkenær Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Kvesetmoen Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Hamar Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Skabberud Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Koppang Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Tøbøl Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Stor-Elvdal Kommunale Forening, N.K.F. Våler og Asnes Kommunale Forening, N.K.F. Avisbudenes forening i Hamar og omegn. Stange Hushjelpforening, N.S.L.F. Skotterud Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Asnes Trantportarbeiderforening, N.T.F. Tynset Trearbeiderforening, N.T.F. Namnå Ullvarefabrikks Arbeiderforening, N.T.F. Løten Brenderiarbeiderforening, N.S.L.F. Skarnes Trearbeiderforening, N.T.F.

Disse har et samlet medlemsantall av 543. I året er uttrådt følgende foreninger: Eidskog Lastebileierforening, Elverum Lastebileierforening, Løten Lastebileierforening og Grue Lastebileierforening. Disse avdelinger har antakelig meldt seg inn i Norsk Lastebileierforbund.

Følgende avdelinger i N.S.L.F. er i 1946 oppløst: 28, 45, 68, 88, 180, 268, 279, 288, 380, 552, 609 og 798. Grunnen til at disse avdelinger er oppløst, er at medlemmene av disse avdelinger for en vesentlig del har gått over i andre yrker, f. eks. anleggs- og bygningsvirksomheten.

I årets løp har vært avholdt 14 forretningsutvalgs- og styremøter.

Hønefoss og Omegn faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 109 foreninger med et samlet medlemsantall av 5 165 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 121 foreninger og det samlede medlemsantall var 6 158.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Vikersund Sag- og Høvleriarbeiderforening, Modum og Omegns Transportarbeiderforening, Nakkerud Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Hønefoss Kartonasjarbeiderforening, N.B.&K.F. Hønefoss, N.B.A.F. Ringerikes Arbeidsmannsforening, N.A.F. Avd. 96, Hvalmoen, N.J.&M.F. Bang Skog- og Landarbeiderforening, Hol Jern og Metall, Nesbyen Handelsfunksjonærers Forening, Gol Treindustriarbeiderforening, Onsager Teglverksarbeiderforening, Krødsherad Lastebileierforening, N.T.F. Disse har et samlet medlemstall av 254.

I året er uttrådt følgende foreninger: Hen Bruks Arbeiderforening, N.P.F. Bruket nedlagt. Hønefoss Gummiarbeiderforening, NK.I.F. Bedriften nedlagt. (Senere opplysninger forteller at avdelingene ennå ikke er oppløst. Merkesalg til medlemmene pågår.)

I årets løp har vært holdt 34 styremøter.

Namdal og Helgeland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 132 foreninger med et samlet medlemsantall av medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 138 foreninger og det samlede medlemsantall var 4 264. 38 foreninger har ikke sendt rapport til samorganisasjonen.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Mo Klubb av N.J.&M.F. Mo Hotell- og Restaurantarbeiderforening, N.H.R.F. Kraftlinjearbeidernes Anleggssarbeiderforening, N.A.F. Brønnøysund Næringsmiddelarbeiderforening, N.N.N. Mo Bryggearbeiderforening, N.T.F. Øysvold Verkstedklubb, N.J.&M.F. Grong Verkstedklubb, N.J.&M.F. Flatanger Veiarbeiderforening, N.A.F. Grong Skog- og Landarbeiderforening, N.S.L.F. Vemundvik Skog- og Landarbeiderforening, N.S.L.F.

Disse har et samlet medlemsantall av 211. I året er uttrådt følgende foreninger: Flatanger Veiarbeiderforening, N.A.F. Ikke kommet i gang. Namdalseid Landarbeiderforening, N.S.L.F. Gått inn i avdeling 96, N.S.L.F. Namdalseid Meieriarbeiderforening, N.N.N. Manglende tilslutning. Sandøla Veiarbeiderforening, N.A.F. Manglende arbeid og fraflytting.

I årets løp har vært holdt 2 styremøter.

Nordland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 149 foreninger med et samlet medlemsantall av 8 150 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 157 foreninger og det samlede medlemsantall var 10 300.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Steinlandsfjord Veiarbeiderforening, N.A.F. Tverlandet Jernbanearbeiderforening, N.A.F. Bratthaugen Arbeiderforening, N.A.F. Sortland Veiarbeiderforening, N.A.F. Meløy Veiarbeiderforening, N.A.F. Ramsund Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Narvik

Hotell- og Restaurantarbeiderforening, N.H.R.F. Risøyhamn Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Lødingen Jern- og Metallarbeiderforening, N.J.&M.F. Svolvær kommunale Forening, N.K.F. Andenes kommunale Forening, N.K.F. Bodø Kystlosforening, N.L.F. Saltdal Transportarbeiderforening, N.T.F. Disse har et samlet medlemsantall av 327.

I året er uttrådt følgende foreninger: Øvre Saltdal Skog- og Landarbeiderforening. Foreningen oppløst og medlemmene overført til andre foreninger. Fauske og Omegns Arbeiderforening. Foreningen oppløst og medlemmene gått over til Fauske Bygningsarbeiderforening. Narvik kommunale Tjenestemannsforening og Narvik Renovasjonsarbeiderforening. Begge foreningene slått sammen med Narvik kommunale Arbeiderforening til én forening under navn: Narvik kommunale Fagforening. Rengjøringskvinnenes Forening. Foreningen oppløst og medlemmene overført til Svolvær kommunale Forening.

I årets løp har vært avholdt 1 styremøte — 1 representantskapsmøte.

Nordmøre faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 64 foreninger med et samlet medlemsantall av ca. 3 000 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 87 foreninger og det samlede medlemsantall var 4 158.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Tingvoll Trearbeiderforening, Surna Trearbeiderforening, N.T.I.F. Sunndal Avdeling av N.E.K.F. Torjulvågens Skotøyarbeiderforening, N.S.A.F. Kristiansund Tollfunksjonærer, N.T.T. Kornstad Veiarbeiderforening, Innlandets Veiarbeiderforening, N.A.F. Tingvoll Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Rensvik Fagforening, Follerø Fagforening, Stokke Bruks Fagforening, Todalens Sagbruksarbeiderforening, N.H.A.F. Rindal Handel- og Kontorfunksjonærforening, N.H.&K.F. Arnes Fagforening, N.K.I.F. Kristiansund Politiforening, N.P.F. Leira Fiskarbeiderforening, Sunndal Lastebilgruppe, N.T.A.F. Leira Skipsarbeiderforening, N.J.&M.F. Vågland Gruppe av N.J.&M.F. Eide og Visnes Stenindustriarbeiderforening, N.S.I.F. Alvundeid Avdeling av N.T.T.F. Kristiansund Vrakerforening, N.T.T.F. Disse har et samlet medlemsantall av 410.

I året er uttrådt følgende foreninger: Halsa Veiarbeiderforening, N.A.F. Kontingentrestanse til forbundet. Wågland Gruppe av N.J.&M.F. Arsak ukjent.

I årets løp har vært avholdt 2 styremøter og 1 representantskapsmøte.

I året 1946 har samorganisasjonen vært meget sterkt engasjert i forhandlingsarbeidet. Ifølge oppdrag fra forbundene har samorganisasjonen selvstendig ført forhandlinger og i de fleste tilfelle har forhandlingene ført fram. Det har ikke vært noen, men en har dog i visse tilfelle måttet ha tvistene fram til meglingsmannen. Vi har hatt oppdrag for N.T.I.F., N.T.F., N.B.F., N.H.K.F., N.B.A.F., N.J.&M.F., N.H.F., N.H.&R.F. Mange gamle overenskomster er blitt revidert og mange nye overenskomster er opprettet. Ved siden herav kan en melde fra om at samorganisasjonen i stor grad har vært de stedlige avdelinger behjelpelig med ordning av tvister o. l. En vil også nevne at med omsyn til forståelse av den nye ferieordning er et stort arbeid utført.

Om 1946 kan en for vårt distrikts vedkommende si at arbeidsmengden har vært overmåte stor og det er utført meget agitasjonsarbeid og nye organisasjoner er under forberedelse. I samarbeid med Nordmøre Fiskarlag og Møre og Romsdal Bonde- og Småbrukarlag er det holdt et stort stevne av stor agitatorisk verdi på Kvernes i Nordmøre. Talere på stevnet var

sekretær Håkon Lie, stortingsmann Lyngstad og stortingsmann Alsvik. I forbindelse med stevnet var det også et forelesningskurs under ledelse av Arbeidernes Opplysningsnemnd for Nordmøre som også var medarrangør av stevnet. Stevnet fikk veldig tilslutning.

På initiativ av samorganisasjonen er det dannet et Bolig-Byggelag, som nå står foran realisasjonen av første etappe med bygginga, idet det i denne omgang blir bygget mellom 40 å 50 leiligheter.

Det er også dannet leieboerforening på initiativ av samorganisasjonen. Det er likeledes nedsatt en Spaniakomité til å arbeide med støtten til kampen mot Franco-Spania Videre kan det nevnes at det er nedsatt et kooperativt utvalg som arbeider med å starte kooperative forretninger i Kristiansund N.

Opland faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 221 foreninger med et samlet medlemsantall av 10 708 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 240 foreninger og det samlede medlemsantall var 12 493.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: N.A.F.: Vang Arbeiderforening, Vinstra Anleggsarbeiderforening. N.H.&K.F.: Otta Handels- og Kontorfunksjonærforening. N.H.&R.F.: Gjøvik Hushjelpforening, Valdres Hotell- og Restaurantarbeiderforening. N.H.F.: Alm Bruks Fagforening, Hunder Sagarbeiderforening. N.K.I.F.: Toten Slakter- og Pølsemakerforening. N.K.F.: Vestre Toten Kommuneforening. N.N.N.: Valdres N.N.forening. N.S.&L.F.: Nord Fabrikkers Arbeiderforening. N.S.I.F.: Kvam Klebersteinarbeiderforening. N.T.I.F.: Brandbu Snekkerforening. N.S.&L.F.: Øvre Snerthingdal Skog og Land, Sedal Skog og Land, Midtre Vestsia Skog og Land, Tessand Skog og Land, Svatsum Skog og Land, Solhaug Skog og Land, Aurdal Skog og Land, Ø. Slidre Skog og Land, Valatun Skog og Land, Skansen Skog og Land. Til sammen 23 foreninger. Disse har et samlet medlemsantall av 452.

I året er uttrådt følgende foreninger: Gjøvik Hotell- og Restaurantarbeiderforening. Kapp Skog- og Landarbeiderforening. Nerseth Skog- og Landarbeiderforening. Lunner Vegarbeiderforening.

Samorganisasjonen har vært med ved 52 lønnsrevisjoner. Videre har den deltatt ved forhandlinger om en rekke tvistespørsmål.

I årets løp har vært avholdt 1 styremøte og 13 representantskapsmøter.

Oslo og Akershus faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 464 foreninger med et samlet medlemsantall av 99 966 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 481 foreninger og det samlede medlemsantall var 122 996.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Østre Aker avd. 1, N.B.&K.F. Oslo Tolloppsynsmenns Forening, N.T.F. Fjeldhus Klubb av N.J.&M.F. Aker Trygdekassefunksjonærers Lag, N.K.F. Oslo Trygdekassefunksjonærers Forening, N.K.F. Nattvaktmennenes Forening, N.A.F. Aker kommunale Funksjonærforening, N.K.F. Østre Aker avd. 2, N.B.&K.F. Bærum og Omegn Postbudlag, N.P.F. Sandvika Bokbinderforening, N.B.&K.F. Bærum Verk Elektrikerforening, N.E.&K.F. Asker Transportarbeiderforening, N.T.F. Østre Bærum Gartnararbeiderforening, N.A.F. Vollen Trearbeiderforening, N.T.I.F. Hvalstad Trearbeiderforening, N.T.I.F. Eidsvoll Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. As Trearbeiderforening, N.T.I.F. Soon Konfeksjonsgruppe, N.B.A.F. Grøstad Høvleri og Sagarbeiderforening, N.H.F. Drøbak Elektrikerforening, N.E.&K.F. Ski Elektrikerforening, N.E.&K.F. Ski og Omegn Trans-

portarbeiderforening, N.T.F. Oppegård og Ski kommunale Forening, N.K.F. As Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Kråkstad Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Oppegård Bekledningsarbeiderforening, N.B.A.F. Avd. 4 av N.T.T.F., Lillestrøm. Lillestrøm Trearbeiderforening, N.T.I.F. Strømmen Trearbeiderforening, N.T.I.F. Lørenskog Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Jessheim Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Avd. 535, Ovlien, Norsk Skog og Land. Ullensaker Tekstilarbeiderforening, N.T.F. Lillestrøm Kjøttindustriarbeiderforening, N.K.I.F. Nittedal Elektrikerforening, N.E.&K.F. Lillestrøm og Omegn Næringsmiddelarbeiderforening, N.N.N. Nittedal Møllearbeiderforening, N.N.N. Ullensaker Handel og Kontorfunksjonærforening, N.H.&K.F. Gardermoen og Trandum Statsarbeiderforening, N.A.F. Lørenskog Arbeidsmannsforening, N.A.F. Bjørkelangen Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Avd. 639, Skedsmo, N.S.&L. Fet Trearbeiderforening, N.T.I.F. S. Høland Trearbeiderforening, N.T.I.F. Ask Trearbeiderforening, N.T.I.F.

I året er uttrådt følgende foreninger: Avd.690, Aurskog—Høland, N.S.&L.F. Bekledningsarbeidernes Gruppe, Lørenskog, N.B.A.F. Enebakk Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Fetsund Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Kløfta Skog og Land, N.S.&L.F. Lillestrøm Torvstrøarbeiderforening, N.A.F. Løken Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Nannestad Bygningsarbeiderforening, N.B.F. Rotnes Skog og Land, N.S.&L.F. Strømmen og Lillestrøm Trearbeiderforening, N.T.I.F. Svanfoss Skog og Land, N.S.&L.F. Sørumsand Skog og Land, N.S.&L.F. Urskog—Hølandsbanens Funksjonærforening, N.H.&K.F. Drøbak Hushjelpforening, Hushjelpens Landsutvalg. Kolbotn Trearbeiderforening, N.T.I.F. Ski Bekledningsarbeidergruppe, N.B.A.F. Bærum Vask- og Rengjøringskvinnens Forening, N.A.F. Dikemark Sykehusarbeiderforening, N.K.F. Slepends Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Aker komm. Skolevaktmesterforening, N.K.F. Nordstrand Landarbeiderforening, N.S.&L. Vestre Aker Skog og Land, N.S.&L.F.

Sammensluttede foreninger og overflyttede foreninger: Avd. 6 av N.K.I.F., Oslo og Omegn farve, Vaskeri og Renseriarbeidernes Forening samsl. i Oslo og Omegn kjemiske Arbeiderforening, N.K.I.F. Cigararbeiderforeningen, Cigarettarbeiderforeningen, Oslo kvinnelige Tobakkarbeiderforening samsl. i Oslo Tobakkarbeiderforening, T.A.F. Minnesund Skog og Land overfl. til Langseth Skog og Land. Ballerud Gårdsarbeiderforening overfl. til Bærum Skog og Land.

I årets løp har vært avholdt 33 styremøter og 1 representantskapsmøte. Forhandlinger for avisbudene: Morgenposten, Norges Handels og Sjøfartstidende, Morgenbladet, Aftenposten, Arbeiderbladet, Aftenpostens kommisjonær, Lillestrøm. A/S Narvesens Kioskkompani.

Samorganisasjonen har holdt 3 Spania-møter i Oslo og 2 i Akershus.

I samarbeid med de faglige utvalg i distriktet og i samråd med de forskjellige forbund er det utført betydelig agitasjonsarbeid.

Fellesmøter. I en rekke bygder i distriktet er det holdt fellesmøter av fagforeningsstyrene, hvor en har drøftet og planlagt agitasjonen. Slike møter er holdt i Hurdal den 1. juni for foreningene i Hurdal. På Bjørkelangen den 22. juni for foreningene i Søndre og Nordre Høland, Aurskog og Setskog. På Fetsund (Gansdalen) den 13. juli for foreningene i Fet På Flateby for foreningene i Enebakk.

På alle disse møter har samorganisasjonens sekretær vært til stede. Møtene har vært av stor betydning, idet en gjennom drøftingene har fått god oversikt over hvordan stillingen for de enkelte foreninger og for organisasjonen som helhet er, slik at en har hatt lettere for å planlegge og gjen-

nomføre arbeidet med å øke tilslutningen til foreningene og stifte nye foreninger, der dette har vært påkrevet og mulig. En rekke nye møter vil bli holdt etter årsskiftet. Interessen for fagorganisasjonen er bra og det har vært forholdsvis lett å organisere folkene på bedrifter hvor de tidligere har vært uten organisasjon. Det er stiftet en rekke nye foreninger og grupper. De som er vanskeligst å organisere og vanskeligst å beholde om en får dem med, er landarbeiderne.

Statsarbeiderne. På en rekke arbeidsplasser i Oslo og omegn, lagre, verksteder o. l. var det ingen ordnede organisasjonsforhold. Samorganisasjonen i samarbeid med Oslo og omegn Statsarbeiderforening tok fatt på å bringe dette i orden. En rekke arbeidsplasser ble besøkt og møter ble holdt hvor en drøftet forholdene, og dette ga som resultat at det ble orden på forholdene. Foreningen fikk bortimot 500 nye medlemmer og arbeidet med å få overenskomster for de forskjellige plasser ble opptatt av forbundet, Norsk Arbeidsmannsforbund. Overenskomstforholdet er nå i orden. Samorganisasjonen har også organisert på Gardermoen, Trandum og Hauerseier. Også her er overenskomst opprettet. Foreningen som er stiftet for disse steder har ca. 100 medlemmer.

Lastebileierne har en arbeid med å få tilsluttet Transportarbeiderforbundet. I Asker ble det i juli stiftet en avdeling av forbundet. Denne foreningen består av både en-bileiere og bilsjåførere. På Eidsvoll holdtes i januar et møte hvor en drøftet organisasjonsforholdene. Her var bileierne delvis gått inn i Lastebileierforbundet og det lyktes ikke å få endret dette straks, men etter at Lastebileierforbundet hadde erklært «lastebilstreiken», besluttet foreningen å gå ut av dette forbund og inn i Transportarbeiderforbundet. Det samme var tilfelle i Enebakk. Ellers i distriktet er det arbeidet med å få disse arbeidere inn i de fra før bestående avdelinger av forbundet og resultatene er bra.

Ved følgende bedrifter er arbeiderne blitt organisert: Kverndalen Ullvarefabrikk, Jessheim, T.A.F. Ullensaker Dampsag og Høvleri, Jessheim, N.H.F. Kråkstad Bruk, Kråkstad, N.H.F. Nilsens Kurvwarefabrikk, Bjørke-langen, N.T.I.F. A/S Metallrammefabrikken i Drøbak, N.J.&M.F. I Drøbak er stiftet en avdeling av Norsk Bekledningsarbeiderforbund, likeså i Oppegård. På Lørenskog er det i tilslutning til Norsk Arbeidsmannsforbund stiftet en forening av anleggsarbeidere.

Rogaland faglige Distriktsorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 166 foreninger med et samlet medlemsantall av 18 184 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 183 foreninger og det samlede medlemsantall var 22 661.

Oppgave over eldre fagforeninger som en i løpet av 1945 ikke rakk å bringe i endelig orden med distriktsorganisasjonen. Disse er nå helt i orden og innregistrert i medlemsfortegnelsen: Ognå Jernbanearbeiderforening, Stavanger og Jærens Veiarbeiderforening, Hellandsbygda Anleggsarbeiderforening, Bryne Bygningsarbeiderforening, Sauda Elektriker- og Kraftstasjonsforening, Jørpeland Handel- og Kontorfunksjonærers Forening, Stavanger Renseri- og Vaskeriarbeiderforening, Egersund Tekstilarbeiderforening, Jærens Baker- og Konditorforening, Haugesund Kjøttindustriforening, Haugesund Postforening og Bryne Kjøttindustriarbeiderforening.

Av nye fagforeninger som er stiftet i året er: Stavanger Kieselguhr Arbeiderforening, N.K.I.F. Sauda komm. Arbeiderforening, N.K.F. Haugesund Musikerforening, N.M.F. Stavanger Politilag, N.P.F. Haugesund

Presselag, A.P.F. Ardal Veiarbeiderforening, N.A.F. Disse har et samlet medlemsantall av 301.

I år er uttrådt følgende forening: Lavraeide Veiarbeiderforening, N.A.F. Arbeiderne fikk annet arbeid.

I årets løp har vært avholdt 1 styremøte og 1 representantskapsmøte.

Har deltatt i tilsammen 108 forhandlings- og meglingsmøter, for en stor del etter oppdrag fra de forskjellige forbund. Sekretærene har 91 reisedager, hvorav de vesentlige skyldes forhandlings- og meglingsmøter. De øvrige stiftelse av nye fagforeninger.

I skole- og opplysningsarbeidet har sekretærene deltatt i 35 kursdager og -kvelder, arrangert av stedsstyre og fagforeninger. Sekretær Adolf Olsen har i året, utenom dette, holdt 6 foredrag ved forskjellige arrangements.

I året er tatt mot 1 144 skrivelser og telegrammer og sendt 751.

Sunnmøre faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 62 foreninger med et samlet medlemsantall av 4 500 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 70 foreninger og det samlede medlemsantall var ca. 5 000.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Vigma Landarbeiderforening, N.S.&.L.F. Vatne Bekledningsarbeiderforening, N.B.A.F. Volda Skinn- og Lærarbeiderforening, N.S.&.L.A.F. Volda Bekledningsarbeiderforening, N.B.A.F. Hareid Trearbeiderforening, N.T.I.A.F. Sunnmøre kommunale Tjenestemannslag, N.K.F. Videre er Møbelsnekkernes Forening, Alesund, og Volda Trearbeiderforening reorganisert, N.T.I.A.F. Disse har et samlet medlemsantall av 175.

Ingen foreninger er i året som gikk uttrådt. Det har i året som gikk vært en stor del nyinmelding i tidligere bestående foreninger, men en samlet oversikt har vi ikke fått ennå.

I årets løp har vært avholdt 17 styremøter og 1 representantskapsmøte.

Vi har i det forløpne år deltatt i forhandlinger samt ført disse etter anmodning både fra foreninger og forbund i større utstrekning enn noen sinne tidligere. Dette har også lagt stort beslag på vår tid for å kunne drive annet arbeid.

Det vanskelige med vårt agitasjonsarbeid er lokaleforholdene ute i distriktet, likedan har det vært vanskelig med reiseforholdene, idet disse i mange tilfelle tar lang tid i forhold til det arbeid vi får utført på de enkelte steder, men stort sett må vi si at det har vært et godt år organisasjonsmessig sett.

Vi lider ennå under at vi ikke har fått en fullstendig oversikt over medlemsantallet. På tross av flere skrivelser til samtlige foreninger er det ennå bare halvdelen som har svart på disse henvendelser om å oppgi medlemsantall. Likedan har vi ingen underretning fått angående de nyinmeldte forbund i Landsorganisasjonen.

Romsdal faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 46 foreninger med et samlet medlemsantall av ca. 2 000 medlemmer. Ved årets utgang var det tilsluttet 58 foreninger og det samlede medlemsantall var ca. 2 600.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Andalsnes, Tomra, Tresfjord, Nauste, Rekdal og Fiksdal konfeksjonsarbeiderforeninger, N.B.A.F. Andalsnes Handels- og Kontorfunksjonærers Forening, N.H.&.K.F. Finnøy Jern-

og Metallarbeidergruppe, N.J.&M.F. Molde kjemiske Gruppe, N.K.I.F. Molde Dame- og Herrefrisørforening, N.K.F. Harøy Avdeling av Norsk Sjømannsforbund. Veblungsnes Tekstilarbeidergruppe, N.T.A.F. Disse har et samlet medlemsantall av 400.

I året er uttrådt følgende foreninger: Ingen. Det arbeides med reorganisering av Molde Hotell- og Kaféarbeiderforening.

I årets løp har vært holdt 1 styremøte og 21 møter i foreningsutvalget.

For N.A.F og dets avdelinger i Romsdal ført diverse forhandlinger. Bekledningsarbeiderforbundet og dets avdelinger ført forhandling om overenskomster. N.E.&K.F. og dets avdelinger ført forhandlinger. N.H.&K.F. og dets avdeling i Molde ført forhandling. N.H.&R.A.F. tvistesak m. m. N.K.I.F. ført forhandling i Molde. N.K.F. og dets avdeling i Molde ført forhandlinger. N.T.A.F. og dets avdeling i Molde ført forhandling. N.T.I.F. og dets avdelinger ført forhandlinger om overenskomster, tvistesak og behjelpelig i konflikt i Molde.

Vår samorganisasjon har aldri hatt slikt arbeidspress som i dette år, behandlet så mange saker og hatt så omfattende korrespondanse. Men så har det også gitt gode resultater. Det har gått i langdrag med organisering av arbeiderne i Romsdal, men nå ser det ut til å bli større oppslutning og bedre forståelse av fagorganisasjonens betydning.

Sørlandets faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 128 foreninger med et samlet medlemsantall av 7754 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 137 foreninger og det samlede medlemsantall var 9467.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: N.A.F.: Ana—Sira Veiarbeiderforening, Bakke Veiarbeiderforening, Høilandsfossen Arbeiderforening, Tonstad Veiarbeiderforening, Evje kvinnelige Arbeiderforening, Vatndalen Anleggsarbeiderforening, Austad—Lyngdal Veiarbeiderforening, Spangereid Vegarbeiderforening. N.B.&K.F.: Mandal Papirindustriarbeiderforening. N.B.F.: Lyngdal Bygningsarbeiderforening. N.H.&R.F.: Flekkefjord Hotell og Kaféarbeiderforening. N.K.I.F.: Mandal kjemiske Gruppe. N.K.F.: Landeskogens Betjeningsforening. N.S.&L.F.: Grindheim Skog og Landarbeiderforening. N.T.I.F.: Lyngdal Treindustriarbeiderforening.

I tillegg hertil har samorganisasjonen organisert arbeidere ved bedrifter i tilslutning til allerede bestående foreninger. Av disse nevnes: Arbeidere ved bokbinderier og eskefabrikker i Kristiansand, Hølen skipsverft, Kommunefunksjonærer i Farsund, Mandal reperbane, enbildeierne i Kristiansand og Vest-Agder fylke for øvrig, landtransportarbeidere i Flekkefjord, arbeidernes ved 2 bedrifter i Kristiansand, tilhørende bekledningsindustrien. Disse har et samlet medlemsantall av 244.

I året er uttrådt følgende foreninger: N.A.F.: Gyland Jernbanearbeiderforening og Ø. Kvinesdal Jernbanearbeiderforening nedlagt grunnet arbeidets opphør. Kvinesheia Veiarbeiderforening sammensluttet med en annen veiarbeiderforening. N.S.&L.F.: Iveland, Laudal og Greipstad Skog- og Landsarbeiderforeninger.

Tilmeldingen av foreninger tilhørende forbund som nylig er tilsluttet L.O. er ennå ikke i formell orden. Dette vil bli ordnet i nær framtid.

I årets løp har vært avholdt 8 styremøter.

Etter anmodning av vedkommende forbund har samorganisasjonen ført følgende forhandlinger om opprettelse av nye og revisjon av oppsagte tariffer: N.B.&K.F.: Samtlige bakerforretninger i Flekkefjord. N.B.A.F.:

Kristiansand Lueindustri. N.B.&K.F.: Jacobsens Eskefabrikk. N.H.F.: Kilefjorden Sagbruk og Høvleri, Messel Dampsag og Høvleri. N.K.I.A.F.: Samtlige slakterfirmaer i Flekkefjord. N.K.F.: Gamlehjemmet, Kristiansand, Flekkefjord kommune, Mandal kommunale kino, Mandal kommune, Farsund kommune, Kristiansands Politikammer. N.S.&L.F.: Byggmester Førdeland, Øvrebø, fellesfløtningen i Otravassdraget, fellesfløtningen i Tovdalsvassdraget. N.T.F.: L/L Setesdal Automobilruter. N.T.I.F.: Ludvig Brynes snekerverksted, Lista, møbelfabrikken på Lista, Thv. Rasmussens sønner, samtlige snekerverksteder i Kristiansand.

Videre har samorganisasjonen på forbundenes vegne ført forhandlinger om ordning av forskjellige lønns- og arbeidsvilkår ved følgende bedrifter: Ivelandsanlegget, N.A.F. Bakerforretningene i Kristiansand, N.B.&K.F. A/S Otto Margarinfabrikk, N.N.N. Høye fabrikker, N.T.A.F. Forenede bilruter A/S, N.T.F.

I tillegg til det som her er nevnt har Samorganisasjonen medvirket til ordning av mindre tvister som er løst ved konferanser og direkte henvendelser til arbeidsgiverne.

Organisasjonsforholdene i distriktet er tilfredstillende. Opplysningsarbeidet: I Kristiansand, Mandal og Flekkefjord er kveldskoler i gang. I samarbeid med Arbeidsmannsforbundet er arrangert 2 kurser for veiarbeidere. I Mandal, Farsund og Flekkefjord har en hatt informasjonskurser for tillitsmenn om faglige og økonomiske spørsmål. Samorganisasjonen har stilt foredragsholdere til disposisjon for arbeiderungdomslagenes kampanje for fagorganisasjonen, samt for studiesirkler, kurser og kveldskoler.

Telemark faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 202 foreninger med et samlet medlemsantall av 14068 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 208 foreninger og det samlede medlemsantall var 17 293.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Skiens Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Porsgrunn Skotøyarbeiderforening, N.S.F. Porsgrunn avd. 97, N.E.K.F. Gråtenmoens Sagbruksarbeiderforening, N.H.F. Kragerø Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Kragerø Næringsmiddelarbeiderforening, N.N.N. Drangedal Lastebileierforening, N.T.F. Ulefoss og Lunde Lastebilforening, N.T.F. Lårdal Ullspinneriarbeiderforening, N.T.F. Tinnfoss Sag- og Høvleriarbeiderforening, N.H.F. Skiens avd. av Arbeidernes Presseforbund. Trygdekassenes Funksjonærforening i Telemark, N.K.F. Langesund. Handel- og Kontorfunksjonærers Forening, N.H.K.F. Helle Sagarbeiderforening, N.H.F. Skiens Maskinistforening, N.M.F. Porsgrunn Maskinistforening, N.M.F. (Porsgrunn og omegn kommunale Forening, N.K.F.) Se anmerkning under utgåtte foreninger.

Disse har et samlet medlemsantall av 406. I året er uttrådt følgende foreninger: Hushjelpenes Forening, Skien. Porsgrunn Treindustriarbeiderforening, N.T.I.F. Vest-Bamble Skog- og Landarbeiderforening, N.S.L.F. Kragerø og Omegns Arbeidsmannsforening, N.A.F. Knottarbeidernes Forening, Kragerø. Miland Skog- og Landarbeiderforening, N.S.L.F. Austbygda Skog- og Landarbeiderforening, N.S.L.F. Hovin Veiarbeiderforening, N.A.F. Akerhaugens Sagbruksarbeiderforening, N.H.F. (Porsgrunn Kommunale Tjenestemannsforening, N.K.F. Porsgrunn Kommunearbeiderforening, N.K.F.) De to sistnevnte foreninger som er anført i parentes er slått sammen til en forening under navn Porsgrunn og Omegn Kommunale Forening.

Det er i 1946 avholdt 12 møter i forretningsutvalget, 2 møter i styret. Samorganisasjonen har videre innkalt til 6 møter i Hydroarb. Samarbeidskomité, 3 møter og et masse møte av papirarbeiderne, 3 møter i Transportarbeidernes Samarbeidskomité, 3 møter i Bygningsarbeidernes Samarbeidskomité, 1 av veiarbeiderne og 1 av fløtningsarbeidernes lokalsammenslutning.

Det er arrangert fellesmøter om produksjonsutvalg på Notodden, Skien, Porsgrunn, Brevik og Ulefoss.

Forhandlinger har vært ført med følgende: Holla Kommune — Holla Kvileheim. Wærsten & Co., Skien. Norsk Fruktaroma og Gimsøy Kloster, Skien. Margarincentralen, Skien. Telemark Travelskap, Skien. Marva Kjeksfabrikk, Porsgrunn. Hellesund Kassefabrikk, pr. Kragerø. Kragerø Mineralvannfabrikk, Kragerø. Sigbjørn Dahls farveri og kjem. renseri, Skien. Kragerø Meieri, Kragerø. Gjerpen Kommune, Foss Pleiehjem. Skiensfj. Komm. Kraftselskap, Porsgrunn. Solum Kommune — Klyve Gamlehjem. Langesund Kommune. Gjerpen Kommune — Gjerpen Arb.m.forening. Statthelle Kommune. Eidanger Kommune — Eidanger Arb.m.forening. Nesøya Sagbruk, Notodden. Tapetsermester Emil Johansen, Skien. Ulefoss Forbruksforening.

Troms faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 73 foreninger med et samlet medlemsantall av 4269 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 93 foreninger og det samlede medlemsantall var 5347.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende:

N.A.F.: Sørreisa Veiarbeiderforening, Kåfjord Veiarbeiderforening, Berg Veiarbeiderforening og Grovfjord Veiarbeiderforening. N.B.F.: Gausvik Bygningsarbeiderforening, Sørreisa Bygningsarbeiderforening, Skjervøy Bygningsarbeiderforening, Sandstrand Bygningsarbeiderforening og Kåfjord Bygningsarbeiderforening. N.J.&M.F.: Gibostad Slipperbeideres Klubb, Verftsarbeidernes Klubb, Finnsnes, og Salangen Jern- og Metallarbeiderforening. N.K.F.: Bardufoss Montør- og Funksjonærforening. N.L.F.: Troms Fylkes Kystlosforening. N.N.N.F.: Kvedfjord Meieriarbeidergruppe. N.T.&T.F.: Tromsø avd. av Norsk Telegraf- og Telefonforbund og Harstad avd. av Norsk Telegraf- og Telefonforbund. N.T.F.: Tromsdalen Landtransportarbeiderforening, Sørkjøs Havn- og Transportarbeiderforening og Harstad og Omegns Lastebilforening. T.L.: Tromsø Tolloppsynsmannsforening.

Tilsammen 21 nye fagforeninger i 1946.

Disse har et samlet medlemsantall av 527. I året er uttrådt følgende forening: N.S.&L.F.: Tromsøya Gartneriarbeiderforening. Foreningen er foreløpig nedlagt på grunn av mangel på interesse.

I årets løp er avholdt 17 styremøter og 1 representantskapsmøte.

Samorganisasjonen har som vanlig vært forbundene og avdelingene behjelpelig ved en rekke forhandlinger og meglinger. Disse forhandlinger og meglinger har omfattet revisjon av gamle og opprettelse av nye overenskomster. Dertil har en hatt en hel del forhandlinger og konferanser vedrørende overenskomstenes forståelse, tvistesporsmål, dyrtidstilleggene m. v. Samorganisasjonens sekretær har dessuten deltatt i en rekke møter, som har behandlet faglige og samfunnsmessige spørsmål.

Året 1946 må betegnes som et usedvanlig rikt arbeidsår på alle områder. Fagbevegelsens vekst i Troms fylke står helt i samsvar med det øvrige lands. Gjenoppbyggingen skrider raskt fram og det ser ut som en etter hvert tilpasser seg mer og mer for normale forhold på de fleste områder.

Trøndelag faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 254 foreninger med et samlet medlemsantall av 19323 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 276 foreninger og det samlede medlemsantall var 25 796.

25 foreninger har ikke sendt inn oppgave over medlemstall.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Fjæremfossens Anleggsarb. forening, N.A.F. Snekkernes Forening, Røra, N.B.F. Trondheim og Omegn Gartneriarb.forening, N.S.L.F. Ler Garveri- og Salmakerforening, N.S.&L.F. Støren og Omegn Lastebileierforening, N.T.F. Hushjelpens Fagforening, H.L. Flå Skog- og Landarb.forening. Nedre Orkdal Vassdragvesens Arbeiderforening, N.A.F. Røros Lastebileierforening, N.T.F. Jern- og Bilarbeidernes Forening, Orkdal, N.J.&M.F. Levanger Lastebileierforening, N.T.F. Innerad Fengselsfunksjon. Forening, N.F.F. Berkåk Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Stjørdal Bakeriarbeiderforening, N.B.&K.F. Stjørdal Trerørfabrikkarb.forening, N.T.F. Ørland Landarb.forening, N.S.L.F. Steinkjer Hotell- og Resturantarb.forening, N.H.&R.F. Kvinnenes Fagforening, N.A.F. Teglværksarb. Forening, Stadsbygd, N.B.F. Forsøkets Arbeiderforening, N.K.I.F. Strinda Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Meldal Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Beistad Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Trondheim Tolloppsynsmenns Forening, T.M.L.F. Stjørdal Bygningsarb.forening, N.B.A.F. Domkirkearb. Forening, N.T.&T.A.F. Hermetikkarb.forening Titran. Avisbudenes Forening, Samorg. Inderøy Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Hertil kommer en del grupper i tilslutning til forskjellige bestående foreninger.

Følgende foreninger er stiftet av distriktsekretæren for Norges Handels og Kontorfunksj. Forbund: Leksvik Handelsfunksj.forening. Malm Handelsfunksj.forening. Malvik Handelsfunksj.forening. Meråker og Kopperå Handelsfunksj.forening. Opdal Handelsfunksj.forening. Selbu Handelsfunksj. forening. Stjørdal Handelsfunksj.forening. Ørland Handelsfunksj.forening. Alen Handelsfunksj.forening.

Disse har et samlet medlemsantall av 731.

Samorganisasjonen har ført 141 forhandlinger og meglinger, 55 tvister. I årets løp er holdt 27 forretningsutvalgsmøter og 1 representantskapsmøte.

Det er behandlet 429 forretningsutvalgssaker og rapporter om nyorganisering, forhandlinger, meglinger og tvister. Arbeidsmengden har siden frigjøringen vært det største i Samorganisasjonens virksomhet, både hva angår opplysningsarbeidet som arbeidet for øvrig.

Vestfold faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 162 foreninger med et samlet medlemsantall av 15839 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 173 foreninger og det samlede medlemsantall var 18 088.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Larvik Postbudforening. Rookwoll Arbeiderforening, N.K.I.F. Sandar Kommunale Forening, N.K.F. Sandefjord Politiforening, Tønsberg Politiforening, Horten Politiforening, Norsk Politiforbund. Vestfold Fengselstjenestemannsforening, Sem Fengsels Betjentlag, Norsk Fengselstjenestemannsforbund. Stokke Sag- og Høvleriarb.forening, Ramnes Sag- og Høvleriarb.forening, Tønsberg Sag- og Høvleriarb.forening, N.H.F. Øst-Norges Sjølofsforening. Vestfold Tolloppsynsmannsforening. Tønsberg og Omegns Rengjøringskvinnens Forening, N.A.F. Holmestrand Kvinnelige Fagforening, N.A.F. Efteløt Skog- og Landarbeiderfor-

ening, N.S.L.F. og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbunds avd. 52, Siljan.

Disse har et samlet medlemsantall av 414. I året er uttrådt følgende foreninger: Ramnes Skog- og Landarb.forening. Medlemmene er gått over i Høvlertiarb.forbundet. Horten avd. av Norsk Kjøttind.arb.forb. Avdelingen oppløst. Vestfold Telefonarb.forening. Medlemmene gått over i andre avd. av forbundet. Andebu Skog- og Landarb.forening. Oppløst. Horten Arbeidsmannsfor. Oppløst. Sandar Gartner- og Landarb.for. Oppløst.

I årets løp er holdt 10 forretningsutvalgsmøter.

Under Samorganisasjonens direkte medvirken er det opprettet 17 overenskomster. Tre krav om etterbetaling av for lite utbetalt dyrtidstillegg og lønn under okkupasjonen har ført til at arbeiderne sammenlagt har fått utbetalt kr. 18 165.00.

Samorganisasjonen har i 1946 satt mange krefter og økonomi inn i å få et mere aktivt organisasjonsliv. Et ledd i dette arbeid har vært en intens agitasjon for å få i gang opplysningsvirksomheten så vel innenfor fagbevegelsen som innen de andre deler av bevegelsen. Innen **Samorganisasjonens** 173 foreninger er det valgt opplysningsutvalg og studieledere i 41 foreninger. Ved årsskiftet var det 21 foreninger som hadde studieringer og annet opplysningsarbeid i gang. I tillegg til disse kommer at en også har fått i gang opplysningsarbeid blant hvalfangerne på feltet.

En stor del av arbeidet på landsbygda har i det forløpne år foregått i samarbeid med Vestfold Bonde- og Småbrukarlag. Fire nye lag er stiftet og flere er planlagt og lagt grunn til.

Ellers deltar Samorganisasjonen med sine representanter i fylkets yrkes-skolenemnd, Hjemmevernet, Arbeidsnemnda i fylket, Nemnda for rasjonering av bygningsmaterialer osv. Samarbeidet med de andre arbeiderorganisasjoner er det beste.

Vi vil også nevne at vi har satt meget inn for å få en så stor avvirkning som mulig i skogen. Mellom driftsledelsen, N.S.L.F.'s distriktssammenlutning i Treschow-området og Samorganisasjonen har det vært et meget godt samarbeid som har ført til et meget godt produksjonsresultat.

Østfold faglige Samorganisasjon.

Ved årets begynnelse var tilsluttet 262 foreninger med et samlet medlemstall av 26300 medlemmer. Ved årets utgang var tilsluttet 271 foreninger og det samlede medlemsantall var 28 857.

Av nye foreninger er tilmeldt følgende: Rakkestad og Degernes Transportarb.forening, Mysen og Omegn Transportarb.forening, Spydeberg Transportarb.forening, Ørje Transportarb.forening, Askim Transportarb.forening, alle tilsluttet N.T.F. Trøgstad Skog- og Landarb.forening, N.S.L.F. Skinn- og Lærarbeidernes Forening, Sarpsborg, tilsluttet Skinn- og Lærarbeiderforbundet. Feltpatarbeidernes Forening, Sarpsborg, tilsluttet Arbeidsmannsforbundet. Rakkestad avd. av N.N.N. tilsluttet dette forbund, Avisbudenes Forening, Sarpsborg, tilsluttet Samorganisasjonen. Trøgstad Bygningsarbeiderforening, tilsluttet Bygningsarbeiderforbundet og Skiptvedt Bygningsarbeiderforening, tilsluttet samme forbund.

Disse har et samlet medlemsantall av 260. I året er uttrådt følgende foreninger: Jeløy og Gashus Skog- og Landarbeiderforening er sammensluttet til Moss- og Omegns Skog-, Land- og Gartneriarbeiderforening. Degernes og Halden Grubearbeiderforeninger er ikke kommet i virksomhet etter kri-

gen. Tune Arbeidsmandsforening er gått inn i Sarpsborg Arbeidsmandsforening som gruppe av denne.

I årets løp har vært avholdt 33 styremøter, 18 representantskapsmøter og 5 fellesstyremøter.

Det er i samarbeid med Skog- og Landarbeiderforbundet holdt en rekke møter ute i distriktet. Det er videre i fellesskap med Norsk Transportarbeiderforbund drevet agitasjon blant landtransportarbeiderne, og dette har resultert i at det er stiftet transportarbeideravdelinger over hele indre Østfold. L.O.'s kvinnenemnder er opprettet i alle faglige utvalgsdistrikter.

Samorganisasjonen har ført forhandlinger sammen med de forskjellige forbund, ført forhandlinger for forbundene og ellers i stor utstrekning vært de enkelte foreninger behjelpelig med tariffarbeidet og bileggelse av konflikter og tvister.

Statistisk særutredning.

Lønnsbevegelsen i 1946.

I løpet av 1946 ble det av Landsorganisasjonen oppsagt ca. 6 500 tariffavtaler. Dette var omtrent samtlige bestående tariff-fer. De omfattet på det tidspunkt de ble oppsagt henimot 340 000 organiserte arbeidere. Pr. 1. april 1947 er det bare et lite antall som ikke er ordnet. Revisjonen av disse avtaler fikk også direkte og indirekte betydning for atskillige uorganiserte lønnstakere. Dessuten fant det i løpet av 1946 sted en revisjon av lønnsvilkårene i en del fag hvor organisasjoner ikke tilsluttet L.O. har lønnsavtale. Dette gjaldt f. eks. banker og forsikringsselskaper og store grupper av offentlige tjenestemenn.

I den etterfølgende oppstilling er det regnet med lønnsforandringer for ca. 650 000 arbeidere og funksjonærer. Dette tall er sikkert en del for lavt, og burde vel ligge nærmere 700 000.

Når det gjelder arbeidertallet i de forskjellige yrkesgrupper, har en, hvor det har vært mulig, bygd på Arbeidsdirektoratets oppgaver over sysselsatte ledighetstrygdede i november 1946. De forskjellige yrker og fag er gruppert så vidt mulig forbundsvis, men stilt opp i noenlunde samme rekkefølge som i Arbeidsdirektoratets statistikk.

Ved den lønnsøkning som er beregnet, har en søkt å finne den *faktiske* øking, ikke bare forandringer i tariffens lønnssetser, men også øking i akkordoverskudd og tillegg av forskjellig art. Da en rekke faktorer spiller inn her, vil denne lønnsøkning alltid være meget vanskelig å beregne, særlig for minstelønnsfag og fag med stor akkordfortjeneste. Til dette kommer at det både i forbundene og ellers bare fins meget usikre oppgaver over antallet av arbeidere i de ulike grupper som lønnsavtalenes detaljbestemmelser gjelder for. En har derfor svært ofte vært nødt til

å bygge på anslag eller skjønn, fortrinnsvis fra de tillitsmenn i forbundene som har deltatt i forhandlingene. Men en tror at disse anslag stort sett gir et riktig bilde av forholdene. Det har heller ikke vært mulig å gå gjennom samtlige lønnsavtaler, men en har tatt de viktigste og retningsgivende. En har i de fleste tilfelle regnet med at de uorganiserte har oppnådd samme lønnsøkning som organiserte, og en har neppe gjort noen vesentlig feil ved å regne på denne måte. Et nøyaktig uttrykk for lønnsøkningen vil først en senere lønnsstatistikk kunne gi.

I den etterfølgende oppstilling er det beregnet lønnsøkning pr. time for de fleste grupper, også for fag hvor tariffene har ukelønn. Dette er gjort for sammenlikningens skyld. For gruppene 29—36, som i alminnelighet har måneds- eller årslønn, er økingen derimot beregnet pr. måned.

Da antall arbeidstimer i året kan variere en del for de ulike fag, vil økingen i timefortjenesten ikke gi et helt riktig uttrykk for lønnsøkningen. Det er økingen i årsfortjenesten som er avgjørende. — Hvis intet annet er sagt, har en regnet med 2 300 arbeidstimer pr. år idet en har trukket fra helligdager + 2 ukers ferie. For gruppene 1 og 2, samt 29—36 har en regnet med lønnsøkning for hele året, også ferien. For gruppene 3—28 hvor det overveiende antall får sin feriegodtgjørelse utregnet prosentvis, er økingen i denne beregnet særskilt (tabell II). De aller fleste arbeidere her får sin feriegodtgjørelse beregnet etter den generelle bestemmelse om 4.5 pst. De viktigste grupper med annen beregning er offentlig anleggsvirksomhet og bygningsfagene.

Den øking i feriegodtgjørelsen som er beregnet her som et grovt gjennomsnitt, er den øking som henger sammen med både forandringen av prosentsatsen og den timelønnsøkning som tariffrevisjonen ga. Den øking som skriver seg fra *dyrtidstilleggene* er ikke tatt med.

Fordeling av arbeidertallet på menn og kvinner har ikke vært mulig for en del grupper. Denne fordeling er imidlertid gjennomført så noenlunde for de fag som i Statistisk Sentralbyrås lønnsstatistikk er gruppert under industri og håndverk. En har derfor laget en tilsvarende oppdeling her (tabell I).

5-ørestillegget fra 1. september 1946 er ikke regnet med i den alminnelige lønnsøkning i denne oppstilling, men er tatt med særskilt. En har anslått at ca. 600 000 lønnstakere fikk tillegget. De største grupper som ikke er med, er skogbruket, utenriksfart og hvalfangst. En har ikke tatt hensyn til at en del får disse dyrtidstillegg beregnet prosentvis.

Beregningen gir disse hovedtall:

Gjennomsnittlig lønnsøking pr. time	16 øre
—«— —«— « år	kr. 356.00
Økt feriegodtgjørelse for arb. med prosentberegning	kr. 69.00

Lønnsøking i alt pr. år for 650 040 lønnstakere	kr. 231 554 000.—
Øking av feriegodtgjørelse for 448 870 —«—	« 31 424 000.—
	kr. 262 978 000.—
5-ørestillegget utgjør årlig for 600 000 arb. ..	« 66 000 000.—
	kr. 328 978 000.—

De mer detaljerte beregninger framgår av de følgende tabeller.

Tabell I. *Timelønnsøking i industri og håndverk.*

	Lønnsøking pr. time	
	Menn	Kvinner
Industri	11 øre	12 øre
Håndverk*	17 „	8 „

Tabell II.

Øking i feriegodtgj. for arbeidere med prosentberegning.

Fag — industri	Antall arb.	Øket feriegodtgj. pr. arbeider	
		Kr.	Kr.
Offentlig anleggsvirksomhet	20 000	20.00	400 000.00
Bygningsfagene	55 430	69.00	3 825 000.00
Øvrige med prosentberegning:			
Menn	327 965	76.00	24 925 000.00
Kvinner ..	45 475	50.00	2 274 000.00
I alt for disse grupper	448 870	69.00	31 424 000.00

* Bygningsfagene, grafiske fag og baker- og konditorer.

Tabell III. Gj.snittlig lønnsøking for de enkelte fag. — Sammendrag.

Fag — industri	Antall arb.	Lønns- øking pr. arbeider	Lønns- øking pr. arbeider	Lønnsøking pr. år for hele faget — industrien
		Pr. time øre	Pr. år kr.	kr.
1. Skogbruk	24 000		¹⁾ 523.00	12 559 000.00
2. Sjøfart, fangst	33 600		¹⁾ 722.00	24 267 000.00
3. Transportvirksomhet	23 500	20	460.00	10 837 000.00
4. Bergverk, gruvedrift	4 690	20	470.00	2 199 000.00
5. Steinindustri	1 390	16	351.00	488 000.00
6. Nærings- og nytelsesmiddelindustri	19 270	9	141.00	2 722 000.00
7. Bakere og konditorer	4 000	9	213.00	853 000.00
8. Kjøttindustri	2 000	7	165.00	330 000.00
9. Tobakkfabrikker	1 700	20	465.00	790 000.00
10. Fiskarbeidere	3 000	20	240.00	720 000.00
11. Kjemisk og elektrokjemisk industri m. v.	26 500	10	220.00	5 810 000.00
12. Treindustri	7 100	18	415.00	2 943 000.00
13. Høvleriindustri	8 400	30	625.00	5 250 000.00
14. Papir- og treforedlingsindustri	14 200	26	600.00	8 536 000.00
15. Bokbinderier og kartonnasje	3 900	9	197.00	770 000.00
16. Boktrykkerier og aviser	4 600	6	123.00	565 000.00
17. Litografisk- og kjemigrafisk industri	875	3	70.00	61 000.00
18. Skinn- og lærindustri	1 865	6	139.00	259 000.00
19. Skotøyindustri	5 300	10	220.00	1 166 000.00
20. Tekstilindustri	13 400	25	580.00	7 787 000.00
21. Bekledningsindustri	14 150	5	112.00	1 587 000.00
22. Jernindustri og skipsbygging	58 000	7	160.00	9 311 000.00
23. Formerbedrifter	3 040	7	160.00	486 000.00
24. Gullsmedbedrifter	870	14	118.00	103 000.00
25. Bygningsindustri	52 000	19	380.00	19 772 000.00
26. Murerfaget	3 430	21	407.00	1 399 000.00
27. Elékrikerfaget	5 260	18	404.00	2 126 000.00
28. Anleggsvirksomhet m. v.	26 700	12	295.00	7 877 000.00
		Pr. mnd. kr.	Pr. år ¹⁾	
29. Forretningsdrift	111 000	35.00	420.00	46 830 000.00

30. Hotell- og restaurantfaget	15 300	37.00	446.00	6 828 000.00
31. Rengjøringsarbeidere	10 300	40.00	480.00	4 944 000.00
32. Jernbaner, sporveger	29 600	15.85	190.00	5 644 000.00
33. Postverket	8 800	35.90	431.00	3 799 000.00
34. Telegrafverket	16 200	13.15	158.00	2 561 000.00
34. Statens administrasjon og forsvaret	41 000	7.90	95.00	3 895 000.00
36. Kommunal adm. og virksomhet	50 600	42.00	504.00	25 480 000.00
	650 040	Pr. time 2) 16 øre	356.00	231 554 000.00

1) Ferien medreknet.

2) Veid gjennomsnitt for samtlige.

Tabell IV. Lønnsøking i de enkelte fag — spesifisert.

Fag — industri	Antall arb.	Lønnsøking pr. arbeider	Lønnsøking pr. arbeider pr. år	Lønnsøking for hele faget — industrien
1. Skogbruk.				
		Pr. dag		
		kr.	kr.	kr.
Hogging		1.16		
Lunning		5.04		
Kjøring		5.64		
Skur		1.73		
Lønnsøking berekna. for 5 mill. m ³ tilv.	24 000		523.00	12 559 000.00
2. Sjøfart — fangst.				
		Pr. mnd.		
Utenriksfart (mannskap, maskinister, styrmenn)	20 500	45.00	540.00	11 070 000.00
Innenriksfart, bergingsselskaper	3 700	55.00	660.00	2 442 000.00
Fraktfart på kysten	4 400	150.00	1 800.00	7 920 000.00
Hvalfangst	4 500		550.00	2 475 000.00
Havfiske (fasthyrede)	500	60.00	720.00	360 000.00
Hele gruppa:	33 600	60.00	722.00	24 267 000.00
3. Transportvirksomhet.				
		Pr. time		
Laste- og lossearbeidere	5 000	0.26	600.00	
Transport — lagerarbeidere	8 000	0.21	475.00	
Lastebilsjåfører i andre forbund	5 000	0.20	450.00	
Rutebilpersonale	4 000	0.11	250.00	
Forskj. vaktmenn, kontrollører o. a.	1 500	0.23	525.00	
Hele gruppa:	23 500	0.20	460.00	10 837 000.00
4. Bergverks- og gruvedrift. (Arbeidsm.f.)				
		Pr. time		
Bergverk	3 900	0.14	323.00	
Kvartsbrudd	220	0.24	545.00	
Kullgruver, Svalbard	570	0.55	1 248.00	
Hele gruppa:	4 690	0.20	470.00	2 199 000.00

5. Steinindustri.		Pr. time		
Gate- kantsteinbrudd (2 200 t. pr. år)	300	0.39	853.00	
Stor- og finsteinsbrudd —«—	800	0.07	151.00	
Klebersteinsbrudd —«—	140	0.28	627.00	
Skiferbrudd —«—	150	0.07	151.00	
Hele gruppa:	1 390	0.16	351.00	488 000.00
6. Nærings- og nytelsesmiddelindustri.		Pr. time		
Bryggerier:				
Menn	1 950	0.08	183.00	
Kvinner	350	0.08	176.00	354 000.00
	2 300			
Gjærfabrikker				
Hermetikkindustri (forskj. sesong):	250	0.003	8.00	2 000.00
Menn	2 000	0.16	-	
Kvinner	4 100	0.09	-	
Unge arbeidere	200	0.36	-	814 000.00
	6 300			
Kjeks- og flatbrødfabrikker:				
Menn	95	0.09	195.00	
Kvinner	205	0.02	56.00	30 000.00
	300			
Konserverfabrikker (forskjellige sesong)				
Menn	400	0.25	-	
Kvinner	1 100	0.13	-	264 000.00
	1 500			
Margarinfabrikker				
Menn	1 000	0	-	
Kvinner	220	0	-	
	1 220			
Meierier				
Menn	1 800	0.06	132.00	
Kvinner	1 200	0.06	144.00	410 000.00
	3 000			

Tabell IV. Lønnsøking i de enkelte fag — spesifisert. (Forts.)

Fag — industri	Antall arb.	Lønns- øking pr. arbeider pr time	Lønns- øking pr. arbeider pr år	Lønnsøking for hele faget - - indu- strien	
		kr.	kr.	kr.	
Melkefabrikker (2 100 t. pr. år)	100	0.13	270.00	27 000.00	
Møller (2 200 t. pr. år)	1 600	0.09	207.00	331 000.00	
Potetmel- og spritfabrikker (forskjellig sesong), (ca 400 arb. org. i Skog- og Land)	750	0.35	-	381 000.00	
Sjokoladefabrikker	Menn Kvinner .. Unge arb.	500 800 50	0 0.04 0.15	- 100.00 350.00	98 000.00
	1 350				
Vinmonopolets anlegg	Menn Kvinner ..	570 30	0 0.16	- 366.00	11 000.00
	600				
Hele gruppa:	19 270	0.09	141.00	2 722 000.00	
7. Bakere og konditorer.					
Samtlige arbeidere	Menn Kvinner ..	3 800 200	0.09 0.13	209.00 296.00	
Hele gruppa:	4 000	0.09	213.00	853 000.00	
8. Kjøttindustri.					
Samtlige arbeidere		2 000	0.07	165.00	330 000.00
9. Tobakkfabrikker.					
Samtlige arbeidere	Menn Kvinner ..	400 1 300	0.15 0.22	350.00 500.00	
Hele gruppa:	1 700	0.20	465.00	790 000.00	

10. Fiskarbeidere.

Arb. i Nord-Norge (ca. 6 mndr. sesong)	1 500	0.05	60.00	
— Sør-Norge (ca. 6 " " ")	1 500	0.35	420.00	
Hele gruppa:	3 000	0.20	240.00	720 000.00

11. Kjemisk og elektrokjemisk industri m. v.

Elektrokjemisk industri	5 000	0.15	338.00	1 690 000.00
Norsk Hydro (prod.akk. ikke medreknet)	3 000	0.06	138.00	414 000.00
Gummifabrikker	1 500	-	-	-
Menn ..	1 400	0.07	150.00	210 000.00
Kvinner ..	1 400			
	2 900			
Lilleborg og De-No-Fa	1 000	0.03	69.00	35 000.00
Fystikkfabrikker	150	0.18	419.00	
Menn ..	150	0.08	193.00	92 000.00
Kvinner ..	150			
	300			
Sprengstoffindustri	400	0.08	184.00	
Menn	100	0.09	207.00	94 000.00
Kvinner ..	100			
	500			
Sementfabrikker:	1 000	0.13	299.00	299 000.00
Vask, rensing	800	0.14	317.00	
Menn	1 000	0.08	192.00	446 000.00
Kvinner ..	1 000			
	1 800			
Industri eller under Kjemisk Forbund (anslag, ikke ferdig)	11 000	0.10	230.00	2 530 000.00
Hele gruppa:	26 500	0.10	220.00	5 810 000.00

12. Treindustri

Gull-løstefabrikker	150	-	-	
Møbelfabrikker	4 700	0.16	378.00	
Fagarb. ..	800	0.34	782.00	2 402 000.00
Hjelppearb.	800			
	5 500			

Tabell IV. Lønnsøking i de enkelte fag — spesifisert. (Forts.)

Fag — industri	Antall arb.	Lønns-øking pr. arbeider pr. time	Lønns-øking pr. arbeider pr. år	Lønnsøking for hele faget — industrien
		kr.	kr.	kr.
Skifabrikker	400	-	-	
Tapetserere	400	0.05	115.00	46 000.00
Tønnefabrikker	350	0.40	920.00	322 000.00
Diverse småbedrifter	300	0.25	575.00	173 000.00
Hele gruppa:	7 100	0.18	415.00	2 943 000.00
13. Høvleriindustri.				
Høvlerier, sagbruk, kassefabrikker o. a. (2 100 t. pr. år) ..	8 400	0.30	625.00	5 250 000.00
14. Papir- og treforedlingsindustri.				
Papir, tremasse, sellulosebedrifter (2 200 t.).. Menn	13 000	0.28	616.00	
Kvinner ..	1 200	0.20	440.00	
Hele gruppa:	14 200	0.26	600.00	8 536 000.00
15. Bokbinderier og kartonnasje.				
Arbeidere i alt				
Menn	1 300	0.10	225.00	
Kvinner ..	2 600	0.08	184.00	
Hele gruppa:	3 900	0.09	197.00	770 000.00
16. Boktrykkerier og aviser.				
Arbeidere i alt (fagarb. 2 100 t. pr. år)				
Menn	3 500	0.14	94.00	
Kvinner ..	900	0.06	135.00	
Læregutter	200	0.22	500.00	
Hele gruppa:	4 600	0.06	123.00	565 000.00

17. Litografisk- og kjemigrafisk industri.					
Litografiske bedrifter	Fagarb. ..	330	-	-	
	Hjelpearb.	60	0.11	250.00	
	Kvinner ..	185	0.11	250.00	
		575			
Kjemigrafiske bedrifter		300	-	-	
	Hele gruppa:	875	0.03	70.00	61 000.00
18. Skinn- og lærindustri.					
Garverier	Menn	800	0.07	157.00	146 000.00
	Kvinner ..	35	0.05	110.00	
	Læregutter	50	0.15	330.00	
		885			
Lærvarrefabrikker	Menn	350	0.03	66.00	23 000.00
	Kvinner ..	350	-	-	
		700			
Hanskefabrikker	Menn	120	0.15	350.00	90 000.00
	Kvinner ..	160	0.13	300.00	
		280			
	Hele gruppa:	1 865	0.06	139.00	259 000.00
19. Skotøyindustri.					
Skotøyfabrikker i ålt (2 200 t. pr. år)	Menn	3 000	0.10	220.00	1 166 000.00
	Kvinner ..	2 300	0.10	220.00	
	Hele gruppa:	5 300	0.10	220.00	1 166 000.00
20. Tekstilindustri.					
Tekstilfabrikker i ålt	Menn	5 100	0.24	544.00	7 787 000.00
	Kvinner ..	8 300	0.26	604.00	
	Hele gruppa:	13 400	0.25	580.00	7 787 000.00

Tabell IV. Lønnsøking i de enkelte fag — spesifisert. (Forts.)

Fag — industri	Antall arb.	Lønns- øking pr. arbeider	Lønns- øking pr. arbeider pr. år	Lønnsøking for hele faget — indu- strien
21. <i>Bekledningsindustrien.</i>		Pr. time kr.	kr.	kr.
Konfeksjonsfabrikker (2 100 t. pr. år)	Menn 1 700	0.03	47.00	976 000.00
	Kvinner .. 8 000	0.05	108.00	
	9 700			
Pelsvarebedrifter	Menn 350	-	-	50 000.00
	Kvinner .. 200	0.11	250.00	
	550			
Skredderforretninger	Menn 1 400	0.02	46.00	87 000.00
	Kvinner .. 1 000	0.01	23.00	
	2 400			
Trikotasjebedrifter (Tekstil og Bekl.forb.) ..	Menn 200	0.13	290.00	474 000.00
	Kvinner .. 1 300	0.14	320.00	
	Hele gruppa: 14 150	0.05	112.00	
22. <i>Jernindustri og skipsbygging.</i>				
Jernindustrien i alt (+ jernbanens verksteder)				
(2 200 t.)	Menn 50 600	0.07	148.00	9 311 000.00
	Kvinner .. 2 800	0.15	330.00	
	Læregutter 4 600	0.09	198.00	
	Hele gruppa: 58 000	0.07	160.00	
23. <i>Formerbedrifter.</i>				
Formerbedrifter i alt	3 040	0.07	160.00	486 000.00
24. <i>Gullsmedbedrifter.</i>				
Gullsmedfaget i alt	Menn 600	-	-	103 000.00
	Kvinner .. 140	0.08	182.00	
	Læregutter 130	0.26	590.00	
	Hele gruppa: 870	0.14	118.00	

25. Bygningsindustri.				
De egentlige bygningsfag (2 000 t. pr. år)	43 000	0.18	354.00	
Trevarefabrikker (2 000 t. pr. år)	3 000	0.24	470.00	
Teglverk (1 000 t. pr. år)	1 500	0.60	600.00	
Andre bedrifter, plate-, isolasjon-, sement- bedrifter, sandtak, kalkverk o. a. (2 000 t. pr. år)	4 000	0.25	500.00	
Læregutter	1 000	0.12	240.00	
Hele gruppa:	52 000	0.19	380.00	19 772 000.00
26. Murerfaget.				
Murenfaget i alt (1 900 t. pr. år),				
Murere....	1 700	0.23	433.00	
Murarb ..	1 700	0.20	390.00	
Læregutter	30	-	-	
Hele gruppa:	3 430	0.21	407.00	1 399 000.00
27. Elektrikerfaget.				
Montører				
Fagarbeidere	2 000	0.20	450.00	
Hjelparbeidere og gutter	500	0.08	188.00	
	2 500			
E.verk og kraftstasjoner (org. i El.forb.)	2 100	0.19	446.00	
Heisebedrifter	100	0.22	420.00	
Militære verksteder	160	0.14	322.00	
Radiomontører	400	0.10	230.00	
Hele gruppa:	5 260	0.18	404.00	2 126 000.00
28. Anleggsvirksomhet m. v. (Arbeidsmannsforb.)				
Offentlige veianlegg (1 900 t. pr. år)	15 000	0.14	265.00	
Statens jernbaner og kraftanlegg	4 700	0.20	460.00	
Statens havneanlegg (900 t. pr. år)	1 000	0.10	90.00	
Hærens anlegg og magasiner	1 000	0.22	500.00	
Div. andre off. arbeider	2 000	0.10	230.00	
Private anlegg	3 000	0.10	230.00	
Hele gruppa:	26 700	0.12	295.00	7 877 000.00

Tabell IV. Lønnsøking i de enkelte fag — spesifisert. (Forts.)

Fag — industri	Antall arb.	Lønns- øking pr. arbeider pr. mnd.	Lønns- øking pr. arbeider pr. år	Lønnsøking for hele faget — indu- strien.
29. <i>Forretningsdrift.</i>		kr.	kr.	kr.
Handel, kontor, bank, forsikr. m. v.	111 000	35.00	420.00	46 830 000.00
30. <i>Hotell- og restaurantfaget.</i>				
Arbeidere i alt (ikke ferdig)				
Menn	3 800	35.00	420.00	
Kvinner ..	11 500	38.00	455.00	
Hele gruppa:	15 300	37.00	446.00	6 828 000.00
31. <i>Rengjøringsarbeidere.</i>				
Arbeidere i alt (forskj. forbund)	10 300	40.00	480.00	4 944 000.00
32. <i>Jernbaner — sporveier.</i>				
Norges Statsbaner				
Fast personale	11 700	5.00	63.00	
(Jernbaneforbundet og	8 800	8.00	100.00	
Ekstra personale ..	3 000	1.00	12.00	
Lokomotivforbundet)	2 000	122.00	1 463.00	
Verkstedarb.	2 000	122.00	1 463.00	
Bilruter, priv. baner	350	8.00	100.00	4 616 000.00
	25 850			
Sporveier og forstadsbaner	3 750	23.00	274.00	1 028 000.00
(Norsk Kommuneforbund)				
Hele gruppa:	29 600	15.85	190.00	5 644 000.00
33. <i>Postverket.</i>				
Funksjonærer og bud	3 400	7.90	95.00	
Landpostbud og	2 400	26.60	319.00	
Poståpnere	3 000	75.00	900.00	
Hele gruppa:	8 800	35.90	431.00	3 799 000.00

34. Telegrafverket.				
Telegraf- og telefonarbeidere	3 500	32.25	387.00	
Funksjonærer	12 700	7.90	95.00	
Hele gruppa:	16 200	13.15	158.00	2 561 000.00
35. Statens administrasjon.				
Tjenestemenn under samtl. dep. (+ folkeskolelærere) ..	41 000	7.90	95.00	3 895 000.00
36. Kommunene.				
Komm. administrasjon (ikke ferdig)	14 000	33.35	400.00	
« skoler (lønnstill. bare i en del kommuner)	13 200	25.00	300.00	
« sykehus, helsevesen	11 800	100.00	1 200.00	
« elektrisitets- og gassverk				
÷ 1 500 org. i Elektrikkerforbundet)	5 200	25.00	300.00	
« institusjoner, forskjellige	6 400	33.25	400.00	
Hele gruppa:	50 600	42.00	504.00	25 480 000.00
<i>Arbeidere i samtlige fag:</i>	650 040	Pr. time 0.16	356.00	231 554 000.00

STATISTISK OVERSIKT

I dette avsnitt har en også i år måttet sløyfe en rekke av de tabeller som tidligere har vært med her. Dette skyldes vesentlig det store arbeidspress på grunn av alle tariffrevisjonene i 1946, slik at forbundene i stor utstrekning ikke har kunnet sende inn de nødvendige rapporter.

Tabell I. Oversikt over tariffoppgjøret i 1946.

Tabellen viser en foreløpig oppgave over reviderte, nyopprettede, ikke ferdigreviderte, prolongerte og ikke oppsagte tariff-er i 1946. Tallene er for en del forbund meget anslagsvise.

Tabell II. Avdelings- og medlemsbevegelsen.

Tabellen som bygger på forbundenes årsrapporter viser antall avdelinger og medlemmer i de forskjellige forbund pr. 31. desember 1945 og 31. desember 1946.

Ved utgangen av 1945 sto 37 forbund med et antall av 339 920 medlemmer fordelt på 3 704 avdelinger tilsluttet Landsorganisasjonen.

Pr. 31. desember 1946 sto 39 forbund med et antall av 407 864 medlemmer fordelt på 3 998 avdelinger tilsluttet Landsorganisasjonen.

Norsk Kystloslag er uttrådt av Landsorganisasjonen pr. 1. januar 1946. Som nye forbund er Norsk Fengselstjenestemannsforbund tilmeldt Landsorganisasjonen fra 1. januar 1946, Norsk Losforbund fra 1. mars 1946 og Norsk Politiforbund fra 1. oktober 1946.

Medlemstallets forandring sammenlignet med forrige år utgjør en øking på 67 944 medlemmer eller 20 pst.

Antall kvinnelige medlemmer ved utgangen av 1946 er 63 142 eller 15.5 pst.

Tabell III. Medlemsbevegelsen

viser sterk nedgang i medlemstallet fra 1939 og til krigens avslutning. Deretter stiger tallet raskt og økingen i tidsrommet 7. mai 1945 til 31. desember 1946 utgjør 140 527 medlemmer eller 52.6 pst.

Sett i forhold til medlemstallet 1939 er det en reell øking på 51 068 medlemmer eller 14.3 pst.

Tabell IV

viser et sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1923 til 31. desember 1946.

Tabell V

viser en oversikt over forbundenes fæglblader, antall nummer og opplag i 1946.

Tillitsmenn og funksjonærer.

I året 1946 hadde Landsorganisasjonen og de 40 tilsluttede forbund 144 lønte tillitsmenn og 270 funksjonærer.

I året 1945 hadde Landsorganisasjonen og de 37 tilsluttede forbund 150 lønte tillitsmenn og 278 funksjonærer.

Tabell I. Oversikt over tariff-

Løpnr.	Forbund	Antall tariff-er					Antall	
		Revi- derte	Nyopp- rettede	Ikke ferdig- rev.	Prol	Ikke opps.	i revi- derte	i ny- opp- rettede
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	-	-	-	-	210	-
2	Norsk Arbeidsmannsforbund	128	34	122	2	23	28 900	875
3	Norsk Baker- og Konditorforbund	59	30	6	-	1	3 722	142
4	Norsk Bekledningsarbeiderforbund	ca.200	ca.85	-	-	-	ca.7 575	ca. 2 025
5	Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearb.f. ¹⁾	49	-	-	-	-	4 182	-
6	Norsk Bygningsarbeiderforbund	161	58	21	-	-	34 100	2 850
7	Norsk Centralforening for Boktrykkere	2	-	-	-	-	4 460	-
8	Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	84	45	63	1	-	3 011	352
9	Norsk Fengselstjenestemannsforbund ⁹⁾ ..	-	-	-	-	-	-	-
10	Norsk Formerforbund	10	7	-	5	-	2 899	62
11	Norsk Gullsmedarbeiderforbund	1	-	-	-	-	1 012	-
12	Norges Handels- og Kontorfunksj. Forb.	305	214	604	-	-	13 809	1 369
13	Norsk Hotell- og Restaurantarb.forbund	35	30	232	-	15	430	505
14	Norsk Høvleriarbeiderforbund	146	44	-	-	-	6 473	624
15	Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund ⁹⁾	-	-	-	-	-	-	-
16	Norsk Jernbaneforbund	6	1	4	-	-	20 121	65
17	Norsk Kjemisk Industriarb.forbund ..	144	34	19	4	-	21 446	769
18	Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund ..	64	7	16	-	-	1 624	30
19	Norsk Kommuneforbund	157	74	395	-	18	25 702	ca. 2 000
20	Norsk Litografisk og Kjemigr. Forb. ..	2	-	5	-	-	755	-
21	Norsk Lokomotivmannsforbund	1	-	1	-	-	168	-
22	Norsk Losforbund	-	-	1	-	-	-	-
23	Norsk Murerforbund	29	5	7	-	1	3 100	150
24	Norsk Musikerforbund	1	1	-	2	13	4	24
25	Norsk Nærings- og Nydelsesm.arb.forb.	185	26	45	-	2	12 244	518
26	Norsk Papirindustriarbeiderforbund	21	2	-	-	-	13 403	243
27	Norsk Politiforbund	-	-	-	-	-	-	-
28	Norsk Postforbund	2	-	-	-	3	ca.3 600	-
29	Norsk Sjømannsforbund	112	12	6	40	-	11 000	500
30	Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund ..	37	4	2	-	-	1 772	50
31	Norsk Skog- og Landarbeiderforbund ..	462	96	-	-	-	ca. 88 000	2 000
32	Norsk Skotøyarbeiderforbund	46	-	-	-	-	4 308	-
33	Norsk Stenindustriarbeiderforbund	7	-	-	5	1	1 448	-
34	Norsk Tekstilarbeiderforbund	⁸⁾ 21	14	3	-	⁸⁾	7 614	410
35	Norsk Telegraf- og Telefonforbund	37	-	4	-	-	3 526	-
36	Norsk Tobakkarbeiderforbund	3	1	-	-	-	1 543	25
37	Norsk Transportarbeiderforbund	125	113	c.1180	-	32	¹⁰⁾ ca. 3 600	-
38	Norsk Treindustriarbeiderforbund ⁹⁾	-	-	-	-	-	-	-
39	Tolloppsynsmennenes Landsforbund ...	-	-	1	-	-	-	-
Tilsammen		2 644	937	2 687	59	109	278 961	17 388

¹⁾ Tidligere oppga forbundet bare 1 overenskomst, nemlig landsoverenskomsten, men som står utenfor N.A.F. ²⁾ Hertil kommer ca. 200 arbeidere i funksjonærer, hvorav 79 organiserte. Tallene er for øvrig bygget på det foreløpig dem kommer inn under landstariffen med H.A.F. ³⁾ Ca. 20 000 arbeidere omfattes L.K.A.B., Narvik. Nå er også tatt med ekstrapersonale ved jernbanen som kommer landpostbud og ca. 2 100 postekspektører, postbetjenter og postbud som kommer arbeidene kan gå igjen opptil 4 ganger etter arbeidets art og etter årstiden. tatt oppgaver fra forbundet. ⁴⁾ Forbundet har bare oppgitt et samlet tall for

oppgjøret i 1946. Foreløpige tall.

arbeidere			Antall organiserte					I alt			Løpenr.
i ikke ferdigrev.	i prol.	i ikke opps.	i reviderte	i nyopprettede	i ikke ferdigrev.	i prol.	i ikke opps	Tarif.	Arbeidere	Organiserte.	
-	-	-	210	-	-	-	-	2	210	210	1
2 685	330	310	23 550	800	2 030	310	250	309	33 100	26 940	2
182	-	8	3 596	129	175	-	-	96	4 054	3 908	3
-	-	-	ca. 7 500	ca. 2 000	-	-	-	ca. 285	ca. 9 600	ca. 9 500	4
-	-	-	4 182	-	-	-	-	¹⁾ 49	4 182	4 182	5
400	-	-	33 900	2 050	400	-	-	240	37 350	ca.36350	6
-	-	-	4 460	-	-	-	-	2	4 460	4 460	7
1 754	2	-	2 813	333	1 603	2	-	193	5 119 ²⁾	4 751	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9
-	29	-	2 893	57	-	24	-	22	2 990	2 974	10
-	-	-	820	-	-	-	-	1	1 012	820	11
7 329	-	-	13 393	1 081	5 158	-	-	³⁾ 1 123	22 507	19 632	12
6 431	-	139	280	290	3 555	-	85	312	7 505	4 210	13
-	-	-	6 009	609	-	-	-	190	7 097	6 618	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15
129	-	-	19 385	65	129	-	-	11 ⁴⁾	20 315	19 579	16
3 404	15	-	20 598	745	3 397	11	-	201	25 634	24 751	17
157	-	-	1 624	30	157	-	-	87	1 811	1 811	18
15 961	-	ca. 500	21 094	1 324	10 666	-	ca. 500	644	44 163	33 584	19
145	-	-	755	-	145	-	-	7	900	900	20
1 892	-	-	168	-	1 892	-	-	⁵⁾ 2	2 060	2 060	21
ca. 170	-	-	-	-	145	-	-	1	ca. 170	145	22
100	-	40	3 007	145	97	-	39	42	3 390	3 288	23
-	20	148	4	24	-	20	145	17	196	193	24
4 239	-	9	8 841	358	3 300	-	9	258	17 010	12 508	25
-	-	-	13 001	235	-	-	-	23	13 646	13 236	26
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27
-	-	ca 2280	ca. 1 300	-	-	-	ca 1675	5 ⁶⁾	ca. 5 880	ca. 2 975	28
12 500	2 000	-	8 000	500	10 000	1 500	-	170	ca.26000	ca.20000	29
33	-	-	1 772	50	33	-	-	43	1 855	1 855	30
-	-	-	ca 26 000	1 500	-	-	-	558 ⁷⁾	ca. 85000	ca.27500	31
-	-	-	4 307	-	-	-	-	46	4 308	4 307	32
-	150	22	1 378	-	-	120	22	13	1 620	1 520	33
139	-	⁸⁾	6 323	356	118	-	-	38	8 163	6 797	34
40	-	-	2 541	-	40	-	-	41	3 566	2 581	35
-	-	-	1 493	25	-	-	-	4	1 568	1 518	36
ca. 16 000	-	ca 1000	¹⁰⁾ ca. 3 400	-	ca. 15 200	-	ca. 950	ca. 1 400	ca 20600	ca.19550	37
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
ca. 800	-	-	-	-	ca. 800	-	-	1	ca. 800	ca. 800	39
74 490	2 546	4 406	246 897	14 406	59 040	1 987	3 683	6 436	377 791	326 013	

med N.A.F. Nå har de også oppgitt 48 overenskomster som følger landsoverensindustrialforbundenes tariffområde. ³⁾ Hertil kommer 19 avtaler omfattende 120 innkomne bl. 5. Tallet over ikke ferdigreviderte, er litt for høyt, da en del av av Statens lønnsregulativ. ⁵⁾ Tidligere er bare 1 overenskomst tatt med, nemlig inn under Statens lønnsregulativ og omfatter 1 892 arbeidere. ⁶⁾ Herav ca. 2 100 inn under Statens lønnsregulativ. ⁷⁾ Arbeidertallet er noe for høyt p. g. a. at ⁸⁾ I tillegg kommer samtlige nyopprettede som også er reviderte. ⁹⁾ Ikke motreviderte og nyopprettede. I summen er tallet delt likt på de to rubrikker.

Tabell II. Avdelings- og

Løpnr.	Forbund	Antall avdelinger ¹⁾			
		pr. 31/12 1945	tilsluttet i årets løp	utgått eller nedlagt i årets løp	pr. 31/12 1946
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	22	-	-	22
2	Arbeidsmannsforbundet	463	25	-	488
3	Baker- og Konditorforbundet	64	3	-	67
4	Bekledningsarbeiderforbundet	51	20	3	68
5	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	22	7	-	29
6	Bygningsarbeiderforbundet	203	32	8	227
7	Centralforeningen for Boktrykkere	53	-	-	53
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	90	13	1	102
9	Fengselstjenestemannsforbundet ²⁾	-	19	-	19
10	Formerforbundet	40	2	-	42
11	Gullsmedarbeiderforbundet	7	2	-	9
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund ..	165	18	-	183
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	43	7	3	47
14	Høvleriarbeiderforbundet	140	30	4	166
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	154	22	-	176
16	Jernbaneforbundet	76	-	-	76
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	151	11	3	159
18	Kjøttindustriarbeiderforbundet	35	7	-	42
19	Kommuneforbundet	298	40	⁴⁾ 11	327
20	Kystloslaget ⁵⁾	-	-	-	-
21	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund ..	7	-	-	7
22	Lokomotivmannsforbundet	9	-	-	9
23	Losforbundet ⁶⁾	-	4	-	4
24	Murerforbundet	64	3	1	66
25	Musikerforbundet	10	-	-	10
26	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. ..	119	13	-	132
27	Papirindustriarbeiderforbundet	112	1	11	102
28	Politiforbundet ⁷⁾	-	36	1	35
29	Postforbundet	46	2	-	48
30	Sjømannsforbundet	50	1	2	49
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	33	4	-	37
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	686	42	76	652
33	Skotøyarbeiderforbundet	23	4	-	27
34	Stenindustriarbeiderforbundet	44	1	1	44
35	Tekstilarbeiderforbundet	70	6	4	72
36	Telegraf- og Telefonforbundet	50	7	2	55
37	Transportarbeiderforbundet	172	35	11	196
38	Treindustriarbeiderforbundet	106	20	1	125
39	Tobakkarbeiderforbundet	8	-	2	6
40	Tolloppsynsmennenes Landsforbund	18	2	-	20
		3 704	439	145	3 998

¹⁾ I avdelingstallet er også medregnet grupper og klubber o. l. ²⁾ Fengsels oppgave over halvtbetalende. ⁴⁾ Herav er 7 sammensluttet med andre foreninger. L.O. 1. mars 1946. ⁷⁾ Politiforbundet ble tilsluttet L.O. 1. oktober 1946. ⁸⁾ Heri mannlige medlemmer. ¹⁰⁾ For enkelte forbund er tallene blitt korrigert i år, derfor for 1945.

medlemsbevegelsen.

Antall medlemmer							Medl.tallets forandr.		Løpnr.
pr. 31/12 1945		inntrådt i årets løp	uttrådt i årets løp	pr. 31/12 1946			absolutt + eller -	prosentvis + eller -	
I alt	Herav halvtbet.			I alt	Herav halvtbet.	Kvinner			
175	8	44	8	211	15	14	+ 36	+ 20.6	1
22 541	10 146	7 114	-	29 655	1 950	1 950	+ 7 114	+ 31.6	2
3 522	328	380	-	3 902	396	233	+ 380	+ 10.8	3
6 997	3 819	3 503	1 040	9 460	5 146	7 869	+ 2 463	+ 35.2	4
3 617	2 431	416	-	4 033	2 746	2 700	+ 416	+ 11.5	5
31 174	2 383	16 874	7 479	40 569	1 687	145	+ 9 395	+ 30.1	6
4 257	898	630	427	4 460	943	858	+ 203	+ 4.8	7
4 200	612	1 327	626	4 901	434	186	+ 701	+ 16.7	8
-	-	1 122	-	1 122	-	ca. 30	+ 1 157	-	9
2 954	112	539	231	3 262	132	-	+ 308	+ 10.4	10
797	79	272	110	959	175	119	+ 162	+ 20.3	11
21 304	4 261	7 850	5 385	23 769 ³⁾	-	11 574	+ 2 465	+ 11.6	12
108	2 042	-	-	3 898	2 398	2 742	+ 790	+ 25.4	13
7 002	1 267	2 167	1 144	8 025	284	101	+ 1 023	+ 14.6	14
39 713	9 697	14 938	10 144	44 507	10 694	1 874	+ 4 794	+ 12.1	15
14 765	350	5 797	842	19 720	ca. 500	500	+ 4 955	+ 33.6	16
21 906	3 660	8 110	4 389	25 627	4 655	4 193	+ 3 721	+ 17.0	17
1 698	133	374	121	1 951	232	171	+ 253	+ 14.9	18
30 639	8 747	12 032	4 251	38 420	9 489	10 598	+ 7 781	+ 25.4	19
43	-	-	43	-	-	-	+ 43	-	20
826	271	156	72	910	315	198	+ 84	+ 10.2	21
1 987	-	113	41	2 059	-	-	+ 72	+ 3.6	22
-	-	484	14	470	-	-	+ 470	-	23
3 466	-	500	81	3 885	-	-	+ 419	+ 12.1	24
888	170	-	-	1 011	159	80	+ 123	+ 13.9	25
10 762	2 876	-	-	13 888	3 834	5 803	+ 3 126	+ 29.0	26
15 246	1 760	2 539	2 421	15 364	1 909	1 139	+ 118	+ 0.8	27
-	-	1 746	184	1 562	- ⁴⁾	-	+ 1 562	-	28
2 181	589	-	-	2 798	893	ca. 70	+ 617	+ 28.3	29
ca. 18 000	ca. 500	-	- ⁵⁾	23 019	364 ⁶⁾	-	+ 5 019	+ 27.9	30
1 726	517	693	400	2 019	691	619	+ 293	+ 17.0	31
24 340	24 340	7 802	9 137	23 005	23 005 ⁶⁾	-	+ 1 335	+ 5.5	32
3 655	1 515	-	-	4 195	1 840	1 585	+ 540	+ 14.8	33
1 496	79	330	305	1 521	31	-	+ 25	+ 1.7	34
6 713	4 206	3 088	1 639	8 162	5 180	5 070	+ 1 449	+ 21.6	35
3 491	680	2 004	-	5 495	1 298	1 052	+ 2 004	+ 57.4	36
17 284	2 077	-	-	21 173	2 396	325	+ 3 889	+ 22.5	37
5 393	858	1 874	899	6 368	1 043	206	+ 975	+ 18.1	38
1 282	518	1 041	633	1 690	856	1 138	+ 408	+ 31.8	39
772	-	57	10	819	-	-	+ 47	+ 6.1	40
¹⁾ 339 920	91 929	105 916	52 076	407 864	85 690	63 142	+ 67 944	+ 20.0	

tjenestemannsforbundet ble tilsluttet L.O. 1. januar 1946. ³⁾ Forbundet har ikke

⁵⁾ Kystloslaget uttrådt av L.O. pr. 1. januar 1946. ⁶⁾ Losforbundet ble tilsluttet medregnet 6 956 ledige medlemmer. ⁷⁾ Forbundet spesifiserer ikke kvinnelige og er samlet medlemstall pr. 31. desember 1945 noe større her enn i beretningen

Tabell III. Medlemsbevegelsen.

Løpnr.	Forbund	Medlemstall			
		pr. 31/12 1939	pr. 7/8 1945	pr. 31/12 1945	pr. 31/12 1946
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	176	-	175	211
2	Arbeidsmannsforbundet	26 860	17 404	22 541	29 655
3	Baker- og Konditorforbundet	2 797	2 683	3 522	3 902
4	Bekleddningsarbeiderforbundet	8 682	5 076	6 997	9 460
5	Bokbinder- og Kartonnasjearb.forb. ..	2 748	2 372	3 617	4 033
6	Bygningsarbeiderforbundet	32 205	25 914	31 174	40 569
7	Centralforeningen for Boktrykkere ...	4 173	3 795	4 257	4 460
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	3 646	3 302	4 200	4 901
9	Fengselstjenestemannsforbundet	-	-	-	1 157
10	Formerforbundet	2 934	2 817	2 954	3 262
11	Gullsmedarbeiderforbundet	701	669	797	959
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund ..	19 536	17 919	21 304	23 769
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	6 916	1 878	3 108	3 898
14	Høvleriarbeiderforbundet	6 229	4 228	7 002	8 025
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	32 605	30 572	39 713	44 507
16	Jernbaneforbundet	13 857	10 706	14 765	19 720
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	20 915	14 157	21 906	25 627
18	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1 969	ca. 1 600	1 698	1 951
19	Kommuneforbundet	28 026	24 664	30 639	38 420
20	Kystloslaget	-	42	43	-
21	Litografisk og Kjemigrafisk Forbund ..	974	831	826	910
22	Lokomotivmannsforbundet	1 701	1 784	1 987	2 059
23	Losforbundet	-	-	-	470
24	Murerforbundet	3 905	2 446	3 466	3 885
25	Musikerforbundet	906	867	888	1 011
26	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. ..	13 846	ca. 8 000	10 762	13 888
27	Papirindustriarbeiderforbundet	15 000	13 933	15 246	15 364
28	Politiforbundet	-	-	-	1 562
29	Postforbundet	2 363	1 920	2 181	2 798
30	Sjømannsforbundet	27 834	1) 611	ca. 18 000	3) 28 019
31	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1 673	1 617	1 726	2 019
32	Skog- og Landarbeiderforbundet	25 814	22 037	24 340	23 005
33	Skotøyarbeiderforbundet	4 298	3 868	3 655	4 195
34	Stenindustriarbeiderforbundet	1 706	865	1 496	1 521
35	Tekstilarbeiderforbundet	8 357	5 218	6 713	8 162
36	Telegraf- og Telefonforbundet	2 635	535	3 491	5 495
37	Transportarbeiderforbundet	20 804	14 652	17 284	21 173
38	Treindustriarbeiderforbundet	4 101	3 655	5 393	6 368
39	Tobakkarbeiderforbundet	1 587	ca. 700	1 282	1 690
40	Tolloppsynsmennenes Landsforbund ...	-	-	772	819
	Arbeidsledige utenfor forbundene	4 317	-	-	-
		356 796	2) 252 337	339 920	407 864

Anmerkninger: 1) Ca. 15 000 medlemmer utenfor Norge ikke regnet med.

2) Medlemmer i en del grupper som ble tvangstilsluttet L.O. under krigen er ikke regnet med.

3) Heri medregnet 6 956 ledige medlemmer.

Tabell IV. *Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall pr. 31. desember 1923—1946.*

31. desember	1923	85 599	medlemmer.
—«—	1924	92 767	—«—
—«—	1925	95 931	—«—
—«—	1926	93 134	—«—
—«—	1927	94 154	—«—
—«—	1928	106 182	—«—
—«—	1929	127 017	—«—
—«—	1930	139 591	—«—
—«—	1931	144 595	—«—
—«—	1932	153 374	—«—
—«—	1933	157 524	—«—
—«—	1934	172 513	—«—
—«—	1935	224 340	—«—
—«—	1936	276 992	—«—
—«—	1937	323 156	—«—
—«—	1938	344 795	—«—
—«—	1939	356 796	—«—
—«—	1940	306 341	—«—
—«—	1941	293 774	—«—
—«—	1942	289 000	—«—
—«—	1943	280 543	—«—
7. mai	1945	252 337	—«—
31. desember	1945	339 920	—«—
—«—	1946	407 864	—«—

Stigning fra 31. desember 1923 til 31. desember 1946: 376.5 %.

Tabell V.

Fagblader 1946

utkommet 1. januar—31. desember:

	Antall nr. ¹⁾	Gj.sn. antall
Fri Fagbevegelse	11 (1)	22 000
Hovedorganet	1	300
Arbeidsmanden	8 (4)	23 000
Norsk Baker- og Konditorforb.s Blad	12	4 000
Bekledningsarbeideren	6	8 300
Overføres	38 (5)	57 600

¹⁾ Tallene i parentesene angir antall dobbeltnr.

